

Σημειώσεις Εφαρμογών Ποινικού Δικαίου

Εαρινό Εξάμηνο 2014 - Κλιμάκιο Μυλωνόπουλου

Ελένη Πενταφράγκα

Συνέργεια

Ο Α και ο Β συμφωνούν να κλέψουν χρήματα από μια εταιρία. Ο Β είναι νυχτοφύλακας στην εταιρία. Συμφωνούν ο Α να μπει να διαρρήξει το χρηματοκιβώτιο και να πάρει χρήματα, ενώ ο Β κάνει τα στραβά μάτια. Ο Β συμφωνεί να πάρει ως αμοιβή 1000 ευρώ από τον Α (όχι από την λεία)

Μπαίνει λοιπόν ο Α και διαρρίγγνει το χρηματοκιβώτιο, ο Β δεν αντιδρά καθολου. Ποιο είναι το αξιόποινο του Β;

Ξεκινάμε από τον αυτουργό. Ο Α έχει τελέσει κλοπή. Πώς θα κρίνουμε τον Β; Εφόσον ο Β δεν θα πάρει χρήματα από την λεία, δεν υπάρχει σκοπός παρανόμου ιδιοποίησης. Συνεπώς ο Β δεν μπορεί να είναι συναυτουργός διότι δεν πληροί όλες τις προϋποθέσεις της ειδικής υπόστασης, αφού δεν συντρέχει στο πρόσωπο του το υ.στοιχείο του αδικού. Αρα η μόνη περίπτωση να ευθύνεται είναι ως συνεργός. Η συνέργεια δεν είναι ανάγκη να τελείται υποχρεωτικά με ενέργεια, μπορεί να τελείται και με παράλειψη. Εδώ υπάρχει ιδιαίτερη νομική υποχρέωση του Β να αποτρέψει την πράξη του Α, συνεπώς η αδράνεια του εξισώνεται με την διενέργεια της πράξης. Ποια είναι η πράξη; Η διενέργεια της αφαίρεσης. Άρα, έχουμε συνέργεια.

Παραλλαγή: Θα διαρρήξει την πόρτα και την εταιρία ο Α, και θα μοιραστούν την λεία. Εδώ ο Β έχει σκοπό παρανόμου ιδιοποίησης. Μπορούμε να πούμε ότι ο Β είναι συναυτουργός δια παραλείψεως; Για να είναι, θα πρέπει να συντρέχουν οι όροι του ΠΚ 15: δηλ. Θα πρέπει να έχουμε έγκλημα αποτελέσματος. Είναι η κλοπή τέτοιο έγκλημα;

ΜΠΟΡΕΙ να είναι έγκλημα αποτελέσματος. Γιατί η μια πράξη, η καταλυση της κατοχής, μπορεί να νοηθεί και ως χωριστή από την θεμελίωση νέας. Επομένως, σύμφωνα με την κρατούσα γνώμη, πράγματι μπορεί ο νυχτοφύλακας να είναι συναυτουργός δια παραλείψεως.

Πχ. συνοριακοί φρουροί συνέλαβαν μεταναστες και παρουσία του ανθυπολοχαγού τους, τους κούρεψαν γουλί και τους έβαλαν να χορεύουν γύρω από μια φωτιά. Η παραλείψη του ανθυπολοχαγού να τους εμποδίσει θεωρήθηκε συνέργεια. Μπορούν αυτές οι πράξεις να θεωρηθούν συναυτουργία; Το ΠΚ15 λέει ότι στα εγκλήματα αποτελέσματος η παραλείψη εξισούται με την εκ διενέργειας παραγωγή, αν είχε ιδιαίτερη νομική υποχρέωση να το αποτρέψει. Άλλο παραδειγμα: Η μητέρα αποφασίζει να φονεύσει το 3χρονο βρεφος και ο πατέρας που είναι δίπλα δεν κάνει τίποτα και αποδέχεται αυτή την θανάτωση. Ο πατέρας είναι συνεργός δια παραλείψεως; Όχι! Είναι συναυτουργός. Κατά τον ίδιο λόγο και ο ανθυπολοχαγός είναι συναυτουργός δια παραλείψεως!

Πχ. πατέρας βλέπει τον Π να ασελγει στο παιδί του και αποδέχεται προφανώς υπολογίζοντας σε μια υπεσχημένη αμοιβή. Μπορούμε να πούμε ότι είναι συναυτουργός δια παραλείψεως, θεωρώντας ότι έχουν συναποφασίσει; Η αποπλάνηση (339 ΠΚ) είναι πρωσοποπαγές/ιδιόχειρο έγκλημα, στα οποία δεν μπορώ να έχω συναυτουργία δια παραλείψεως διότι για να πραγματωθεί η α.υ. θα πρέπει να τελεστεί το έγκλημα ιδιοχείρως. Άρα εδώ ο πατέρας είναι συνεργός δια παραλείψεως.

Έμμεση Αυτουργία

Δεν πραγματώνει την α.υ. ιδιοχείρως αλλά μέσω κάποιου άλλου

Πχ. ο Α χρωστά χρήματα στον Β και του λείπει για να σε ξεπληρώσω έλα να πάρεις κάτι χήνες που έχω. Τον οδηγεί λοιπόν στην αυλή του άλλου, του δείχνει τις χήνες και του λείπει παρτες. Ο Β αφαιρώντας αυτές πραγματοποιεί την α.υ. της κλοπής αλλά δεν είχε σκοπό παρανομίας ιδιοποίησης. Θεωρήθηκε ότι ήταν κλοπή κατά έμμεση αυτοουργία. Αυτή είναι η περίπτωση του δολιώς αλλά ουχί σκοπίμως πράττοντος οργάνου, η οποία θεωρείται από πολλούς ως περίπτωση έμμεσης αυτοουργίας. Είναι ωστόσο αμφισβητούμενη.

Για να έχουμε ηθική αυτοουργία θα πρέπει να πληρούται η α.υ και να είναι και η πράξη τελειωτικά αδική. Περιπτώσεις που ο ηθικός αυτοουργός παρακινεί κάποιον, εκμεταλλευόμενος την πλάνη του, να αυτοτραυματιστεί, αυτοκτονήσει ή να καταστρέψει δικό του πράγμα: αυτός που καταστρέφει δικό του πράγμα δεν πληροί την α.υ. κάποιου εγκληματός, κι εγώ δεν μπορώ να τιμωρηθώ ως ηθικός αυτοουργός ξένης περιουσίας. Η μόνη περίπτωση να τιμωρηθώ είναι να αντιμετωπιστώ ως έμμεσος αυτοουργός.

Το ίδιο συμβαίνει και με τα ιδιαίτερα εγκλήματα, πχ δημόσιος υπάλληλος πείσει τρίτον να καταστρέψει δημόσιο έγγραφο δεν θα τιμωρηθεί ως ηθ.αυτοουργός 242 αλλά ως έμμεσος αυτοουργός με 49παρ.1.

Αν παρακινήσω κάποιον ανάκατο προς καταλογισμό, μπορώ να είμαι ηθικός αυτοουργός αν η πράξη πληροί την α.υ. και είναι τελειωτικά αδική, χωρίς να απαιτείται να είναι και καταλογιστή.

Πρώτα εξαντλούμε το ερώτημα αν έχουμε ηθική αυτοουργία η συνέργεια, και αν δεν μπορούμε να τιμωρήσουμε τον δράστη με κανέναν από αυτούς τους τρόπους, τότε εξετάζουμε την έμμεση αυτοουργία. Ορθά κάνουμε αυτή την ανάποδη κίνηση διότι εαν αποβλεπαμε αμέσως στην έμμεση αυτοουργία θα υπήρχε κίνδυνος ανασφάλειας δικαίου, ενώ τώρα έχουμε την ασφαλή ρύθμιση του άρθρου 45 που καταρχήν κρίνονται με τυπικά κριτήρια, και εν συνεχεία αν δούμε ότι δεν υπάρχει ηθ.αυτοουργία/συμμετοχική δράση, τότε καταφεύγουμε στην έμμεση αυτοουργία.

Πχ. ο Α θέλει να προσληφθεί σε εταιρία που απαιτεί πτυχίο ηλεκτρολόγου/μηχανολόγου. Απευθύνεται στον Ζ ζωγράφο και του ζητά να του φτιάξει ένα τέτοιο πτυχίο δήθεν για να πείσει την κοπέλα του ότι τελείωσε πολυτεχνείο. Ο Α δεν το θέλει πραγματικά για αυτό αλλά για να πείσει τον εργοδότη του. Εδώ ο Ζωγράφος δεν τελεί πλαστογραφία γιατί δεν έχει σκοπό παραπλάνησης που μπορεί να έχει έννομες συνέπειες. Ο Α είναι έμμεσος αυτοουργός πλαστογραφίας.

Ο Α βρίζει τον Β, κ εγώ του λέω τι κάθεται; Δώστου μία να σταματήσει. Αν υπάρχει υπαίτια πρόκληση της κατάστασης άμυνας ευθύνομαι, παρότι η πράξη δεν είναι τελειωτικώς αδική για τον αυτοουργό. Διαφορετικά δεν ευθύνομαι.

Ο Α έπεισε τον Β ότι ο Γ, «Βασιλιάς των Γάτων» έχει μια μέθοδο να σκοτώσει εκατομμύρια ανθρώπους. Ο Β πράγματι τον σκοτώνει. Δεν μπορεί να γίνει ποσοτική στάθμιση της ζωής.

Όταν έχουμε να συγκρίνουμε την ζωή πλειόνων με τη ζωή ολίγων λέμε ότι δεν συγκρίνονται, άρα τα αγαθά είναι ισότιμα και τίθεται μόνο θέμα καταλογισμού και όχι άρσης του αδικού. Στην περίπτωση του Βασιλιά των γάτων ο δράστης υπέθεσε τον παρόντα και αναπότρεπτο κίνδυνο->πλάνη περί την συνδρομή λόγου άρσης του καταλογισμού. Αντίθετα ο χειριστής τρένων που βλέπει το τρένο να κινείται προς λαθος διαδρομή με κίνδυνο να συγκρουστεί και να σκοτωθούν οι 500 επιβάτες αλλάζει την διαδρομή του με

αποτέλεσμα να σκοτωθούν 3 εργάτες. -> Η πράξη είναι τελειωτικά αδικη αλλά τίθεται θέμα άρσης του καταλογισμού αφού ο κίνδυνος είναι παρών και αναπότρεπτος. (άρθρο 32 Σ)

Έναρξη της αποπειρας στην εμμεση αυτοουργία

Καποιος ηθελε να καταστρεψει το προσωπο του θυματος πετώντας του υδροχλωρικο οξυ αλλα για να μην αντιληφθει την ταυτοτητα του το θυμα, παραπλανησε 2 αλλους λέγοντας τους οτι θα σας δωσω ενα δοχειο με κολωνια να το πατε στο υποψήφιο θυμα, χωρις να τους πει οτι ειχε μεσα υδροχλωρικο οξυ. Οι δυο, αντεληφθησαν στο δρομο οτι υπηρχε μια περιεργη οσμη, το ανοιξαν, αντιληφθηκαν οτι ειχε μεσα υδροχλωρικο οξυ και πηγαν στην αστυνομια. Κριθηκε οτι επροκειτο για εμμεση αυτοουργια. Εμεις εδω θα λεγαμε οτι επροκειτο για περιπτωση ηθικης αυτοουργιας σε αποπειρα και θα ειχαμε προβληματα διοτι αν μεν κατα την εδω κραττουσα αποψη που αρκειται σε αδικη πραξη χωρις να απαιτειται προθεση προς την κυρια πραξη, θα βρισκομασταν σε αδιεξοδο διοτι η κυρια πραξη δεν θα μπορουσε να ειναι αξιοποιηνη δεδομενου οτι δεν καλυπτεται απο δολο (//περιπτωση κυνηγου που νομιζει οτι πυροβολει κατα θηράματος και όχι κατα ανθρωπου.Αν πετυχει τον ανθρωπο τοτε η κραττουσα εν Ελλαδει θεωρία περπαταει, αφου εχουνμε και αδικη κυρια πραξη και προκληση σε τελεση. Αν ομως δεν τον πετυχει, υπο την εκδοχη οτι αρκει και αμελεια στην κυρια πραξη για να εχουμε ηθικη αυτοουργια, τοτε ο Α (ηθικος αυτοουργος) θα εμενε ατιμωρητος. [Ειναι λαθος να λεμε οτι η πρόθεση ειναι δόλος, η πρόθεση δεν εχει απαξιωτικο χαρακτηρα.] Αυτη η αγκυλωση εχει οδηγησει στο να λεμε οτι μπορει να υπαρχει αυτοουργια ακομη κι οταν ο αυτοουργος της κυριας πραξεως δεν εχει προθεση αλλα δρα εξ αμελειας. Αυτο δεν ειναι παράλογο; Ειναι, διοτι στην περιπτωση που η πραξη του αυτοουργου μενει στο σταδιο της αποπειρας και δεν εχει προθεση, τοτε ο ηθικος αυτοουργος μενει ατιμώρητος!

Πχ Α και Β χτυπουν με το αυτοκινητο ανθρωπο, ο Β του λεει δεν ειναι τιποτα προχώρα, ενω εχει αντιληφθει οτι χτυπησαν ανθρωπο. Συμφωνα με την ελληνικη θεωρία, ο Β θα εμενε ατιμωρητος.

Αν ειχαν αρχισει την απόπειρα πηγαίνοντας το υδροχλωρικο οξυ στον παθόντα, τοτε υπο την εκδοχή που λεμε (οτι μονο ηθικη αυτοουργια μπορουμε να εχουμε και οχι εμμεση αυτοουργια)- >η πράξη μενει τελειως ατιμώρητη. Αρα θα πρεπει να κινηθουμε στο πλαισιο εμμεσης αυτοουργιας. Το ερωτημα που τιθεται ειναι το εξης: αυτη τη στιγμη, που απεκαλυφθη πριν χορηγηθει το μπουκαλι με το υδροχλωρικο οξυ, εχουμε απόπειρα του έμμεσου αυτοουργου; Εαν οι δυο ενδιαμέσοι ειχαν δώσει το μπουκαλι στο θυμα και το θυμα δεν ειχε παθει τιποτα, τοτε βεβαιως υπο την εκδοχη της εμμεσης αυτοουργιας θα ειχαμε απόπειρα και δεν θα υπηρχε νομικο προβλημα. Τώρα ομως που δεν το εχουν παραδώσει ακόμα, αλλά έστειλε ο δράστης τα όργανα, εχουμε απόπειρα;

-Μια αποψη λεει οτι με το που αποστέλει το οργανο ο εμμεσος αυτοουργος αρχίζει η απόπειρα

-Η άλλη αποψη λειει οτι πρεπει αν γινει απο το οργανο ό,τι θα επρεπε να εχει γινει για να συντρέχει απόπειρα στο πρόσωπο του φυσικού αυτουργού (προτιμητέα). Απόπειρα υπάρχει δηλ. οταν υπάρχει αρχη εκτελέσεως από τα όργανα, διοτι η πράξη του οργανου ειναι στην πραγματικοτητα πράξη του εμμεσου αυτουργου. Εφόσον το οργανο δεν προέβη σε αρχη εκτελέσεως, δεν μπορεί να καταλογιστεί και ως πράξη αποπειρας για τον εμμεσο αυτουργο. Το πολυ πολυ να εχουμε πρόκληση σε τελεση κακουργηματος.

Ζητημα συμμετοχης απο ημεδαπό σε κύρια πράξη η οποία τελεστηκε στην αλλοδαπή.

Υπόθεση Σαλεν

Λόγω απαρτχαιντ ειχε επιβληθει εμπαργκο, απαγορευση πετρελευσης.

Ο καπετάνιος του Σαλεν αποφασισε να σπασει το εμπαργκο και ενω μετεφερε ενα τεραστιο φορτιο πετρελαιου το πήγε στην Ν. Αφρική, και στα ανοιχτα της Σενεγάλης εξέπεμψε σημα ΣΟΣ, αφησε και μερικες κυλίδες πετρελαιου

Εγιναν πολλές δικες.

Η πραξη ειχε εκτυλιχθει εξ ολοκληρου στην αλλοδαπή: αυτουργοι ηταν ατομα αλλοδαποί (αρα δεν εφαρμοζοταν ΠΚ6) οι παθοντες ηταν αλλοδαποί (αρα ουτε ΠΚ 7), το πλοιο ηταν υπο ξενη σημαια (αρα οχι ΠΚ 5), δεν υπηρχε δηλ κανενα συνδετικο στοιχειο με την ελληνικη εννομη ταξη. Ωστόσο απο την Ελλάδα ειχε δράσει ενας ναυτικος πρακτορας ο οποιος ειχε παράσχει βοηθεια στους αυτουργους και το νομικο ζητημα που προεκυψε ηταν οτι ειχαμε μια πραξη επι της οποιας δεν ειχαμε καμια ποινικη εξουσια. Μπορουσαμε να τιμωρησαμε τον ημεδαπό για την συμμετοχη του σε πράξη επι της οποίας δεν υπαρχει καμια ποινικη εξουσια και αρα καμια ποινικη δικαιοδοσία;

[τα αρθρα ΠΚ 5 και επόμενα ΔΕΝ θεωρούνται ζητηματα δικονομικού, αλλά ουσιαστικου δικαιου]

Εφόσον εχουμε κυρια πράξη την οποια η πολιτεια δεν μπορεί να εξετάσει, δεν μπορεί να εχει δικαιοδοσια και στην πράξη της συνεργειας. Ομως η κραττουσα και ορθοτερη αποψη ειναι οτι παρα ταυτα, υπαρχει ποινικη εξουσια υπερ του συμμετοχου εστω και αν η εξουσια αυτη δεν εκτεινεται και στην κυρια πραξη. Βεβαιως δεν μπορουσαμε να τιμωρησουμε τους αυτουργους και να τους τιμωρησουμε για 375 περι υπεξαιρέσεως, διοτι τοτε η ελληνικη ταξη θα προεβαινε σε καταχρηση εξουσιας. Ομως γνωρίζουμε οτι οι ποινικοι κανονες δεν ειναι μονο κυρωτικοι, δευτερευοντες η πρωτευοντες, αλλα υπαρχουν και οι **αξιολογικοι κανονες**, δηλ οι αξιολογησεις του εκαστοτε νομοθετη στους οποιους βασίζονται οι κυρωτικοι. Αυτοι οι αξιολογικοι κανονες, ειναι αναγνωρισμενοι απο το μεγαλυτερο μερος της διεθνους κοινοτητας ως εχοντες οικουμενικη ισχυ, χωρις να παραβιαζεται η κυριαρχια αλλοδαπων ενν.τάξεων.

Για να χορηγηθεί εκδοχή θα πρέπει η πράξη για την οποία ζητείται εκδοχή να είναι αξιοποιήσιμη και κατά το ελληνικό δίκαιο, πχ αμερικανός διαπράττει φόνο στην Αμερική. Πάνω σε αυτή την πράξη δεν εκτείνονται οι κυρωτικοί ή απαγορευτικοί κανόνες της ελληνικής εννομίας τάξης, έρχεται όμως η δικονομία και λέει ότι ο δικαστής έχει δικαίωμα να ελέγξει αν η πράξη αυτή αποδοκιμάζεται από το ελληνικό δίκαιο, δηλ αν ισχύει ο αξιολογικός κανόνας δικαίου (αρχή του διπλού αξιόποινου).

Τα περισσότερα κράτη αναγνωρίζουν την δυνατότητα οικουμενικής ισχύος των αξιολογικών ποινικών κανόνων.

Υπάρχουν και άλλοι τέτοιοι κανόνες που λένε ότι οι ημεδαποί αξιολογικοί κανόνες εκτείνονται και πέραν των τοπικών ορίων

-πχ ευρωπαϊκή σύμβαση για τη μεταφορά των καταδικών, που παραχωρεί δικαίωμα σε κράτος που έχει καταδικαστεί σε αλλοδαπή χώρα να εκτελέσει την ποινή του στην ημεδαπή, λέει ότι αν κατά την διαμεταγωγή κράτους από χώρα όπου η πράξη δεν είναι αξιοποιήσιμη, τότε η τρίτη χώρα αυτή δικαιούται να αρνηθεί την διαμεταγωγή, παρ'ότι δεν έχει δικαίωμα να την τιμωρήσει/να τη απαγορεύσει.

Δικαιούται συνεπώς η Ελληνική εννομή τάξη να αξιολογήσει την κυρία εννομή πράξη, και άρα δικαιούται να τιμωρήσει και τον συμμετοχό για την συμμετοχή του σε αυτή.

Δυνατότητα συμμετοχής μετά την πραγμάτωση της α.υ.

Μετά την τελείωση της πράξης της α.υ. δεν έχουμε συνεργεία. (τελείωση=έχουν πραγματοποιηθεί όλα τα στοιχεία της α.υ. τα οποία μαζί με την υ.υ. είναι αρκετά για να θεμελιώσουν το έγκλημα. Η τελείωση είναι η τυπική αποπεράτωση. Ουσιαστική αποπεράτωση είναι όταν το έννομο αγαθό δεν μπορεί να προσβληθεί παραπέρα. Θέμα ουσιαστικής αποπεράτωσης τίθεται στα εγκλήματα σκοπού, πχ στην κλοπή. Συνεργεία είναι δυνατή μόνο όσο τελείται η α.υ.

Όταν προκειται για ογκώδη αντικείμενα, επιτρέπεται συμμετοχή και μετά την αφαίρεση, επειδή η θεμελίωση νέας κατοχής συντελείται με την απομακρύνση του αντικειμένου. Συνεπώς αν βοηθώ κλεφτή που δυσκολεύεται να απομακρύνει βαρύ χρηματοκιβώτιο, είμαι συνεργός. Διότι η ολοκλήρωση της α.υ. ολοκληρώνεται με την απομακρύνση και όχι με την θεμελίωση της φυσικής εξουσίας.

Μπορεί να έχω συμμετοχή στην επακολουθούσα υπεξαίρεση (όχι στην κλοπή), όταν πχ κλεφτές δίνουν σε τρίτο το κλεμμένο πράγμα για να μην τους πιασουν οι αστυνομικοί με σκοπό να το αναλάβουν αργότερα.

Όταν κλέβω κάτι, στη συνέχεια το ιδιοποιούμαι κιολας. Αυτή η πράξη της ιδιοποίησης θα μπορούμε να πούμε ότι πληροί την α.υ. της υπεξαίρεσης. Η υπεξαίρεση περιλαμβάνεται μέσα στο αδίκημα της κλοπής ωστόσο, και ο κλεφτής τιμωρείται νωρίτερα, μόνο και μόνο επειδή έχει

σκοπο ιδιοποιήσεως (είναι δηλ συντιμωρητη υστερα πράξη-φαινομενη συρροη). Ο αλλος ομως που βοηθα κρατώντας το κλοπιμαιο; Για αυτον, η υπεξαίρεση που τελει ο αυτουργος αποκτα αυτοτέλεια. Ενω για τον αυτουργο απορροφάται, ο συμμετοχος που βοηθα τον κλεφτη να ιδιοποιηθει το ξενο κινητο είναι συμμετοχος στην υπεξαίρεση.

Αληθη **κατ ιδεα** συρροη: οταν με μια πράξη πραγματωνεται το αδικο πλειονων εγκληματων, τα οποια δεν μπορούν να συγχωνευτουν στο αδικο ενος εγκληματος. Π.χ. σκοτώνω με χειροβομβιδα 2 ανθρωπους-> δυο ανθρωποκτονιες και μια εκρηξη.

Αληθη **πραγματικη** συρροη: πραγματωνεται με πλειονες πράξεις το αδικο πλειονων εγκληματων

Ζητημα ανακυπτει, ποτε υπαρχει μια πράξη και ποτε πλειονες;

Υπαρχουν ορισμενες περιπτωσεις που όσες φορες κι αν επαναλαβω την πράξη υπαρχει ενα εγκλημα, συμφωνα με την διατυπωση του νομου, υπο την προυποθεση οτι δεν θα εχει ειρηνευσει εν τω μεταξυ το εννομο αγαθο (ενιαια πράξη εκ του νομου). Μια απο αυτες τις περιπτωσεις είναι και το περιφημο αθροιστικο εγκλημα.

Η κατ'επαγγελμα τελεση δεν εχει σημασία για να υπαρξει πανταπασιν εγκλημα, αλλα εχει τεραστια σημασια ως επιβαρυντικη περίσταση στην απατη, στην κλοπη και στην πλαστογραφία. Όταν αυτα τελούνται κατ'επαγγελμα η ποινή εκτινάσσεται σε μεγαλα υψη.

1^η περιπτωση

αντικειμενικο στοιχειο: επανειλημμενη τελεση

υποκειμενικο στοιχειο: σκοπος πορισμου εισοδηματος

2^η περιπτωση

διαμορφωση υποδομης

υποκειμενικο στοιχειο: προθεση επανειλημμενης τελεσης και σκοπος πορισμου εισοδηματος

Κατ'επαγγελμα δεν σημαινει κατ'αναγκη επαναληψη, αλλα αρκει και η οργανωμενη ετοιμοτητα, ο επαγγελματισμος, οχι ευκαιριακη τελεση. Η επαναληψη μονο είναι το βασικο στοιχειο του κατ'εξακολούθησης εγκληματος.

Κατ'εξακολούθηση τέλεση (ΠΚ 98) ΣΟΣ

Παρ.1: ρυθμίζει την κλασσικη περιπτωση του εγκληματος κατ'εξακολουθηση.

Ο δικαστής μπορεί να επιβάλει ΜΙΑ συνολική ποινή, αντί να εφαρμόσει τους κανόνες της συρροής και να τιμωρηθεί πολύ βαριά. Για να υπάρχει εγκλημα κατ'εξακολούθηση χρειαζόμαστε κάποιες προϋποθέσεις που να δικαιολογούν τον ενιαίο χαρακτήρα της πράξης

- **Ομοειδή εγκλήματα**
- **Στο πλαίσιο του αυτού ιστορικού γεγονότος**
- **Ενιαίος δόλος εξακολούθησης**

Παρ.2: Κλέφτης με πλείονες κλοπές συγκεντρώνει ποσό 150,000 ευρώ. Θα τιμωρηθεί για κακουργηματική κλοπή (>120,000);

Όταν έχουμε ένα ποσό που μας κάνει να αναλογιστούμε αν προκειται για κακουργημα, τότε για να δεχτούμε συνολικό υπολογισμό του ποσού που αποτέλεσε αντικείμενο της πράξης, θα πρέπει ο δράστης να απέβλεπε στο ποσό αυτό. Αποβλέπω κατά γραμματική ερμηνεία σημαίνει επιδιώκω. Θα πρέπει δηλ ο δράστης να επεδίωκε αυτό το ποσό, δηλ θα πρέπει να επραττε για να το επιτύχει εξ αρχής. Έτσι διαμορφώνεται μια κλιμακωση των περιπτώσεων στο εγκλημα κατ'εξακολούθηση:

- 1.1. Θέλω να μαζέψω 150,000 ευρώ για να χτισω σπίτι. Σίγουρα εδώ απέβλεπα στην απόκτηση του ποσού, άρα αν με βρουν με 150,000 τα οποία απέκτησα μετά από 150 κλοπές/υπεξαιρέσεις, έχουμε σαφώς κακουργηματική κλοπή/υπεξαίρεση (θα γίνει δηλ συνολικός υπολογισμός του ποσού)
- 1.2. Ενδιαμεση περίπτωση: Δεν απέβλεπα εξ αρχής στο κακουργηματικό ποσό αλλά τέλεσα τις υπεξαιρέσεις σε βάρος του ιδίου παθόντος. Στην περίπτωση αυτή δεν επιμερίζεται η βλάβη και η καταστροφή είναι πολύ μεγάλη. Εδώ εφαρμόζεται η διαταξη της παρ.1 που λέει ότι το δικαστήριο μπορεί να μεταχειριστεί επιεικότερα τον δράστη, άρα μπορεί και όχι (βαρύτερη μεταχείριση ΠΚ 94 παρ. 1 αληθινή πραγματική συρροή)
- 1.3. Κανονική κατ'εξακολούθηση τέλεση 98 παρ. 1

Να ξανακοιτάξω τις περιπτώσεις

Κατ' εξακολούθηση έγκλημα

ΠΚ 98παρ.1 -> επιεικής (Όταν έχουμε περίπτωση αληθούς πραγματικής συρροής,αντι να εφαρμοστεί το ΠΚ 94 παρ.1 που θα είχε ως αποτέλεσμα την επιβολή υπερμετρής ποινής, εφαρμόζεται το 98 παρ. 1 και επιβάλλεται μια ποινή

ΠΚ 98 παρ. 2 -> Περίπτωση περιουσιακού εγκλήματος, στα οποία κατα κανόνα η ποινή ποσοστώνεται με βάση την αξία του αντικειμένου (αν είναι ανω των 120,000 ευρώ τότε η πράξη είναι κακούργημα->5-10 χρόνια καθειρξη. Αν η ίδια πράξη στρέφεται κατά του Δημοσίου και είναι ανω των 150,000 ευρώ->5-20 χρόνια καθειρξη και αν είναι ιδιαίτερα μεγάλης αξίας παει ισόβια).

Ανω των 120,000 ευρώ- κατά Ιδιώτη	Κακούργημα ->5-10 χρόνια
Ανω των 150,000 ευρώ-κατα δημοσίου Αν είναι ιδιαίτερα μεγάλης αξίας	Κακούργημα ->5-20 χρόνια Ισόβια

Συνεπώς, το να ξέρουμε ποιο είναι το Α της πράξης έχει πολύ μεγάλη σημασία, όπως και το κατά ποιου στρέφεται η πράξη (κατά ιδιώτη ή κατά του Δημοσίου).

Περίπτωση απάτης/κλοπής με πλείονες πράξεις

Εφαρμόζεται το ΠΚ 98παρ.2 «εάν απέβλεπε» στο συγκεκριμένο ποσό->δεν εφαρμόζεται η παρ.1.

Ωστόσο δεν είναι όλες οι περιπτώσεις ίδιες: Πρέπει να διακρίνουμε αν οι πράξεις στρέφονται κατά του ίδιου προσώπου, ή κατά διαφόρων, οπότε η περιουσιακή ζημία επιμερίζεται, η βλάβη διαμοιράζεται. Μπορεί επίσης να μην αποβλέπει εξ αρχής ο δράστης στο

Πώς αντιμετωπίζονται αυτές οι περιπτώσεις;

-Όταν ΔΕΝ αποβλέπω στο ποσό που κάνει την πράξη κακούργηματική αλλά μαζεύω στο τέλος 150,000 ευρώ, -> εφαρμόζεται το 98 παρ.1 (κλασσική περίπτωση εγκλήματος κατ'εξακολούθηση)

-Εάν κάποιος απέβλεπε εξ αρχής στο ποσό που καθιστά την πράξη κακούργημα, τότε ο νομικός χαρακτηρισμός γίνεται με βάση αυτό το ποσό (και το καταφέρνει με περισσότερες πράξεις)-> μολονοτι έχουμε πχ 150 πλημμελήματα, επειδή απέβλεπα εξ αρχής στο ποσό αυτό, υπολογίζεται συνολικά το Α της πράξης (όχι 150 φορές από 1,000 αλλά 1 φορά 150,000 ευρώ-> άρα έχουμε κακούργηματική κλοπή)

ΔΥΟ ενδιάμεσες περιπτώσεις

-Περίπτωση εκείνου που πληττει τον αυτον παθόντα αλλά χωρίς να αποβλέπει στην συλλογή του ποσού, αρα δεν μπορούμε να εφαρμόσουμε το ΠΚ 98 παρ.2. Θα εφαρμοστεί εδώ το 98 παρ 1 ή μήπως είναι πολυ επιεικής; Εδώ **μπορεί** να εφαρμοστεί η επιεικέστερη διάταξη της εξακολούθησης αλλά μπορεί και να εφαρμοστεί το 94 παρ. 1 (δηλ. Η 98παρ.1 η 94 παρ.1)

-Περίπτωση εκείνου που απέβλεπε μεν στο συνολικο ποσο αλλά το έκανε σε βαρος διαφορετικών παθόντων , οποτε διαμοιράζεται η κοινωνική βλάβη -> Ο νομοθετης μας δινει το δικαιωμα να πουμε οτι εφόσον απέβλεπες, δεν με ενδιαφέρει το οτι διαμοιραστηκε ο κινδυνος και σε τιμωρω με βαση το 98 παρ. 2.

Με την Συνθηκη της Λισαβονας παρέχεται η δυνατοτητα στα κρατη μελη να ελεγχουν το δεδικασμενο αλλων κρατων μελων της ΕΕ, συνεπως μπορεί να κριθει αν ενα δικαστηριο μιας χωρας εχει αποφανθει για μια πραξη. Στις δυνατοτητες εμπεριεχεται και το δικαιωμα να ελεγχθει αν υπάρχει ένα ενιαιο έγκλημα κατ'εξακολούθηση. Καλουνται έτσι δικαστες εκτος του χώρου του ποινικου δικαιου να αποφανθουν για ζητηματα ποινικης

Ο Α θελει να τελεσει ληστεία, μπαινει στο σπιτι του Β, τον γρονθοκοπεί για να μπορέσει αν κλέψει, ο Β αδρανοποιείται και ο Α ψάχνοντας για χρηματα σπάζει ενα επιπλο μεσα στο οποιο εχει ο Β τα χρηματα του

Εδώ εχουμε μια φθορά ξενης ιδιοκτησίας (αν υποθέσουμε οτι πρεπει να αξιολογηθει αυτοτελως γιατι πχ το εγκλημα ηταν πολυ μεγαλης αξιας), μια σωματικη βλαβη και μια ληστεία. Ποια η σχεση συρροης;

Η σωματικη βλαβη τελει σε αληθη κατ'ιδεαν συρροη με την ληστεία γιατί στρέφεται κατά διαφορετικών εννόμων αγαθών.

Η φθορά (οταν εχει σαφως αυτοτέλεια) είναι αληθης κατ'ιδεαν συρροη σε σχεση με την ληστεία (γιατι βρισκεται σε σχεση με την αφαιρεση).

Η φθορά με την σωματικη βλάβη -> παλι αληθη κατ'ιδέα συρροη διοτι:

Οταν δυο πράξεις τελουν σε αληθη κατ ιδεα συρροη με μια πράξη, τελουν και σε αληθη κατ'ιδεα συρροη μεταξύ τους. Στη συγκεκριμένη περίπτωση η ληστεία ενώνει τα άλλα δυο εγκλήματα (φθορα και σωματικη βλαβη) τα οποία τελουν σε αληθη κατ'ιδέα συρροη μεταξυ τους.

Συνοδευτικές πράξεις που συντιμωρούνται είναι επιμέρους πράξεις οι οποίες συμβαινουν με την τελεση του κυριου εγκληματος, και το αδικό τους συμπεριλαμβάνεται στην ειδικη υπόσταση του κυριου εγκληματος (π.χ σκοτώνω με 32 σφαίρες τον Β και κάνω 32 τρύπες στο ακριβο του κουστουμι).

Για να έχουμε περίπτωση απορρόφησης θα πρέπει να πληρούνται στο ακέραιο όλα τα στοιχεία του εγκλήματος.

Πχ. Εμφανίζομαι με ένα ψευτικό ρολόι, του παραστήνω ότι είναι πανακριβο και του το πουλάω για 30,000, και μετά πω και τα ξοδεύω στα μπουζούκια. Αυτή η πράξη που έκανα, τελεί σε σχέση συρροής με την προηγούμενη απάτη; Αφού έχω ήδη αποκτήσει την κυριότητα των χρημάτων, εδώ δεν μπορεί καν να γίνει λόγος για υπεξαίρεση. Στην περίπτωση που τα χρήματα τα έχω αποκτήσει με κλοπή και όχι με απάτη, οι επακολουθείσες πράξεις είναι υπεξαίρεση. [Παράδειγμα 2: ο φίλος μου φεύγει σε ταξίδι και μου αφήνει 30,000 για να του τις φυλάξω

- Για να πούμε ότι υπάρχει σχέση φαινομενικής συρροής πρέπει να πληρωθεί πρώτα από όλα η α.υ. (στο ρολόι δεν πληρωθεί καν η α.υ)
- Θα πρέπει η πράξη αυτή να είναι και τελειωτική άδικη και καταλογιστή, για να μπορέσουμε να μιλήσουμε το πρώτο για σχέση συρροής.

Πχ. Εάν ο ίδιος τελει πλαστογραφία και κάνει χρήση αυτού με σκοπό παραπλάνησης -> πλαστογραφία με επιβαρυντική περίπτωση. Συνεπώς η πλαστογραφία μετά χρήσεως είναι ένα συνθετό έγκλημα.

Εάν ο ίδιος τελει πλαστογραφία με σκοπό παραπλάνησης αλλά κάνω χρήση χωρίς σκοπό παραπλάνησης, πχ επειδή συντρέχει λ.α.α. δεν συντρέχει επιβαρυντική περίπτωση.

Η θανατηφόρα ληστεία, όπως και όλα τα εκ του αποτελέσματος διακρινόμενα εγκλήματα (βιασμός, εμπρησμός, σωματική βλάβη, εκθέση κλπ), στην συνηθισμένη μορφή τους εμφανίζονται ως ένα βασικό έγκλημα εκ δόλου και ένα εξ αμελείας βαρύτερο αποτέλεσμα (πχ από αμελεία πεθαίνει το θύμα ληστείας)

-Κάποιος αποφασίζει να σκοτώσει κάποιον για να τον ληστεύει: αληθινή κατ'είδα συρροή ανθρωποκτονίας και ληστείας

-Κάποιος ασκεί εντονότατη βία κατά τη ληστεία και προκαλεί εξ αμελείας το θάνατο του θύματος -> θανατηφόρα ληστεία

-Ο δράστης έχει δόλο ως προς το βαρύτερο αποτέλεσμα αφ'ένος, και αφετέρου η εφαρμογή των διατάξεων για την κατ'είδα συρροή δημιουργεί αξιολογική αντινομία. Αν πάμε στην αρχική περίπτωση της ληστείας μετά φόνου έχουμε αληθινή κατ'είδα συρροή (δηλ έχουμε μια ανθρωποκτονία εκ προθέσεως που τιμωρείται με ισόβια και μια ληστεία που τιμωρείται με προσωρινή καθείρξη μέχρι 20 χρόνια). Αν όμως έχουμε ανθρωποκτονία εν βρασμώ στο πλαίσιο της ληστείας, τότε θα έχουμε προσωρινή καθείρξη για το βρασμό και προσωρινή καθείρξη για την ληστεία -> μάχ 20 χρόνια. Αν έχω δηλ αμελεία τιμωρούμαι ισόβια, ενώ αν έχω δόλο τιμωρούμαι λιγότερο!

- Είναι σωστο να τιμωρείται ο δολος ελαφρυτερα από την αμέλεια; Οχι! -> αξιολογική αντινομία
- Μπορω να έχω ληστεία εν βρασμω; Ναι.
 - ο Αν θεωρησουμε οτι εχουμε αληθη κατ'ιδεαν συρροη θα είχαμε αξιολογικη αντινομία (εφόσον ο δόλος θα τιμωρειτο βραυτερα από την αμελεια)
 - ο Για να αρθει αυτη η αντινομία, είτε θα πρεπει να γίνει νομοθετικη παρέμβαση, είτε αν είναι δυνατόν θα πρεπει να κάνουμε ορθη ερμηνεια (δηλ θα πουμε οτι ως προς το βαρυτερο αποτελεσμα απαιτείται **τουλαχιστον** αμέλεια και δεν θα εφαρμόσουμε τους κανονες περι κατ'ιδεαν συρροης αλλά το ΠΚ 29). Αυτη η ερμηνεία γίνεται μόνο στις περιπτώσεις που αν δεν γίνει, θα υπάρχει αξιολογική αντινομία.

Φαινομένη συρροή (ένα αδικο, πλείονες ποινικες διαταξεις)

Δημιουργείται το φαινομενο οτι μπουρουν να εφαρμουςουν πλειονες ποινικες διαταξεις, ενω στην πραγματικοτητα μονο μια θα εφαρμουςτεί. Πχ στη ληστεία δημιουργείται το φαινομενο οτι θα εφαρμουςουν 3 διατάξεις. Κατι τετοιο ομωσ θα οδηγούσε σε τριπλη απαξιολόγηση της αδικης πράξης.

- **Ειδικότητα** (μια ποινικη διαταξη περιέχει όλα τα στοιχεία άλλης +1 πχ η ληστεια περιεχει ολα τα στοιχεια της κλοπης +1 (την παρανομη βια). Αρα η ληστεία ειναι ειδικη ως προς την κλοπη και συνεπως την απωθει. Η θανατηφόρα ληστεια εμπεριεχει παρανομη βια, κλοπη και ανθρωποκτονια εξ αμελειας και ολα αυτα «μπαινουν» σε ενα 4^ο εγκλημα το οποιο ειναι ειδικο ως προς όλα τα αλλα. Καθαρως λογικη σχεση.
- **Επικουρικότητα** = είναι και αυτη μια νομικη σχεση. Έχουμε το φαινομενο οτι μια πραξη τιμωρειται υπο την προυποθεση οτι δεν τιμωρείται η πραξη αυτη με βαση αλλη διαταξη. Πχ. Η παραβαση καθηκοντος ειναι επικουρικη εναντι της υπεξαίρεσης στην υπηρεσία
- **Απορρόφηση** = καθαρως αξιολογικη σχεση. Μια πραξη που τιμωρειται βαρυτερα απωθεί μια πραξη που τιμωρειται ελαφρυτερα γιατι η τελευταια εχει συμπεριληφθει στην βαρυτερη. Με μια πραξη τελώ και το απορροφον και το απορροφώμενο έγκλημα (πχ συντιμωρητη πραξη συνοδειας). Υπάρχει περιπτωση να εχουμε πραξη η οποία συντελείται μετα (πχ υπεξαίρεση οταν επακολουθει αλλη αξιοποινη πραξη, πχ αν κλεψω χρηματα και εν συνεχεια τα ξεδεψω, θα τιμωρηθω μονο για την κλοπη, γιατι την πραξη της υπεξαίρεσης την εχει συμπεριλαβει ο

νομοθέτης στο αξιοποιώ της κλοπής). Στην περίπτωση αυτή έχουμε φαινόμενη συρροή η οποία δημιουργείται με δύο αυτοτελείς πράξεις (πραγματική).

Αποκτώ την κατοχή του ξένου αυτοκινήτου με απάτη και μετά αποφασίζω να το ιδιοποιηθώ. Εδώ δεν έχω αποκτήσει την κυριότητα του αυτοκινήτου αλλά μόνο την κατοχή. Έχουμε απάτη, αφού το αυτοκίνητο είναι περιουσιακό στοιχείο. Η πράξη ιδιοποιήσεως που επακολουθεί είναι πράξη υπεξαίρεσης, αφού το πράγμα είναι ξένο. Εφόσον λοιπόν το πράγμα παραμένει ξένο, είναι προσφορά αντικείμενο ιδιοποίησης -> αλήθης (διότι τίθεται το αδικο δύο εγλημάτων, πληττονται δύο διαφορετικά έννομα αγαθά: περιουσία και ιδιοκτησία) πραγματική συρροή (γιατί γίνεται με 2 πράξεις).

Ο Α δανειζει χρηματα στον Β, ο οποίος αφού τα δανειστηκε αποφασίζει να τα κρατήσει και να μην τα επιστρέψει, και τα ξεοδεύει αγοράζοντας κότερο. Υπάρχει υπεξαίρεση; Στη σύμβαση δανείου αποκτώ κυριότητα των χρημάτων, το πράγμα έχει παύσει να είναι ξένο, συνεπώς δεν μπορεί να τιμωρηθεί για υπεξαίρεση. Μόνο για απάτη θα μπορούσε να τιμωρηθεί (με παραπλάνηση ως προς την φερεγγυότητά του). Στην Ελλάδα δεχόμαστε μόνο την παραπλάνηση ως προς εξωτερικά αίτια. Περίπτωση παραπλάνησης ως προς την ενδιάθετη πρόθεση να αποδώσω το τίμημα: Δολία αποδοχή παροχών. Αν ο νομοθέτης ήθελε να δεχτούμε και την παραπλάνηση ως προς εσωτερικά αίτια, δεν θα προέβλεπε την συγκεκριμένη περίπτωση.

Ιδιοκτησία= για τον ΠΚ είναι η κυριότητα

Περιουσία= για τον ΠΚ είναι το σύνολο των οικονομικών αξιών ενός προσώπου

Η α.υ. του εγκλήματος ενεργείας εξ αμελείας και αποτελέσματος τι περιλαμβάνει;

1) Ένα **αποτέλεσμα**

2) Για να υπάρχει εγκλημα εξ αμελείας θα πρέπει να έχω κάνει κάτι το οποίο είναι μη κανονικό, να θέτω κάποιο κίνδυνο: **Αντικειμενική παραβίαση καθήκοντος επιμελείας/φροντίδας** για τα έννομα αγαθά (έξω από τον χώρο της επιτρεπούς κινδυνώδους δράσης. Αξιώνει ο νομοθέτης από τον κάθε ένας μας αυτό που μπορεί να τηρήσει ο μέσος άνθρωπος. Ο δράστης έχει κάνει κάτι που ξεπερνά τον κοινό κίνδυνο της ζωής και δεν απέφυγε αυτό που μπορούσε να αποφύγει ο μέσος άνθρωπος- ο νόμος δεν μας ζητά να αποφύγουμε αυτό που μπορεί να αποφύγει ο θεός!) Αν δεν υπάρχει παραβίαση καθήκοντος επιμελείας, τότε δεν υπάρχει αδίκιο γιατί δεν έχει γίνει κάτι που μπορεί να αποφύγει ο μέσος άνθρωπος. Τέτοιοι κανόνες τίθενται από τον νόμο, πχ ΚΟΚ, Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας, κοινοτικοί κανόνες (πχ ώρες που πρέπει να κοιμούνται οι οδηγοί κατά τη διάρκεια της διαδρομής), από τις επιστήμες/τεχνές, και από την κοινή πείρα (πχ όταν κάνει κρυό η μητέρα πρέπει να ντύσει το μωρό για να μην κρυώσει). **Αυτές οι 3 είναι οι πηγές καθήκοντος επιμελείας: νόμος, κανόνες επιστημών και τεχνών, ατυχοί κανόνες που υπαγορεύονται από την κοινή πείρα.**

3) **Δυνατότητα πρόβλεψης του αποτελέσματος από τον μέσο άνθρωπο, και άρα αποφυγής του.**

4) **Αντικειμενικός αιτιώδης σύνδεσμος**

5) **Δυνατότητα αντικειμενικού καταλογισμού (Συνάφεια κινδύνου):** Θα πρέπει να μπορεί το αποτέλεσμα να καταλογιστεί αντικειμενικά στην παραβίαση του καθήκοντος επιμελείας από τον δράστη (πχ ξεχνάω ότι σήμερα κυκλοφορούν τα μόνια και μπαίνω με το ζυγό αυτοκίνητό μου και πετάγεται ένας και τον σκοτώνω. Εδώ επέδειξα αμέλεια ως προς το ότι μπήκα στο δακτυλίο, η οποία δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι οδήγησε στην πραγμάτωση του κινδύνου που πραγματοποιήθηκε στο αποτέλεσμα! Εδώ δεν συντρέχει ο σκοπός προστασίας του κανόνα. Αδυναμία αντικειμενικού καταλογισμού. ,

→ πχ γιατρός δίνει κοκαΐνη αντί για νοβοκαΐνη ως αναισθητικό. Η εγχείρηση κατέληξε στον θάνατο του ασθενούς και διαπιστώθηκε ότι ο γιατρός είχε παραβιάσει καθήκον, διαπιστώθηκε όμως εκ των υστέρων ότι ακόμη κι αν είχε χορηγήσει νοβοκαΐνη πάλι θα πέθαινε ο ασθενής, διότι επασχε από μια ασθένεια που διαγνώστηκε μετά θάνατον → το αποτέλεσμα ήταν αντικειμενικώς αναποφευκτό, ακόμη κι αν είχε δράσει σύμφωνα με την επιμέλεια και το καθήκον του, πάλι θα πεθαινε ο ασθενής. Έτσι, εφόσον στο αποτέλεσμα δεν πραγματοποιήθηκε ο κίνδυνος τον οποίο σκοπεύε να αποτρεφεί το καθήκον επιμελείας το οποίο παραβιάστηκε, δεν μπορεί και να καταλογιστεί αντικειμενικά.

→ Πχ, οδηγώ το αυτοκίνητό μου απρόσεκτα περνάω στο π κλπ (παραβιάζω σοβαρά καθήκοντα επιμελείας) και από την συμπεριφορά μου καθίσταται αντικειμενικώς προβλεψίμο ότι θα

σκοτώσω άνθρωπο. Πραγματι καθώς οδηγώ κατά τρόπο δυναμένο να προκαλέσει τον θάνατο ανθρώπου, τραυματίζω κάποιον, πάει στο νοσοκομείο όπου πεθαίνει από πυρκαγιά. ΔΕΝ έχω τελέσει ανθρωποκτονία εξ αμελείας, διότι μολονότι η συμπεριφορά μου καθιστούσε το αποτέλεσμα αντικειμενικά προβλεπτό και υπήρχε αντικειμενικός αιτιώδης συνδεσμός, δεν μπορεί να καταλογιστεί το αποτέλεσμα στην δική μου δράση.

Υποκειμενική παραβίαση του καθήκοντος επιμελείας

πχ σε απομακρυσμένο χωριό παθαίνει κάποιος κρίση σκωληκοειδίτιδας και ο γιατρός εκεί δεν μπορεί να την διενεργήσει την εγχείριση όπως λένε τα εγχειρίδια: Α παραβιάστηκε το καθήκον επιμελείας, Υποκειμενικά όμως δεν μπορούσε να συμμορφωθεί

Υποκειμενική δυνατότητα πρόβλεψης

πχ η γιαγιά που ήρθε από το χωριό δεν ξέρει ότι αν βάλει ο μικρός τα χέρια στην πόρτα του μέτρου θα χτυπήσει.

Ζήτημα που έχει ανακύψει είναι τι συμβαίνει όταν έχουμε κοινωνία ο οποίος έχει εξαιρετικές ικανότητες, υπέρτερες από τις άλλες. Τι θα θέσουμε ως βάση;

→ πχ. ο Α είναι φοιτητής βιολογίας και τα βράδια εργάζεται ως σερβιτόρος σε εστιατόριο. Ο μάγειρας του δίνει πιάτο με μανιτάρια τα οποία ο μέσος σερβιτόρος δεν θα διεγίνωσκε ότι είναι δηλητηριώδη, αλλά ο συγκεκριμένος λόγω των γνώσεων του το ήξερε.

Ένας γιατρός είχε νοσοκόμα, η οποία αρρώστησε και δεν πήγε στη δουλειά. Την αντικατέστησε η γιατρός γυναίκα του. Ο γιατρός είχε γράψει ότι στον συγκεκριμένο ασθενή έπρεπε η νοσοκόμα να χορηγήσει 4γρ. από φάρμακο. Αντί να γράψει 0.04 είχε γράψει 0.4 (10πλάσια ποσότητα). Η σύζυγος που εκτελούσε χρέη νοσοκόμας χορήγησε την αναγραφόμενη δόση με αποτέλεσμα βλάβη του ασθενούς. Η μέση νοσοκόμα δεν θα μπορούσε να το διαγνώσει. Μπορούμε να απαιτήσουμε από την γυναίκα του ιατρού να το διαγνώσει; Ψευδοδίλημμα: Το πραγματικό ερώτημα είναι το τί μπορούμε να αξιώσουμε από την μέση ιατρό που εκτελεί χρέη νοσοκόμας. Ο ροξίν έλεγε ότι θα έπρεπε να θέσουμε ως βάση τις υπέρτερες δυνατότητες αυτού που τις διαθέτει.

Ο Μυλωνό αποκλίνει προς την αντίθετη άποψη: κάποιος που έχει υπέρτερες ικανότητες αποφυγής της προσβολής εννόμων αγαθών, τότε ακριβώς για αυτό συμπεριφέρεται επιμελώς σε περιπτώσεις που ο μέσος άνθρωπος έχει αδυναμία αποφυγής. Ορθά η κρατούσα γνώμη επιμένει στην τήρηση του κριτηρίου του μέσου ανθρώπου.

(πχ όταν οδηγός αυτοκινήτων παίρνει τη στροφή με μεγάλη ταχύτητα ενώ δεν έχει ορατότητα συμπεριφέρεται επιμελώς, αφού έχει υπέρτερες ικανότητες από τον μέσο άνθρωπο, κάτι που για τον μέσο άνθρωπο θα ήταν παραβίαση καθήκοντος επιμελείας → άτοπο, παραλογισμός)

Ζήτημα γεννάται σε περιπτώσεις όπου δόλος και αμέλεια βρίσκονται πολύ κοντά και δεν μπορεί κανείς να πει ότι υπάρχει ρήγμα μεταξύ ενδεχόμενου δόλου και εν συνειδήσει

αμέλειας: Δεν πρόκειται για έννοιες τάξεως (εκεί που σταματάει η μια αρχίζει η άλλη), αλλά υπάρχει εξελικτική πορεία από τη μια έννοια προς την άλλη. Τη σχέση δόλου και αμέλειας δεν μπορούμε να την συλλάβουμε με την λογική του 0-1 (ή είναι το ένα ή το άλλο).

πχ. νεαρός είχε πάρει το αυτοκίνητο του πατέρα του, είχε προκαλέσει δυστύχημα και μετά οδηγώντας κατά τρόπο πολύ προκλητικό προκάλεσε το θάνατο παιδιού: Εισαγγελέας είχε πει ότι δεν θα πρέπει να ασκούνται οι διώξεις για ανθρωποκτονία εξ αμελείας αλλά για ανθρωποκτονία με ενδεχόμενο δόλο. Η άποψη αυτή δεν στερείται τελείως βάσης.

Υπόθεση Σάμινα: Ο πλοίαρχος έβλεπε ποδοσφαιρικό αγώνα, το πλοίο έπεσε στα βράχια και πνιγθηκαν 84 άνθρωποι: Κατά την τότε κρατούσα ήταν ανθρωποκτονία εξ αμελείας με κατ' ιδέα συρροή (με μαξ φυλακισή 5 χρόνια!!)

Κάποιος αξιωματικός της αεροπορίας έπεσε με το αυτοκίνητο του μεθυσμένος πάνω σε μια στάση και σκοτώσε 4 κορίτσια -> αυτά ήταν θύματα ανθρωποκτονίας εξ αμελείας, και η ποινή δεν μπορούσε να είναι πάνω από 5 χρόνια. Το αναθεωρητικό δικαστήριο επέβαλε ποινή 7 ετών, αναιρέθηκε και επανήλθε σε αυτό, οπότε ο πατέρας ενός από των κοριτσιών πήγε με το όπλο και σκοτώσε τον Μπακά, τον αξιωματικό και αυτοκτονήσε. Αυτό θα μπορούσε να αποφευχθεί αν υπήρχε νομοθετική προβλεψή.

Ενοψει όλων αυτών βρήκε ο νομοθέτης δυνατότητα να τιμωρείται η πολλαπλή ανθρωποκτονία εξ αμελείας με φυλακισή έως 10 χρόνια, το οποίο όμως πάλι δεν είναι σωστό (πκ 94 §2)

Υπάρχουν περιπτώσεις αμέλειας που η πράξη πλησιάζει πολύ τον ενδεχόμενο δόλο: υπόθεση Ντια: η επιχείρηση είχε αγοράσει 2 ορόφους πολυκατοικίας τους οποίους άρχισε να μετασκευάζει. Στο πλαίσιο αυτών των εργασιών διάνοιξε μεγάλες οπές στα δάπεδα των ορόφων με αποτέλεσμα να εξασθενήσει ο φέρων οργανισμός του κτιρίου και να μεταβληθεί η στατικότητα των κτηρίων. Οι ένοικοι άρχισαν να διαμαρτύρονται, οι κατασκευαστές αδιαφόρησαν και όταν έγινε ένας σεισμός πραγματοποιήθηκε ο κίνδυνος που διεβλεπαν οι ένοικοι και πέθαναν πολλοί. Εδώ στην πραγματικότητα υπήρχε αποδοχή του κινδύνου, δεδομένου μάλιστα ότι οι κατασκευαστές δεν διέμεναν στο κτίριο αυτό, συνεπώς δεν κινδύνευαν οι ίδιοι (ΑΠ: αν είναι και ο δραστής είναι μέσα στο κτήριο/όχημα που κινδυνεύει, δεν μπορούμε να πούμε ότι έχω ενδεχόμενο δόλο –αλλά μόνο αμέλεια- διότι θα ήταν παράλογο να αποδέχεται και τον δικό του θάνατο-παρα μόνο αν έχω δόλο αυτοκτονίας).

-Εκ παραλείψεως:

Χρειάζεται και ιδιαίτερη νομική υποχρέωση του δράστη να αποτρεψεί

Δυσκολή η διακρίση μεταξύ εγκλήματος ενεργείας και μη γνήσιου εγκλήματος παραλείψεως από αμέλεια.

ο ΑΠ έχει βρει μια «σολωμόντεια» λύση: Όλα τα εγκλήματα αμελείας είναι εγκλήματα παραλείψεως, γιατί η αμέλεια συνιστάται στην παραλείψη καταβολής της προσοχής που όφειλε να καταβάλει ο δράστης→Αυτο είναι λαθος.

πχ περίπτωση βιτριολίου: κάποια κοπέλα εγκαταλείφθη από τον αρραβωνιαστικό της και αποφάσισε να του ρίξει βιτριολίο στο πρόσωπο. Αυτός αντελήφθη την παρουσία της και πήρε την αστυνομία και είπε μέσα στο σπίτι είναι κλέφτες: και μπαινει ο αστυνομικός και τρώει το βιτριολί στην μουρη. Τί έχουμε εδώ; Εγκλημα ενεργείας ή παραλείψεως; Έγκλημα ενεργείας. πχ τρίχα της κατσίκας: εργοστασιαρχής κατασκευάζε βουρτσες με τριχες κατσίκας που τις έκανε εισαγωγή από Κίνα. Ενα φορτίο δεν το απολύμανε και το παρέδωσε στους εργάτες με αποτέλεσμα να πεθάνουν μερικοί. (εδώ η αδρανεια δεν επικρινεται απο την εννομη τάξη, αλλά έχουμε καθήκον παραλείψεως, «μην το δώσεις...»->έχουμε παράλειψη και εδώ χρειάζεται το 15 ΠΚ.

Armin Kaufman: ασχολουμενος με το θεμα εδωσε το πχ με το μπουκαλι δηλητηριο: καποιος βαζει ενα μπουκαλακι δηλητηριο και το βαζει στο ντουλαπι της κουζίνας. Η γυναίκα του το βαζει στο κεικ και πεθαινει. Ο κανοντας επιμελειας ποιος είναι; Βαλε στο μπουκαλακι δηλητηριο ταμπελα και βαλτο στο ντουλαπι; Η' μην το βάλεις εκεί χωρίς να έχεις λαβει μέτρα προσοχή. Προφανως το 2°.

Εκει συνεπως που εχουμε μια απαγορευση → έγκλημα ενεργείας, διοτι έχουμε απαγορευση και η απαγορευση πρβαιάζεται με ενεργεια. Στα εγκληματα ενεργειας τον κίνδυνο τον θέτει ο ιδιος ο δράστης.

Αντίθετα, στα εγκλήματα παραλείψεως έχουμε εναν κινδυνο που προήλθε από αλλου και οχι που έθεσε ο δράστης. Εκει εξετάζουμε αν υπαρχει ιδιαιτερη νομικη υποχρεωση αποτροπης του κινδυνου, και αν παραβιαζεται αυτη εχουμε εγκλημα παραλειψεως, πχ γυναίκα τσιμπηθηκε απο φιδι, παει στο γιατρο και αυτος της δίνει ασπιρινη. Το καθηκον επιμελειας δεν είναι «μην τσιμπησεις τη γυναίκα», γιατί δεν είναι φιδι ο γιατρος. Το καθηκον επιμελειας είναι σου ήρθε γυναίκα που την τσιμπησε φίδι; Ξύπνα, πχ πηγαινε την στο νοσοκομείο.

Κριτηριο της αιτιοτητας: μεταξυ εγκληματος ενεργειας και παραλειψεως: σχεση φαινομενης συρροης γιατι το εγκλημα παραλειψεως οταν είναι ισοβαρες με το ενεργειας (όταν είναι και τα δυο εξ αμελείας) είναι επικουρικό εναντι του ενεργειας, το εγκλημα ενεργειας είναι βαρυτερο του εγκληματος παραλειψεως γιατί θέτει εναν επιπλεον όρο για την τιμώρηση. Όταν ΔΕΝ είναι ισοβαρη: έχω ενα ενεργείας εξ αμελείας και ενα παραλείψεως εκ δόλου: Στην περίπτωση αυτη δεν απορροφά το εγκλημα παραλείψεως το ενεργείας διοτι δεν είναι ισοβαρη. Το εκ δόλου απορροφα το εξ αμελείας.

Πρακτικά

Παρκαδόρος εμπλεκεται στην μεταβίβαση ξενου πραγματος (αυτοκινητου)

1) Σε ενα παρκινγκ κλειστο που οι ιδιοκτητες αφηνουν τα κλειδια στον παρκαδορο, ενας εξ αυτων παρακαλει τον υπαλληλο για ενα διαστημα να παραδιδει το αυτοκινητο και στα δυο ξαδελφια του, οι οποιοι εργαζονται στην ιδια εταιρία με το παρκινγκ. Μια μέρα ο δραστης που γνωρίζει την συμφωνια που εχει κανει ο ιδιοκτητης, εμφανιζεται στον παρκαδόρο ως ξαδερφος και τον πειθει να του παραδωσει το αυτοκινητο.

2^η παραλλαγη απο την Νομολογια: Φυλακας υπαιθριου χωρου σταθμευσης αυτοκινητου, όπου οι ιδιοκτητες αφηνουν τα αυτοκινητα κλειδωμενα, ο Α φύλακας του χώρου, βλέπει τον άγνωστό του Β που προσπαθει να ανοιξει την πορτα αυτοκινητου και να εισελθει σε αυτο. Επειδη υποψιάζεται οτι πρόκειται για «κλεφτη» τον πλησιάζει και τον ρωτα τί κανει εκει. Ο Β ατάραχος και με ευγενικό ύφος τον πληροφορεί οτι εχει μπερδεψει τα κλειδια και δυσκολεύεται να μπει στο αυτοκίνητό του. Στην πραγματικότητα το αυτοκινητο ανηκει στον Χ και όχι στον Β. Ο Α πείθεται από την ψευδη διαβεβαίωση του Β και δεν τον παρεμποδίζει. Ο Β παίρνει το αυτοκινητο και φευγει.

3^η παραλλαγή: Έχουμε ενα κλεφτη αυτοκινητων, ο οποίος παίρνει το κλοπιμαιο αυτοκινητο και το πηγαινει σε ενα παρκινγκ. Εκει εμφανιζεται ενας τυπος ο οποιος του παριστα οτι ειναι ο παρκαδόρος/φύλακας, με αποτελεσμα να παραπλανηθει ο κλεφτης και να του αποσπάσει ο «παρκαδόρος» το αυτοκινητο.

Τί ποινικη ευθυνη εχουν οι παραπανω δράστες;

Περιπτώσεις τριγωνικης απάτης: Το κλασσικο παραδειγμα της τριγωνικης απατης εχει να κανει με την μεταβιβαση ακινητου (εμφανιζεται καποιος σε συμβολαιογραφο και του παριστανει οτι εχει αποκτησει κυριοτητα με χρησικτησια, πειθει τον συμβολαιογραφο να συμπραξει στην καταρτιση μιας γονικης παροχης υπερ του παρισταμενου και συμπραττοντος υιου του->ο πλανωμενος ειναι ο συμβολαιογράφος, ο οποιος ειναι άλλο προσωπο απο τον ζημιούμενο από την απάτη: η ζημία συνίσταται στην **μειωση της αξίας του ακινητου λόγω αμφισβήτησης της κυριότητας** (Νομολογία), δηλ. ο πραγματικος κυριος του ακινητου θα πρεπει να προβει σε ενεργειες για να κατισχυσει η κυριοτητά του, ενω στο μεταξυ η αξία του ακινητου εχει μειωθεί. Δεύτερο σκέλος περιουσιακης ζημίας αποτελούν οι δαπάνες, τα δικαστικα έξοδα στα οποία αναγκαστικά θα υποβληθεί ο πραγματικός κύριος του ακινητου προκειμενου να αρθει η αμφισβήτηση της κυριότητάς του. Το σκέλος αυτο ωστόσο δεν γινεται δεκτο από τη θεωρία γιατι ελλείπει η σχεση αμεσότητας και η σχεση υλικης αντιστοιχίας μεταξυ ζημίας και σκοπούμενου παρανομου περιουσιακου οφέλους.

Για να έχουμε περιουσιακη διαθεση πρεπει ο πλανωμενος να τελει σε σχεση εγγυτητας με το περιουσιακο αγαθο το οποιο διαθετει, και σε μια εξουσία διαθέσεως η οποία δεν ειναι

απαραίτητο να προκύπτει εκ του νόμου (δεν χρειάζεται δηλ καποια νομικη καλυψη της δυνατοτητας φυσικης επενεργειας του πλανωμενου επι του περιουσιακου στοιχειου. Αυτο που χρειάζεται είναι μια πραγματικη (εν τοις πραγμασι) δυνατοτητα επενεργειας, η οποία φαίνεται να υπαρχει στα παραδειγματα τα οποια εξεταζουμε. Αυτο δεν είναι ομως μοναδικο και ασφαλές κριτήριο που οδηγεί στην περιουσιακη διαθεση, διοτι τοτε θα δεχομασταν περιουσιακη διαθεση και κατ επεκταση απατη ακομα και σε περιπτωσεις που είναι απολυτως προφανες οτι εχουμε αφαίρεση, καταλυση κατοχης. Αυτο καθισταται αντιληπτο απο το παραδειγμα του αχθοφορου: Κλασσικο παραδειγμα βοηθου κατοχης, ο οποιος λαμβανει εντολη να μεταφερει αποσκευη στο ταξι: Αν αυτος που εδωσε την εντολη δεν ήταν ο πραγματικος κυριος, δεν τιθεται θεμα απατης, αλλα ζητημα αφαίρεσης-> Κλοπη. Το κριτήριο της απλης δυνατοτητας επενεργειας πανω στο πραγμα δεν αρκει.

Χρειαζομαστε αλλο ενα κριτήριο:

Πρακτικη σημασία διάκρισης κλοπής από απάτη

Η διακριση κλοπης και απατης εχει σημασια τοσο σε ουσιαστικο (1)σε σχεση με την διακεκριμενη κλοπη 374 περ. γ': αν το πραγμα χαρακτηριστεί κλοπομαιο-> θα παμε κατευθειαν στην διακεκριμενη κλοπη, ενω αν η πραξη είναι απατη οχι. 2) Στην κλοπη χρήσης, αν προκειται για Α που δεν εμπιπτει στην κατηγορια του μηχανοκινητου μεταφορικου μεσου, το κατα πόσον θα αποφασίσουμε αν εχουμε κλοπη ή απάτη εχει μεγαλη σημασία για το αξιοποινο της πράξης: Αν προκειται για κλοπη->μη αξιόποινη πράξη, ενω αντιθετα τιμωρείται αν προκειται για απατη. 3) Στο 2° παραδειγμα, αν ασκησει βια ο κλεφτης για να το διατηρησει, αν πουμε οτι εχουμε κλοπη->ληστρικη κλοπή, ενω αν έχουμε απάτη-> σε συρροη με παράνομη βία.

όσο και σε δικονομικο επίπεδο: Στα κακουργηματα η παραπομνη του κτγ στο ακροατηριο γινεται με βουλευμα του Συμβουλιου Πλημμελειοδικων (ΣΟΣ το άρθρο 308 α' ΚΠΔ τα εγκληματα που δικαιολογουν την γρηγορη παραπομνη του κτγ στο ακροατηριο δικαιολογουν και την υπαγωγή του στην αρμοδιότητα του Μονομελους Εφετείου). Στην περιπτωση της διακεκριμένης κλοπης, υπάρχει δυνατότητα προσωρινης παύσης της ποινικης δίωξης στο μετρο που δεν υπαρχουν επαρκεις αποδείξεις, η οποία συνεχίζεται όταν συλλέξουν οι ανακριτικες αρχες επαρκη στοιχεια (309 παρ. 1γ ΚΠΔ). Αντιθέτως αυτό δεν επιτρέπεται καθόσον αφορά στην απάτη.

Θεωρίες

1)Θεωρία της εξουσιοδότησης:

→Σύμφωνα με την θεωρία αυτη, περιουσιακη διάθεση θα δεχτούμε σε κάθε περίπτωση που ο πλανώμενος αντιπροσώπευε τον ζημιωθέντα στην άσκηση της κατοχής. Η αντιπροσώπευση αυτη εννοείται υπο την εννοια μιας ρητης η σιωπηρης εξουσιοδότησης, την οποία έχει

παράσχει ο ζημιωθείς. Η συγκατάθεση αυτή, η οποία συναγεται από την υπαρξη εξουσιοδότησης, αποκλείει εννοιολογικά την κατάλυση της κατοχής, δηλ την αφαίρεση. Επομένως σε όλες αυτές τις περιπτώσεις που συντρέχει το στοιχείο της εξουσιοδότησης δεν έχουμε αφαίρεση αλλά περιουσιακή διάθεση. Αυτό ισχύει ακόμα και στην περίπτωση που ο εξουσιοδοτούμενος δεν ήταν κάτοχος αλλά βοηθός κατοχής. πχ. ο φοιτητής ο οποίος έχει δώσει εντολή στην νοικοκυρά του όταν περνάει συμφοιτητές του να τους δίνει τα βιβλία του, ο πλούσιος συλλεκτης πινακών ο οποίος δίνει εντολή στον οικονομό του να παραδώσει πίνακα σε αγοραστή. Ο πλανώμενος βρίσκεται σε μια σχέση εξουσιοδότησης με τον ζημιωθέντα. Έτσι έχουμε σε κάθε περίπτωση περιουσιακή διάθεση-> απάτη.

→ Αντίθετα, κλοπή θα έχουμε στην περίπτωση υποδεεστερου κατόχου/ ισότιμου συγκατόχου/βοηθού κατοχής, ο οποίος προβαίνει σε διάθεση του πράγματος **χωρίς να έχει εξουσιοδότηση** από τον ζημιωθέντα (νυχτοφύλακας, καμαριέρα σε ξενοδοχείο, οικιακή βοηθός σε σχέση με τα καθαριστικά=συγκάτοχος). Έχουμε κλοπή, όχι απάτη. Αν υπάρχει εξουσιοδότηση, υπάρχει συγκατάθεση του ζημιωθέντος, υπάρχει απάτη. Αν αυτή ελλείπει, ελλείπει συγκατάθεση και έχουμε κλοπή. Η καθ' υπερβασή η παρά την ελλείψη εξουσιοδότηση μεταβίβαση της κατοχής είναι πάντοτε αφαίρεση, ο δε πλανώμενος ενεργεί ως όργανο του εξαπατώντος = κλοπή κατά έμμεση αυτοουργία.

Εδώ θεωρείται ότι παρεισφρύει μια έννοια αστικού δικαίου, αυτή της εξουσιοδότησης, το κριτήριο ΔΕΝ είναι απολύτως ασφαλές. Βλέπε παράδειγμα όπου δεν έχουμε συγκάτοχο αλλά έχουμε τον αποκλειστικό κάτοχο ο οποίος εξαπατάται (ο κλέφτης ο οποίος πλανάται και οδηγείται στην διάθεση του κλοπιμαίου: σε κάθε περίπτωση δεν έχει εξουσιοδότηση από τον ζημιούμενο για να προβεί στην διάθεση του πράγματος, επομένως η συμπεριφορά του θα έπρεπε να χαρακτηριστεί ως κλοπή κατ'έμμεση αυτοουργία. Δεν μπορούμε ωστόσο σε αυτές τις περιπτώσεις να μιλήσουμε για αφαίρεση κατοχής, είναι απολύτως παραδεκτό ότι έχουμε απάτη.

Πίσω στα πρακτικά (με βάση την θεωρία της εξουσιοδότησης)

Στο 1^ο παράδειγμα: Έχουμε εξουσιοδότηση του ζημιωθέντος κυρίου του αυτοκινήτου στον παρκαδόρο-> έχουμε περιουσιακή διάθεση επομένως απάτη

Στο 2^ο πρακτικό: Δεν υπάρχει εξουσιοδότηση, το πολύ να είναι βοηθός κατοχής -> Κλοπή κατ'έμμεση αυτοουργία

3) Εφόσον δεν υπάρχει εξουσιοδότηση, θα είμασταν αναγκασμένοι να δεχτούμε κλοπή, κάτι το οποίο δεν στέκει. Για τον λόγο αυτό εγκαταλείπουμε την θεωρία της εξουσιοδότησης

Θεωρία της παράταξης

Το βάρος δίνεται σε αυτο που θελει να προστατεψει ο πλανωμενος. Ανεξαρτητως της υπαρξης η οχι συγκαταθεσης του ζημιωθεντος. Μας ενδιαφέρει να υπαρχει:

Αντικειμενικο στοιχειο: σχεση εγγυτητας του πλανωμενου προς τοπραγμα, να εχει ενα μινιμουμ επαφης με τοπραγμα.

Υποκειμενικο στοιχειο (κατα ποσο ο πλανωμενος εχει συνειδηση οτι με τις ενεργειες του προστατευει τοπραγμα και τα συμφεροντα του ζημιωθεντος. Η Η θεωρία δέχεται οτι και στην περίπτωση αυτη έχουμε να κάνουμε με απάτη, και όχι με κλοπή κατ'έμμεση αυτοουργία.

Πρακτικά:

- 1) Αδιαμφισβήτητα απάτη, διοτι δεν τιθεται θεμα οτι το ενδιαφερον του φυλακα κινειται προς την κατευθυνση της προασπισης των συμφερόντων του ζημιωθεντος
- 2) Αν δεχτουμε οτι το ελαχιστο επαφης που πρεπει να εχει με τοπραγμα δεν συντρέχει, αλλά χρειαζεται τουλαχιστον υποδεεστερος συγκάτοικος -> κλοπή. Αντιθετα συμφωνα με την θεωρία και παλι αρκει οτι βρισκεται στο ιδιο στρατοπεδο με τον ζημιωθεντα οποτε θα δεχτουμε απάτη.
- 3) Δεν μπορουμε να ισχυριστουμε με προσωπο που βρισκεται στο ιδιο στρατοπεδο με τον ζημιωθεντα, επομενως παροτι το Α στοιχειο συντρεχει απολυτα (μοναδικος κατοχος), αποτυγχάνει γιατι πρεπει να δεχτουμε κλοπή.

Θεωρία Μυλωνόπουλου

Αντιστροφη της οπτικης γωνιας με την οποια εξετάζουμε τοπραγμα. Στις προηγουμενες θεωρίες ασχολουμαστε με την σχεση του πλανωμενου με τον ζημιούμενο. Αντίθετα εδω εστιάζουμε στο είδος της κατοχής: Υπάρχει κατάλυση αυτής;

- 1) Τα αδικηματα της κλοπης και της απατης τελουν σε σχεση αμοιβαιου αποκλεισμου. Στην περιπτωση που ενας **μη κατοχος** προβει στην ασκηση κατοχης χωρις την συγκαταθεση του κυριου, τοτε εχουμε **αφαίρεση**, κατάλυση κατοχής. Έχουμε προσβολή ξένης σφαίρας η οποία δεν μπορεί να ιδωθεί διαφορετικά απο κατάλυση κατοχης, ανεξαρτητως του αν βρίσκεται στην ιδια παραταξη με τον ζημιωθεντα => ΚΛΟΠΗ.

Το ιδιο ισχυει αν μιλάμε για υποδεεστερο συγκατοχο, ή ισότιμο συγκάτοχο. Και σε αυτες τις περιπτωσεις, τότε μονο θα μιλησουμε για παραδοση τουπραγματος που συνιστα περιουσιακη διάθεση, οταν υπαρχει συγκαταθεση του κυριου στην πραξη αυτη. Στην περίπτωση που δεν υπαρχει συγκαταθεση οδηγουμαστε αναποδραστα στο συμπερασμα οτι εχουμε να κανουμε με καταλυση της κατοχης και οχι με περιουσιακη διαθεση.

Ολα αυτα δεν ισχυουν αν εχουμε να κανουμε με τον αποκλειστικο κατοχο η υπερκάτοχο, αν αυτος προβαινει στην διάθεση. Σε αυτες τις περιπτωσεις έχουμε απάτη, ανεξαρτητως της υπαρξης συγκατάθεσης, ίδιου στρατοπέδου κλπ. Αν ο πλανωμενος ειναι βοηθος κατοχης,

υποδεεστερος ή ισοτιμος συγκατοχος θα δεχουμε οτι εχουμε κλοπη κατ εμμεση αυτοουργια εκτος αν υπαρχει συγκαταθεση του ζημιωθεντος. Αντιθετα, αν εχουμε υπερτερο συγκατοχο η αποκλειστικο κατοχο, τοτε θα δεχουμε περιουσιακη διαθεση δηλ απατη, χωρις να μας ενδιαφερει αν υπαρχει συγκαταθεση.

Δυο ουσιαστικα σταδια ερευνουμε:

1) Ειδος κατοχης

2) Αν καταληξουμε οτι δεν ειναι αποκλειστικος κατοχος, θα εξετασουμε κατα ποσο υπαρχει η όχι συγκατάθεση του ζημιωθεντος.

Η απάτη θεωρείται εγκλημα αυτοβλάβης, πρεπει να εξεταζουμε καθε φορα αν ο πλανωμενος με την πραξη του προεβη σε ενεργεια η οποια μπορει να καταλογιστει ως ενεργεια του κυριου του πραγματος, του ζημιωθεντος. Αυτο μπορει να συμβει στην περιπτωση υποδεεστερου κατοχου/βοηθου κατοχης κλπ μονο οταν υπαρχει συγκατάθεση του ζημιωθεντος.

17/03/2014

Πρακτικό: Ο Μοναχός Α κατοικεί επί μια δεκαετία σε μοναστήρι μαζί με άλλους 20 μοναχούς. Κάποια στιγμή ο τακτικός επισκέπτης του μοναστηριού Β, ο οποίος επωφθαλμιά τα πολύτιμα κειμήλια της μονής, πείθει τον Α να αφαιρέσει τα πολυτιμότερα εξ αυτών, και πράγματι μια ήσυχη νύχτα ο μοναχός προβαίνει στις εξης ενέργειες:

- i) αποσπά μια ωραία τοιχογραφία που είναι ενσωματωμένη σε μια ευρύτερη σύνθεση στον τοίχο της εκκλησίας της Μονής
- ii) αποσπά ένα ρωσικό δισκοπότηρο, το οποίο είναι κειμήλιο που φυλάσσεται συνήθως στη βιτρίνα της βιβλιοθήκης της Μονής, αλλά το βρίσκει και το αποσπά από το κελί του Ηγουμένου,
- iii) ένα δαχτυλίδι ενός άλλου μοναχού, το οποίο βρίσκεται και αυτό στο κελί του Ηγουμένου.

i) Σχετικά με την **τοιχογραφία**: Ένα πρωτο ερώτημα είναι αν αυτή αποτελεί κινητό πράγμα που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο κλοπής. Μπορεί να θεωρηθεί κινητό πράγμα, παρότι αποσπάται από ένα ακίνητο. Η έννοια του κινητού είναι αποκλειστικά και μόνο ποινική στο αδίκημα της κλοπής, δεν μας ενδιαφέρει τυχόν διαφορετική έννοια στον χώρο του Αστικού Δικαίου. Άλλωστε θα ήταν παραλογο να περιμένουμε να αφαιρεθεί αυτό από το ακίνητο, και στην συνέχεια να το χειριστούμε ως κινητό πράγμα. Η τοιχογραφία λοιπόν, παροτι είναι συστατικό ακινήτου, είναι κατι που μπορει να αποτελεσει Α κλοπής. [Αντίστοιχα ισχύουν και για βαρια μεταλλικη πορτα, παράθυρο, μεταλλεύματα από ορυχείο κλπ]

Έχουμε κλοπή ή φθορά ξένης ιδιοκτησίας; Η φθορά ξένης ιδιοκτησίας, καθόσον αφορά **στο ίδιο Α το οποίο αφαιρείται**, είναι συντιμωρητή πράξη συνοδείας στο μέτρο που είναι αναγκαία για την απόσπαση του πράγματος. Αν το βλάψει περαιτέρω (βλάβη δυσανάλογη

προς το σκοπο αποσπασης του Α) τοτε τίθεται ζήτημα να αυτονομηθεί η πράξη αυτη
→αληθινή συρροή

Φθορά έχουμε όμως και στο υπόλοιπο έργο, σε Α διακριτό από αυτο το οποίο αφαίρεσε ο
δραστης. Εδώ αν η τοιχογραφία αποτελούσε μέρος συνθεσης η οποία βλαφθηκε
ανεπανόρθωτα μετα την αφαίρεση του μέρους της →αληθινή συρροή κλοπής και φθορας
ξένης ιδιοκτησίας.

Εκδοχή οτι η τοιχογραφία είναι κομμάτι πέτρας. Δεν μπορεί να το μεταφερει ο μοναχος σε
σημείο που μπορεί αμεσα να το ασφαλίσει, οποτε προκειμένου να προλάβει να μεταφερει και
τα υπολοιπα Α, την εναποθέτει στον τοίχο της Εκκλησίας →Δεν έχει τελειωθεί η κλοπή,
υπάρχει απόπειρα προς το παρον διοτι δεν εχει θεμελιωθεί νέα κατοχή για τον δραστη (η
αφαίρεση αποτελείται απο 2 διακριτα σταδια: κατάλυση κατοχής και θεμελίωση νέας)
Το ζήτημα του χρονου θεμελίωσης νέας κατοχής είναι κρισιμο για την εφαρμογη του ΠΚ 380
§3 και για το στοιχείο της συνέργειας (η οποία είναι δυνατη μέχρι το στάδιο της τελείωσης
της αφαίρεσης). Από τη στιγμή που δεν έχει ολοκληρωθεί η αφαίρεση έχουμε απόπειρα.

Μένει να θεμελιώσουμε αν εχει κακουργηματικό χαρακτήρα η απόπειρα της κλοπής -374

α) Δεν συντρέχει αυτη η περιπτωση, διοτι η τοιχογραφία δεν αποτελεί πραγμα προορισμένο
για την εξυπηρέτηση των σκοπών της λατρείας (σωρευτική συνδρομή του 374 περιπτ.α')
β) Συντρέχει η περίπτωση β', διοτι το μοναστηρι είναι τόπος δημόσιος (δημόσιο οίκημα),
κοινος σε όλους. Τα μοναστήρια είναι νηδδ: Τίθεται αρα θεμα εφαρμογής του Ν. περι
καταχραστών του Δημοσίου (Ν.1608/50) [τραβηγμένο σενάριο].

Πρέπει να προβληματιστουμε και για τυχον εφαρμογη του Ν 3028/2002 περι
αρχαιοκαπηλείας, αρ. 52 μνημείο που αφαιρέθηκε απο ακινητο μνημείο. Βεβαια για να
εφαρμοστεί ο Νομος αυτος θα πρέπει να μιλαμε για μνημείο=πραγμα συγκεκριμενης ηλικίας
(πριν από το 1830=αρχαία μνημεία).

Έχουμε απόπειρα κακουργηματικής κλοπής

ii) Ρωσικό δισκοπότηρο

- Έχουμε κακουργηματική κλοπή; 374 α οχι, διοτι δεν αφαιρέθηκε από χώρο
προορισμένο για λατρεία, ενδέχεται όμως να εμπίπτει στην περιπτωση β': Θέλουμε
να έχει ιστορικη κλπ σημασία, ΚΑΙ να βρισκόταν σε δημοσιο οίκημα ή άλλο
δημόσιο τόπο. Εκ πρώτης όψεως φαίνεται οτι δεν εμπίπτει εδώ, ωστόσο ο σκοπος
του νομου είναι να προστατεψει πραγματα που εχουν τετοια αξια ωστε να
προορίζονται σε κοινή εκθεση. Εδώ λοιπόν, εφόσον το δισκοπότηρο κανονικά
εκτίθεται στην βιτρίνα της βιβλιοθηκης της Μονης, προορίζεται για κοινή θέα.

Επομένως, σε αυτό θα δώσουμε εδώ βαρύτητα και όχι στην τυχαία ευρεσή του σε ιδιωτικό χώρο. Συντρέχουν άρα οι περιπτώσεις του **374 περιπτ. β'**→

Κακουργηματική κλοπή.

Πάλι θα ασχοληθούμε με τις περιπτώσεις ειδικών ποινικών νόμων (το ρωσικό δισκοπότηρο δεν προστατεύεται με νομο αρχαιοκαπηλείας γιατί με αυτόν προστατεύονται μόνο τα ελληνικά μνημεία.

Ο κλέφτης μετανιώνει και γυρνάει την άλλη μέρα και πετάει το δισκοπότηρο πίσω στον κηπο του μοναστηριού, ωστόσο δεν το βρίσκει ποτέ κανείς.

Σύμφωνα με το 384, τον κίνδυνο για την απόδοση του πράγματος φέρει ο κλέφτης, επομένως η κλοπή παραμένει αξιόποινη. Πρέπει ο δράστης να έχει προβεί στην πράξη απόδοσης με δική του θέληση,

Παλαιότερα έλεγε η διαταγή ότι επρεπε η αποδοση να γίνεται εκουσιώς και αυθορμήτως. Η Νομολογία δεν δεχεται σε πολλές περιπτώσεις εμπρακτη μετάνοια αν δεν γίνεται αυθορμήτως. Αυτό είναι λάθος, και η κρατούσα στην θεωρία είναι αντίθετη άποψη: μας ενδιαφέρει αν αντικειμενικά απέδωσε το πράγμα, όχι τα κίνητρα.

Τι θα γινόταν στην περίπτωση που αυτοβούλως ο κλεφτης πήγαινε την επόμενη μέρα στον Ηγούμενο και του παρέδιδε το πράγμα; → 384 §5: παρέκκλιση από το 49 §2: Αυτό που ενδιαφέρει τον νομοθέτη είναι το κατά πόσο ικανοποιήθηκε το θύμα. Τάση του ποινικού δικαίου να ευεργετεί τον δράστη που προέβη σε ικανοποίηση του παθόντος.

Παρομοια ρυθμίζει 289 §2.

Καταλήξαμε λοιπόν σε τετελεσμένη κακουργηματική κλοπή, δεν έχουμε εμπρακτη μετάνοια.

iii) Το δαχτυλίδι.

Το παίρνει το δαχτυλίδι και το κρύβει στο δάσος: Θεμελιώνει δική του κατοχή, εφόσον πρόκειται για μικρό αντικείμενο το οποίο κρυβεί σε μέρος που μόνο ο ίδιος γνωρίζει ώστε να το αναλάβει αργότερα.

Αν επιστρέψει ο κλέφτης την άλλη μέρα, πάρει το δαχτυλίδι και το δώσει στον Α, μπορούμε να έχουμε συρροή ηθικής αυτοουργίας σε κλοπή και αποδοχή προϊόντος εγκλήματος για τον Α;

Ας λάβουμε ως δεδομένο ότι αυτό που ήθελε εξ αρχής ο Α ήταν μόνο να πείσει τον Β να κλέψει το πράγμα, και στην συνέχεια πηγαίνει ο Β και του αποδίδει το δαχτυλίδι. Η Νομολογία δέχεται ότι έχουμε αληθινή συρροή ηθικής αυτοουργίας σε κλοπή με αποδοχή προϊόντος εγκλήματος. Η θεωρία θεωρεί ότι έχουμε μόνο ηθική αυτοουργία σε κλοπή η οποία απορροφά την αποδοχή προϊόντος εγκλήματος.

Μπορεί να έχουμε εδώ έμμεση αυτοουργία; Αν ο Α τον ωθήσει να προβεί στις κλοπές και στη συνέχεια αμειφθεί με ένα από τα κλοπιμαία, ο Α είναι ηθικός αυτοουργός. Αντίθετα, αν εξαρχής τον ωθεί για να αφαιρέσει το πράγμα και να του το δώσει, πρέπει να εξετάσουμε την περίπτωση ανυπαρξίας σκοπού ιδιοποίησης από τον δράστη, αρα δεν έχω άδικη κύρια πράξη. (γενικά σε αυτά τα ζητήματα πρέπει να διατυπώνω τον προβληματισμό, και αν το αιτιολογήσω θα ληφθεί ως σωστό)

Ζήτημα του κατα πόσο έχουμε εδώ υφαίρεση: Εδώ έχουμε μοναχούς, οι οποίοι μένουν όλοι στην Μονη για 20 χρόνια: Τίθεται και ζήτημα έγκλησης, καθοσον αφορά το δαχτυλίδι, γιατί στο ίδιο οικημα κατοικουν και ο κυριος του δαχτυλιδιου και ο Ηγουμενος που έχει στην κατοχη του το δαχτυλίδι. Σχετικά με τα άλλα δυο πραγματα, δεν τίθεται ζήτημα υφαίρεσης διοτι ανηκουν στην κατοχή του Μοναστηριού.

Για τί θα τιμωρηθεί τελικά ο δράστης;

- αποπειρα κακουργηματικης κλοπής
- τετελεσμενη κακουργηματικη κλοπή
- τετελεσμένη κλοπή

→ το ερωτημα ειναι αν θα θεωρησουμε οτι εχουμε ειδος κατ εξακολουθησιν εγκληματος η αν προκειται για πράξεις με μια ενιαια φυσικη ενότητα, δηλ πραξεις που ελαβαν χωρα σε στενη τοπικη και χρονικη συναφεια, επομενως κατα πάσα πιθανοτητα δεν θα αφορα η κατηγορια σε ξεχωριστες πραξεις αποπειρας κακουργηματικης κλοπης κλπ αλλα σε ΜΙΑ κακουργηματικη κατηγορια για κλοπη, στο πλαισιο της οποιας θα ληφθουν υποψη ολες οι επιμερους παραμετροι της συμπεριφοράς του δράστη (στο πλαισιο της επιμετρησης της ποινης). Εδώ λοιπον μαλλον ολες αυτες οι πραξεις θα θεωρηθουν μια φυσικη ενότητα.

Κριτήριο ειναι οτι πρόκειται για μη προσωποπαγές έννομο αγαθό (πχ αν κλεψω τρεις τσαντες άλλων ανθρώπων έχω μία κλοπή). Το πράγμα θα άλλαζε αν ταυτόχρονα είχε προβεί και σε άλλες πράξεις, πχ φθορα ξενης ιδιοκτησίας. Εκει δεν θα μπορούσαμε να μιλήσουμε για μια πράξη.

Κατ'εξακολουθήση έγκλημα

Πρακτικό: ο Α, υπάλληλος σε ξενοδοχείο, επιδιώκοντας να αποκτήσει συνολικό ποσό 150,000 ευρώ, το οποίο χρειάζεται για να ανεγείρει δικό του ξενώνα, αποφασίζει να αφαιρεί σταδιακά διαφορα μικροποσά από το ταμείο της επιχείρησης, το οποίο διαχειρίζεται ο ταμίας ο

Β. Προς το σκοπό αυτό επιστρατεύει τη νεαρή υπάλληλο Γ και της ζητεί όποτε ο ίδιος θέλει να προσεγγίσει το ταμείο, εκείνη να καλεί τον Β για καφέ στο καφενείο της επιχείρησης με διάφορα προσχήματα και να τον απασχολεί για λίγα λεπτά, έως ότου αυτός αφαιρέσει από το ταμείο κάθε φορά τα χρήματα τα οποία επιθυμεί. Η Γ δέχεται γνωρίζοντας την πρόθεση του Α. Έτσι ο Α αφαιρεί κάθε φορά διάφορα μικροποσά, κατορθώνοντας να μαζέψει συνολικά 1,200 ευρώ. Επειδή το σχέδιο βαδίζει πολύ αργά, η Γ συμβουλεύει τον Α να ληστέψει το ταμείο μια και καλή, καλύπτοντας τα χαρακτηριστικά του προσώπου του. Πράγματι, ο Α βρίσκει λογική την πρότασή της, εμφανίζεται στον Β με καλυμμένο πρόσωπο και υπο την απειλή όπλου του αποσπά 15,000 ευρώ που ήταν στο ταμείο. Πώς ευθύνονται ποινικά οι Α και Γ;

Σε αντίθεση με το προηγούμενο πρακτικό, έχουμε σαφώς περίπτωση που έχει ειρηνεύσει το έννομο αγαθό και η επομένη πράξη το πληττει εκ νέου, άρα μιλάμε για **κατ'εξακολούθηση έγκλημα**. (τέλεση ομοειδών πράξεων –ο δράστης κινήθηκε με την ίδια μεθοδολογία και εκμεταλλεύτηκε τις ίδιες ευκαιρίες, συνολική σύλληψη του τρόπου τέλεσης, προσβολή του αυτού έννομου αγαθού-μη προσωποπαγούς-της ιδιοκτησίας (αν είχαμε περίπτωση ληστείας ενδεχομένως να άλλαζαν τα πράγματα).

Η σημαντικότερη μεταρρύθμιση του αρ.98 έγινε στην §2 που αφορά την περίπτωση που ο δράστης επεδίωκε εξ αρχής συγκεκριμένο περιουσιακό όφελος.

Στο κατ'εξακολούθηση έγκλημα δεν περιλαμβάνεται η τελευταία πράξη που περιλαμβάνει τη χρήση βίας.

Παράδειγμα: Ημίτρελος δράστης καταλαμβάνει λεωφορείο και με την απειλή όπλου κλέβει όλους (διότι συντρεχει παρανομη βία η οποία αποκλείει και το κατ'εξακολούθηση έγκλημα και τη φυσική ενότητα της πράξης). Τι συρροή έχουμε; Μάλλον κατ'ίδια αληθούς συρροής, διότι η χρήση της παρανομής βίας είναι ενιαία. Έχει μεγάλη σημασία η αποδοχή της κατ'ίδια συρροής γιατί θα έχουμε εφαρμογή του ΠΚ 94 §2.

Εδώ εμφανίζεται να έχουμε απόπειρα κακουργηματικής κλοπής η οποία έχει να κάνει με τα 150,000 ευρώ στα οποία αποβλέπει ο δράστης και μια τετελεσμένη κλοπή στα 1,200 τα οποία τελικά κατόρθωσε να αποκομίσει (το έγκλημα της ληστείας θα αντιμετωπίσουμε στη συνέχεια).

Η τιμώρηση της απόπειρας δεν θεμελιώνεται απλά στην τιμωρηση του φρονήματος του δράστη, αλλά έχει και μια αντικειμενική δικαιολόγηση. Διαφορετικά θα διαμορφωθεί αντικειμενικά η εικόνα της πράξης στην οποία προβαίνει ο δράστης αν αποβλέπει στο κακούργημα ή στο πλημμέλημα. Ήδη με την αρχή τελέσεως έχουμε διακινδύνευση του εννόμου αγαθού. Υπάρχει συνεπώς λόγος να τον τιμωρήσουμε για την απόπειρα. Αλλάζει

κατι το γεγονός ότι πέτυχε μια τετελεσμένη πλημμεληματική κλοπή; Πρέπει κανείς να λαβει υποψη του εδώ δυο αντικρουόμενα συμφεροντα: από τη μία την υποχρέωση της πολιτείας να εφαρμοζει με αυστηροτητα τον ΠΚ (απο την οποια πηγάζει αξίωση να μην τιμωρουμε καποιον για πράξεις βαρύτερες απο αυτες που τελεσε), και από την άλλη η ποινικη αξίωση της πολιτείας για την τιμωρηση και της αρχής τελέσεως, η οποία υπερισχύει. Το Σ 96 θεσπίζει υποχρέωση της Πολιτείας να τιμωρεί το έγκλημα. Σταθμίζοντας αυτά τα δύο, καταλήγει κανείς ότι πρέπει να τιμωρηθεί η απόπειρα.

Θα δεχτούμε αληθη συρροή αποπειρας και τετελεσμένου; Όχι, διοτι θα ειχαμε διπλη απαξιολογηση της πράξης.

Λύση του πρακτικού

-Πρέπει να επισημάνουμε 98 §2.

-Κάνοντας νύξη για την αξίωση της Πολιτείας για την αξίωση τιμώρησης και επι της αρχής εκτελέσεως → τιμώρηση για απόπειρα κακουργηματικής κλοπής.

Η Γ τι έχει διαπράξει; Συνέργεια στην απόπειρα διακεκριμένης κλοπής (κακουργηματική κλοπή). Δεν έχουμε περίπτωση άμεσης συνέργειας, διοτι η συνδρομη την οποία παρέχει η Γ είναι ένα στάδιο πριν την άμεση συνέργεια, περα από το ότι τελείται κατα τη διάρκεια της πράξης του δράστη, πρέπει να τελείται και «εν τη εκτελέσει» = να μπορεί η πράξη της Γ να εξισωθεί με διατάραξη του εννόμου αγαθού και εκ μέρους της, με αρχή τελέσεως εκ μέρους της. Η νομολογία δεν δέχεται εδώ ότι υπάρχει άμεση συνέργεια. Η αιτιότητα της πράξης της Γ δεν σημαίνει ότι μπορούμε να την χαρακτηρίσουμε και άμεση συνέργεια.

Ο Α έχει ήδη αποφασίσει να τελέσει την κλοπή και τον πείθει να κανει και παράνομη βία. Από στη στιγμή που δεν του προκάλεσε την απόφαση να τελέσει ολόκληρο το έγκλημα, αφού έχει ήδη αποφασισει να τελεσει κλοπη → έχουμε συρροη ηθικης αυτοουργιας σε παράνομη βια και συνέργεια σε ληστεία.

Η άλλη άποψη είναι ότι έχουμε ηθικη αυτοουργία σε ληστεία.

Αν δεχόμασταν την πρώτη άποψη, θα δεχόμασταν απλή συνέργεια σε ληστεία.

Πώς συρρέουν η ληστεία με την απόπειρα κακουργηματικής κλοπής; Αληθώς (και πραγματικά) διοτι στρέφονται κατα διαφορετικών εννόμων αγαθων, διοτη η ληστεία στρέφεται και κατα της προσωπικης ελευθερίας ενω η κλοπή στρέφεται μόνο κατά της ιδιοκτησίας.

Σε περίπτωση που τον πείθει να τελέσει κλοπή ενώ ο Β έχει αποφασίσει να τελέσει ληστεία για να εξασφαλίσει την επιτυχία της πράξης, έχουμε συνέργεια σε κλοπή.

Πρακτικό

Ο Α εκνευρίστηκε γιατί κάποιες είχαν πάρει τη θέση του σε καφενείο και πήρε τις τσάντες του και τις πέταξε στα σκουπίδια. Δεν υπάρχει σκοπός ιδιοποίησης, ελλείπει ο σκοπός πρόσθεσης του πράγματος στην περιουσία του, εστω και πρόσκαιρα. Δεν υπάρχει κλοπή αλλά φθορά ξένης ιδιοκτησίας.

Θα μπορούσε το δικαστήριο να μεταβάλει την κατηγορία του και να τον καταδικάσει σε φθορά ξένης ιδιοκτησίας;

Όχι, διότι τα στοιχεία της ειδικής υπόστασης της κλοπής είναι τελείως διαφορετικά από αυτά της φθοράς ξένης ιδιοκτησίας, (ουσιώδη μεταβολή των στοιχείων της κατηγορίας) συνεπώς θα στερούνταν ο κτγ πολλά δικαιώματά του.

Πρακτικό

Ο αρτοποιός Κ έχει πέσει κατ'επανάληψη θύμα κλοπής από αγνώστους στον φούρνο του.

Προκειμένου να τους εκδικηθεί, παρασκευάζει 10 κρουασαν με σοκολάτα στα οποία έχει τοποθετήσει δραστικό γεωργικό φάρμακο, με σκοπό να προκαλέσει τον θάνατό τους.

Εναποθετεί λοιπόν τα κρουασαν αυτά δίπλα στο ταμείο. Την επόμενη νύχτα, ο διαρρήκτης Δ εισβάλλει στο κατάστημα του Κ για να κλέψει ό,τι βρει, βλέπει τα κρουασαν, παίρνει ένα στα χέρια του για να το δοκιμάσει. Αν το δοκιμάσει, είναι βέβαιος ο θάνατός του. Τελικά ωστόσο δεν το δοκιμάζει γιατί εμφανίζεται ο Κ, ο οποίος βλέπει τη σκηνή και ορμά κατά του Δ επιχειρώντας να του αφαιρέσει το κρουασαν από τα χέρια του για να αποτραπεί ο θάνατός του. Ωστόσο, ο Δ για να τον αποτρέψει ώστε να κρατήσει το κρουασαν χτυπά τον αρτοποιό. Τελικά το έδεσμα ξεφεύγει από τα χέρια του Δ ο οποίος δεν διατρέχει τον κίνδυνο να δηλητηριαστεί. Ποιο είναι το αξιόποινο των εμπλεκόμενων προσώπων.

→ Για τον Δ:

Από την στιγμή που μπαίνει στο κατάστημα στοιχειοθετείται απόπειρα κλοπής των εδεσμάτων που βρίσκονται μέσα στον φούρνο. Το πράγμα περιπλέκεται όταν ασχοληθούμε με το κρουασαν: Από τη στιγμή που το παίρνει στα χέρια του για να το δοκιμάσει έχουμε κατάλυση της κατοχής του αρτοποιού και θεμελίωση δικής του κατοχής. Εφόσον έχουμε τελειωμένο το έγκλημα της κλοπής και άσκηση βίας στη συνέχεια ώστε να διατηρηθεί η κατοχή του κρουασαν, τίθεται θέμα ληστρικής κλοπής (και όχι ληστείας: ληστεία θα είχαμε αν η βία ασκείτο πριν την τελείωση της κλοπής).

- Θα άλλαζε κάτι στην απάντησή μας αν λάβουμε υπόψη ότι το κρουασαν είναι πράγμα ευτελούς αξίας;

Αν δεχόμασταν ότι η ληστρική κλοπή (380 §3) είναι διακεκριμένη περίπτωση κλοπής, η απάντησή μας θα άλλαζε εντελώς και θα υπερίσχυε η κλοπή ευτελούς αξίας (αν είχαμε κλοπή ευτελούς αξίας από μεταφορικό μέσο θα είχαμε συνδρομή 377 και 374 → θα υπερίσχυε η ευμενέστερη διάταξη).

Αυτό ωστόσο δεν συμβαίνει, η ληστρική κλοπή δεν είναι διακεκριμένη περίπτωση κλοπής. Η διαφορετικότητα της έγκειται στη χρήση παράνομης βίας η οποία αλλάζει τον χαρακτήρα του εγκλήματος. Το γεγονός ότι το πράγμα είναι ευτελούς αξίας είναι αδιάφορο για την τιμώρηση του δράστη. Το ίδιο θα ισχύει και αν ο δράστης ήταν συγγενής του αρτοποιοῦ, σχετικά με την άσκηση της έγκλησης στην υφαίρεση. Καταλαμβάνεται επ'αυτοφώρω να κλέβει ο δράστης (380 §3).

Αν μείνουμε εδώ δεχόμαστε μια περίπτωση απόπειρας κλοπής και μια απόπειρα ληστρικής κλοπής σε σχέση με το κρουασάν.

- Είναι αναγκαία για την πραγμάτωση της ληστρικής κλοπής η διατήρηση του κλοπιμαίου;

Όχι, αυτό είναι αδιάφορο.

Τίθεται εδώ ζήτημα απρόσφορης απόπειρας, γιατί ο κάτοχος του κρουασάν είχε δώσει συγκατάθεση για να πάρει ο δράστης στην κατοχή του το κρουασάν. Πράγματι λοιπόν, αν δεν υπήρχε το στοιχείο του πρακτικού που έλεγε ότι ο δράστης τοποθέτησε με σκοπό να δηλητηριάσει τους κλεφτές τα κρουασάν, θα είχαμε τετελεσμένη κλοπή. Εδώ όμως, το στοιχείο της συγκατάθεσης αποκλείει την αφαίρεση: δεν έχουμε κατάλυση ξένης κατοχής. Ο δράστης βρίσκεται σε αναστροφή πραγματική πλάνη, η οποία εξομοιούται με απρόσφορη απόπειρα (νομίζει ότι συντρέχει στοιχείο της α.υ. το οποίο δεν υφίσταται) για τον λόγο αυτό θα τιμωρηθεί για απρόσφορη απόπειρα ληστρικής κλοπής.

Μετά τίθεται το ερώτημα συρροής: Έχουμε δυο απόπειρες; Μάλλον θα δεχτούμε αληθινή συρροή της απλής με την απρόσφορη απόπειρα. Θα μπορούσαμε να δεχτούμε και φαινομένη συρροή (σχέση απορρόφησης)-στο μέτρο που αιτιολογούμε θα γίνει δεκτή η απάντησή μας.

Παραλλαγές: Τι γίνεται στο ζήτημα της κατάληψης του δράστη; (380 §3)

Ας πάρουμε το ενδεχόμενο να αντιλαμβάνεται ο τρίτος ότι τελείται κλοπή αλλά δεν έχει πρόθεση να τον σταματήσει: Έχει σημασία αυτό; Όχι, αρκεί ότι βρέθηκε ενώπιόν του την στιγμή της αφαίρεσης. Καλύπτεται από την γραμματική διατύπωση του 380 §3.

Περισσότερες δυσκολίες δημιουργεί το ενδεχόμενο ο τρίτος να μην αντιλαμβάνεται καν το έγκλημα της κλοπής. Η κρατούσα άποψη δέχεται ότι και πάλι θα έχουμε ληστρική κλοπή, διότι ο δράστης δεν κάνει τίποτα λιγότερο από αυτό που θα έκανε στην περίπτωση που ο τρίτος είχε αντιληφθεί το έγκλημα της κλοπής. Αν απαιτήσουμε υποκειμενικά να είχε αντίληψη του δράστη θα προσθέταμε ένα στοιχείο που δεν προβλέπεται στο 380 §3.

Συνεπώς το κατά πόσον ο τρίτος αντελήφθη πράγματι την κλοπή, είναι αδιάφορο για την θεμελίωση ληστρικής κλοπής.

Ζήτημα της επ'αυτοφώρω κατάληψης: Δεν τίθεται θέμα δικονομικού αυτοφώρου, αλλά κατά κυριολεξία αυτοφώρου: τοπική και χρονική συνάφεια. Πρέπει να υπάρχει το στοιχείο της καταδίωξης, μια συνέχεια στην εξέλιξη των πραγματικών περιστατικών. Αντίθετα μπορεί να διαρκέσει για αόριστο χρόνο (εφόσον δεν διακοπεί). Αυτό έχει μεγάλη σημασία καθ'όσον αφορά στον τόπο τέλεσης του εγκλήματος (πχ συνεχίζω να καταδιώκω τον δράστη της κλοπής ακόμα και σε άλλη χώρα και η παράνομη βία λάβει χώρα εκεί, εξακολουθούμε να έχουμε ληστρική κλοπή όπου αρμοδιότητα θα έχουν τα ελληνικά δικαστήρια- στο μέτρο που υπάρχει συνέχεια των πραγματικών περιστατικών).

Τί γίνεται στην περίπτωση που ο δράστης της κλοπής και της παράνομης βίας δεν επιδιώκει την διατήρηση του κλοπιμαίου αλλά αυτό που τον ενδιαφέρει είναι η αποφυγή της σύλληψης. Θα είχαμε αληθή συρροή κλοπής και παράνομης βίας, ακόμη κι αν είχε αναγκαίο δόλο για τη διατήρηση του κλοπιμαίου. Αν δεν αποβλέπει στην διατήρηση του κλοπιμαίου δεν έχουμε ληστρική κλοπή. Αντίστοιχα ισχύουν και σε άλλες περιπτώσεις που απαιτείται καποιος αντίστοιχος σκοπός (πχ σκοπός παρανομου περιουσιακού οφέλους).

Ληστρική κλοπή με έμμεση αυτοουργία είναι δυνατή, π.χ. ο αρτοποιός καταδιώκει τον δράστη ο οποίος λέει σε περαστικό ότι ο Α είναι εγκληματίας και ο τελευταίος τον χτυπάει.

Αν ο δράστης πυροβολεί στον αέρα → ληστρική κλοπή

Αν η σφαίρα πετύχει κάποιον και ως συνέπεια σκοτώσει κάποιον → θανατηφόρα ληστρική κλοπή

Αν σημαδέψει και δεν πυροβολήσει → αποτυχημένη απόπειρα ανθρωποκτονίας σε αληθινή συρροή με ληστρική κλοπή.

→ Για τον αρτοποιό: Έχουμε πεπερασμένη απόπειρα ανθρωποκτονίας εκ προθέσεως (έχουμε αρχή τελέσεως και έχει πλέον ξεφύγει από τον έλεγχό του η πράξη). Από τη στιγμή που μπήκε ο κλεφτής στο κατάστημα έχουμε και διακινδυνεύση του εννομού αγαθού της ζωής του κλεφτή. Η πράξη του αρτοποιού είναι ένα σκαλί πριν από την ολοκλήρωση του εγκλήματος. Το μεγάλο ζήτημα που τίθεται εδώ είναι η περίπτωση όπου τελικά δεν εισέρχεται ο κλεφτής στο κατάστημα, αλλά εισέρχεται κάποιος αστυνομικός ο οποίος ανακαλύπτει τα κρουσάν πριν μπουν οι κλεφτές : έχουμε αρχή τελέσεως εδώ πέρα; Όχι, διότι δεν υπάρχει καθόλου διακινδυνεύση του εννομού αγαθού: το κατά πόσον θα μπει ο κλεφτής δεν

ελέγχεται από τον δράστη. Η απάντησή μας θα ήταν διαφορετική αν με βεβαιότητα ο δράστης είχε πληροφορίες ότι θα εμπαιναν κλεφτές στο κατάστημά του. Στην περίπτωση εναπόθεσης των κρουασαν, δεν πληρουνται η προϋπόθεση διακινδυνεύσεως, αλλά ούτε καν διατάραξης του εννόμου αγαθού το οποίο επιδιώκουμε να προστατεύσουμε, επομένως θα το θεωρήσουμε προπαρασκευαστική πράξη. (Αυτό δέχτηκε και το Γερμανικό Ακυρωτικό). Το κατά πόσον θα πληρωθεί η α.υ. απέχει χρονικά από την ενέργεια του δράστη, δεν υπάρχει συνάφεια των δύο αυτών στοιχείων, αλλά ούτε διατάραξη του εννόμου αγαθού της ζωής του κλέφτη. Η ενεργεία του δράστη θα πρέπει να έχει ξεπεράσει τα όρια της κοινωνικής προσφορότητας. Στο πρακτικό, το ερώτημα ήταν αν θα είχε ποινική ευθύνη ο Κ αν ανεκαλύπτοντο τα κρουασαν πριν γίνει οποιαδήποτε απόπειρα κλοπής. Ορθότερη λύση φαντάζει η αποδοχή της προπαρασκευαστικής πράξης.

Η κακιά σύζυγος δηλητηριάζει το φαγητό του άνδρα της. Αν το αφήσει στο τραπέζι το βράδυ που θα ερθει να φάει, έχουμε απόπειρα. Αν το αφήσει στην κουζίνα με σκοπό κάποια στιγμή να του το δώσει, έχουμε προπαρασκευαστική πράξη.

Υπάρχει και κάτι άλλο που θέλει προσοχή στο πρακτικό μας: ΠΚ 44 §2 ο αρτοποιός προσπαθεί να αποτρέψει την επέλευση του αποτελέσματος → υπαναχώρηση από πεπερασμένη απόπειρα.

Ένδικα Μέσα κατά Αποφάσεων

1. Έφεση

2. Αναίρεση

Γιατί προβλέπονται ένδικα μέσα;

- 1) Γιατί μια οριστική απόφαση μπορεί να είναι εσφαλμένη
- 2) Για να υπάρχει εμπιστοσύνη των πολιτών
- 3) Εξασφάλιση ορθής ερμηνείας και εφαρμογής κανόνων δικαίου

Δύο όψεις των ενδίκων μέσων

→ **Ικανοποίηση δημοσίου συμφέροντος** που επιτάσσει να εκδίδονται ορθές αποφάσεις. Για τον λόγο αυτό, δικαίωμα άσκησης ενδίκου μέσου έχει και ο Εισαγγελέας, τόσο ΥΠΕΡ όσο και ΚΑΤΑ του κατηγορουμένου.

→ **Εγγυητική λειτουργία** για τα δικαιώματα του κατηγορουμένου: Αρχή της μη χειροτέρευσης της θέσης του κατηγορουμένου, επεκτατικό αποτέλεσμα. Για το λόγο αυτό, ο κατηγορούμενος έχει μεγαλύτερα δικαιώματα από τον πολιτικώς ενάγοντα (=ο αμέσως εκ του εγκλήματος παθών ο οποίος εισάγει στο ποινικό δικαστήριο αστική απαίτηση και μέσω αυτής καθίσταται διάδικος και μπορεί να παρίσταται στην δίκη), ο οποίος έχει πολύ περιορισμένα δικαιώματα. Δεν μπορεί ποτε να προσβάλει την αθωωτική απόφαση. Το δικαίωμα αυτό έχει μόνο ο Εισαγγελέας.

Εξαιρετικός χαρακτήρας ενδίκου μέσου:

Στρέφεται κατά οριστικής απόφασης, υπο συγκεκριμένες προϋποθέσεις:

- i) Αρχή του κλειστού αριθμού των ενδίκων μέσων.
- ii) Αυστηρή πρόβλεψη όρων και προϋποθέσεων υπό τις οποίες μπορεί να ασκηθεί (τύποις παραδεκτό).
- iii) Αρχή της άπαξ ασκήσεως των ενδίκων μέσων.
- iv) Προθεσμία για την άσκηση.

Το ένδικο μέσο είναι μια μομφή για την ορθότητα δικαιοδοτικής κρίσης με την οποία επιδιώκεται επανέλεγχος της υπόθεσης από ανώτερο δικαστήριο και εμπεριέχει αίτημα εξαφάνισης ή μεταρρύθμισης της προσβαλλόμενης απόφασης.

-**Γνήσια/Τακτικά**: Έφεση, Αναίρεση

-**Έκτακτο**: Επανάληψη της διαδικασίας (525 επ.), όταν προκύπτουν νέα άγνωστα στοιχεία. Ως έκτακτο ένδικο μέσο, χορηγείται META το αμετάκλητο της απόφασης.

Οιονεί ένδικα μέσα: προσβάλλουν διάταξη του Εισαγγελέα/ανακριτή, ΟΧΙ δικαστική απόφαση, πχ διάταξη με την οποία παραπέμπεται ο κατηγορούμενος απευθείας στο ακροατήριο. Έχει όλα τα στοιχεία του ενδίκου μέσου εκτός από την προσβολή δικαστικής απόφασης (προσφυγή κατά κλητηρίου θεσπίσματος).

Άλλο είναι όταν ο προσωρινός κρατούμενος στρέφεται κατά του εντάλματος προσωρινής κράτησης. Το ένταλμα προσωρινής κράτησης εκδίδεται από τον ανακριτή κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Εισαγγελέα. Αν διαφωνούν, τίθεται το ζήτημα στο δικαστικό Συμβούλιο Πλημμελειοδικών, το οποίο συνεδριάζει μυστικά, κατόπιν γραπτής πρότασης του Εισαγγελέα. Αυτό αποφασίζει την παραπομπή ή όχι του κατηγορουμένου στο ακροατήριο εκδίδοντας βούλευμα (=δικαστική απόφαση, αφού εκδίδεται από δικαστήριο. Η μόνη διαφορά του είναι ότι δεν συνεδριάζει δημόσια).

Ένδικα βοηθήματα:

1) Δεν υποβάλλονται σε ανώτερο δικαστήριο αλλά στο ίδιο, γιατί δεν μεμφόμαστε την απόφαση. Λέμε «καλώς αποφάσισες αλλά δεν γνώριζες ότι...»

2) Δεν εμπεριέχουν ισχυρισμό σφάλματος της απόφασης

πχ **341 ΚΠΔ** αίτηση ακυρώσεως: ισχύει στα πλημμελήματα για τα οποία έχει εκδοθεί ερήμην δικαστική απόφαση. Η αίτηση ακυρώσεως ζητά την ακύρωση της απόφασης (1. κώλυμα εμφανίσεως και 2. κώλυμα γνωστοποιήσεως) και την εκ νέου συζήτηση.

Έφεση

Το κατεξοχήν ένδικο μέσο. Ασκείται για οποιονδήποτε πραγματικό και νομικό λόγο. Η δίκη γίνεται από την αρχή και με αυτήν επιδιώκεται **καθολικός επανέλεγχος**, για αυτό και δεν χρειάζεται να προσδιορίζεται συγκεκριμένος λόγος εφέσεως, αλλά λέμε απλά «κακώς εκτιμήθηκαν τα αποδεικτικά μέσα» και στη συνέχεια μπορώ να προτείνω όσους λόγους θέλω.

Αυτό ισχύει πλέον μόνο για την έφεση κατά αποφάσεων και όχι για την έφεση κατά βουλευμάτων. Δεν μπορώ να ασκήσω έφεση κατά βουλευμάτων για λόγους ουσίας, πχ κακή εκτίμηση αποδεικτικών μέσων, αλλά μόνο για νομικά σφάλματα (μόνο για δύο λόγους).

Αναίρεση

Αντιθέτως, η αναίρεση i) γίνεται μόνο για νομικούς λόγους οι οποίοι απαριθμούνται περιοριστικά, και ii) η αίτηση πρέπει να έχει προσδιορισμένο λόγο αναίρεσεως εξ αυτών για να είναι παραδεκτή, και μαλιστα θα πρέπει να εξειδικεύεται/ προσδιορίζεται ακριβώς το λάθος που επικαλούμαι (Νομολογία).

Το ένδικο μέσο της αναίρεσης κατά βουλεύματος έχει καταργηθεί για τον κατηγορούμενο. Μόνο ο Εισαγγελέας του ΑΠ μπορεί να αναιρεσιβάλει βουλεύματα και αποφάσεις απεριόριστα.

Η έφεση προηγείται της αναίρεσεως. Δεν μπορώ να υπερπηδήσω το ένδικο μέσο της έφεσης και να ασκήσω κατευθείαν αναίρεση όταν η απόφαση επιδέχεται έφεση (**489 ΚΠΔ**), είναι δηλαδή εκκλητή. Η παραίτηση από την έφεση δεν μου δίνει δικαίωμα να ασκήσω αναίρεση. Ομοίως και αν χάσω την προθεσμία για την έφεση και μου απορριφθεί ως απαράδεκτη, θα ασκήσω αναίρεση κατά της απόφασης που έκρινε την έφεσή μου απαράδεκτη, και όχι κατευθείαν για την α βαθμη.

Αναίρεση ασκώ

- Κατά αποφάσεων του β' βαθμίου (όταν χάσω την έφεση που άσκησα).
- Κατά ανέκκλητων αποφάσεων (όταν ο δρόμος της έφεσης είναι κλειστός).

Ενώ στην έφεση έχω τα όρια του εγκλητού, στην αναίρεση δεν έχω όρια του αναιρετού. Δικαιολογητικός λόγος είναι ότι η αναίρεση αντιμετωπίζει νομικά θέματα τα οποία αξίζει να αντιμετωπισθούν, ανεξαρτήτως ποσού της ποινής που επιβλήθηκε.

Όπου έχω απαλλακτικό βούλευμα, ο πολιτικώς ενάγων δεν έχει δικαίωμα έφεσης.

Αναίρεση υπερ του νόμου (ΚΠΔ 510)

Χωρίς προθεσμία. Παρέχεται μόνο στον Εισαγγελέα του ΑΠ, χωρίς να βλάπτονται τα δικαιώματα του κατηγορουμένου. Αν γίνει δεκτή ΔΕΝ επανεδικάζεται η υπόθεση, απλώς λύνεται σε θεωρητικό επίπεδο ένα νομικό ζήτημα.

Σε ποιο βαθμό μπορούν τα ενδικο μέσα να θεμελιωθούν σε διατάξεις ανώτερης τυπικής ισχύος;

- άρθρο 2 §1 της ΕΣΔΑ (κύρωση με Ν 1705/1987) → αυξημένη τυπική ισχύς με βάση Σ 28 : «Κάθε πρόσωπο που καταδικάστηκε για αξιόποινη πράξη από δικαστήριο έχει το δικαίωμα επανεξέτασης από ανώτερο δικαστήριο της απόφασης με την οποία κηρύχθηκε ένοχος ή του επιβλήθηκε ποινή. Η άσκηση αυτού του δικαιώματος και οι λόγοι για τους οποίους μπορεί αυτό να ασκηθεί διέπονται από το νόμο»
→ Κατοχυρώνεται άρα το δικαίωμα της **έφεσης** (του κατηγορουμένου μόνο, όχι του Εισαγγελέα) **ΜΟΝΟ κατα δικαστικών αποφάσεων και ΟΧΙ κατα βουλευμάτων**. Δεν κατοχυρώνεται το ένδικο μέσο της αναίρεσης κατα αποφάσεων ή βουλευμάτων!

Η διάταξη επιβάλλει την επανεξέταση από ανώτερο δικαστήριο. Ανώτερο δικαστήριο είναι:

- είτε το δικαστήριο που συντίθεται από ανώτερου βαθμού δικαστές,
- είτε το δικαστήριο που συντίθεται από περισσότερους αριθμητικά δικαστές του ίδιου βαθμού.

πχ αποφάσεις 3μελούς πλημμελειοδικείου ← έφεση στο 3μελες Εφετείο

αποφάσεις 3μελούς εφετείου κακουργημάτων ← έφεση στο 5μελές Εφετείο

Το Εφετείο δικάζει σε α' βαθμό πλημμέλημα; Στις περιπτώσεις των δικαστών και δικηγόρων, ναι.

ΕΣΔΑ 2 §2 προβλέπει **εξαιρέσεις**:

1. **αξιόποινες πράξεις μικρής σημασίας** → Δυνατότητα στον εθνικό νομοθέτη να θεσπίσει τα όρια του εγκλητού (489 ΚΠΔ). πχ εαν καταδικάστηκε κάποιος από το 3μελες πλημμελειοδικείο σε φυλάκιση 4 μηνών, μπορεί να ασκήσει μόνο αναίρεση.
2. Περιπτώσεις που ο καταδικασθείς **κρίθηκε σε α' βαθμό από ανώτερο δικαστήριο**. Αναφέρεται στις περιπτώσεις δικαστών και δικηγόρων.

3. **Ο καταδικασθείς καταδικάστηκε μετά από άσκηση ενδίκου μέσου κατά της απαλλαγής του:**
πχ ο κατηγορούμενος αθώνεται. Την απόφαση αυτή μπορεί να εκκαλέσει μόνο ο Εισαγγελέας. Αν η έφεση γίνει δεκτή και ο κατηγορούμενος καταδικαστεί από το 3μελές εφετείο πλημμελημάτων, δεν μπορούμε να δώσουμε δικαίωμα έφεσης κατά της απόφασης του β' βαθμίου δικαστηρίου. Η αρχή της άπαξ ασκήσεως των ενδίκων μέσων ισχύει από όποιον και αν έγινε η έκκληση της απόφασης.

ΚΠΔ 464: Δικαίωμα Εισαγγελέα Πλημ.+Εφετών να ασκεί ένδικο μέσα

Αποκλειστικός γνώμονας η έκδοση ορθής απόφασης. Η άποψη του ομοιόβαθμου Εισαγγελέα που παρέστη κατά την έκδοση της απόφασης ΔΕΝ δεσμεύει τον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών/Εφετών στην άσκηση ενδίκου μέσου.

Εαν ο πολιτικώς ενάγων πάει στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών και του ζητήσει να ασκήσει έφεση χωρίς αποτέλεσμα, μπορεί μετά να στραφεί στον Εισαγγελέα Εφετών, ο οποίος δεν δεσμεύεται ακόμα κι αν ο κατώτερος Εισαγγελέας αποδέχτηκε την απόφαση. Ο ανώτερος κατα βαθμό Εισαγγελέας μπορεί να διατάξει τον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών να ασκήσει έφεση (αρχή της ιεραρχικής υποταγής), ο οποίος ασκώντας έφεση ασκεί ένδικο μέσο του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών (παρότι την παρήγγειλε ο Εισαγγελέας Εφετών).

Φυσικά, ο ίδιος ο πολιτικώς ενάγων δεν μπορεί να ασκήσει ένδικο μέσο, αλλά πρέπει να απευθυνθεί στον Εισαγγελέα και να τον πείσει να το ασκήσει αυτός.

Βουλεύμα= απόφαση του δικαστικού συμβουλίου για το αν θα παραπεμφθεί ή όχι ο κατηγορούμενος στο ακροατήριο.

Κλητήριο Θέσπισμα= Διάταξη του Εισαγγελέα με την οποία παραπέμπεται ο κατηγορούμενος απευθείας στο ακροατήριο.

Ένδικο μέσα κατα βουλευμάτων

Έφεση κατά βουλευμάτων

Ο κατηγορούμενος έχει δικαίωμα να ασκήσει **έφεση** κατά του βουλεύματος μόνο για λόγους του ΚΠΔ 478 (νομικοί λόγοι). Αντίθετα, ο Εισαγγελέας μπορεί και για λόγους ουσίας. Στα βουλεύματα συνεπώς, ο Εισαγγελέας έχει πολύ μεγαλύτερη ευχέρεια και μπορεί με την έφεσή του να προσβάλει και την ουσία.

Στα απαλλακτικά βουλεύματα, ο πολιτικώς ενάγων δεν έχει δικαίωμα έφεσης για ΚΑΝΕΝΑ ΛΟΓΟ. Αν θέλει να το ανατρέψει, θα πρέπει να κάνει αίτηση στον Εισαγγελέα. Ο Εισαγγελέας μπορεί βέβαια να κινηθεί αυτεπάγγελτα (χωρίς αίτηση) κατα οποιουδήποτε βουλεύματος.

Αναίρεση κατά βουλευμάτων

1) Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών και Εισαγγελέας Εφετών: μόνο κατα απαλλακτικών/παραπεμπτικών βουλευμάτων για κακούργημα.

2) Εισαγγελέας ΑΠ: κατά οποιουδήποτε βουλεύματος.

Ένδικο μέσα κατά αποφάσεων (από τον Εισαγγελέα)

Έφεση

ΚΠΑ 486 §1: Κατα αθωωτικών αποφάσεων μονομελών/τριμελών πλημμελειοδικείων υπάρχει **παράλληλο δικαίωμα** Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών και Εισαγγελέα Εφετών. Αν ασκήσουν και οι δύο, τα ένδικα μέσα συνεκδικάζονται. Ακόμα και ομόφωνες αποφάσεις 3μελών πλημμελειοδικείων μπορούν να εκκληθούν ελεύθερα.

§2: Αντίθετα, αποφάσεις του ΜΟΔ και του 3μελούς Εφετείου κακουργημάτων εκκαλούνται ΜΟΝΟ αν ΔΕΝ είναι ομόφωνες, δηλαδή αν η μειοψηφία τάσσεται υπέρ της καταδίκης.

§3: Απαιτείται αιτιολογία για το παραδεκτό της Έφεσης του Εισαγγελέα: θα πρέπει να αναπτυχθεί ο λόγος έφεσης (να συγκεκριμενοποιηθεί). Γενική αναφορά δεν αρκεί, θα απορριφθεί ως απαράδεκτη χωρίς να εξεταστεί στην ουσία.

ΚΠΑ 489: Δικαίωμα Έφεσης Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών: Έφεση κατα αποφάσεων μονομελούς (τουλάχιστον 3 μηνες ποινή) και τριμελούς πλημμελειοδικείου (τουλάχιστον 5 μηνες ποινή).

ΚΠΑ 490: Διευρυμένο δικαίωμα άσκησης έφεσης καθ'υπέρβαση ορίων του εκκλητού από τον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών και Εφετών (χωρίς περιορισμό από το ύψος της ποινής).

Ο Εισαγγελέας Εφετών στην πράξη σπάνια ασκεί έφεση κατα καταδικαστικών αποφάσεων, γιατί την ασκεί ο κατηγορούμενος, ο οποίος ζητά από πριν το «ελάχιστο της εφεσίμου» για ποινή, ώστε να είναι εκκλητή η απόφαση.

Αναίρεση

ΚΠΑ 505 §2: Ο Εισαγγελέας ΑΠ έχει εκτεταμένο δικαίωμα να ασκήσει αναίρεση εντός 1 μήνα. Μετά ασκεί αναίρεση μόνο υπέρ του νόμου, η οποία δεν επηρεάζει την σχέση των διαδικών για το αν ευσταθεί η απόφαση ή όχι.

Ο Εισαγγελέας έχει δικαίωμα να περιορίσει την έφεσή του σε συγκεκριμένο κεφάλαιο της απόφασης στις καταδικαστικές αποφάσεις (πχ στην απόφαση επί της ενοχής ή επί της ποινής, που είναι τα 2 κεφάλαια της απόφασης). Αν και ο κατηγορούμενος ασκήσει ένδικο μέσο, αυτά συνεκδικάζονται. Αν ασκήσει μόνο ο κατηγορούμενος, ισχύει η αρχή της μη χειροτέρευσης της θέσης του. Αν όμως έχει συγχρόνως ασκήσει και ο Εισαγγελέας, η αρχή αυτή δεν ισχύει.

Πολιτικώς ενάγων

Δεν έχει κανένα ένδικο μέσο κατα του απαλλακτικού βουλεύματος.

Στις αποφάσεις: Αθωωτική ή καταδικαστική απόφαση: Δεν μπορεί να προσβάλει το **ποινικό σκέλος** της απόφασης. Ο πολιτικώς ενάγων εισάγει μια αστική αξίωση, η οποία είναι το όχημα για να συμμετάσχει στην ποινική δίκη. Αυτήν ζητά, και αν το δικαστήριο καταδικάσει τον κατηγορούμενο, θα του την επιδικάσει. Επομένως η νομιμοποίηση της παρουσίας του γίνεται μέσω της αστικής του αξίωσης. Η καταδίκη δεν τον αφορά (παρότι αυτή είναι το ουσιαστικό ζητούμενο), συνεπώς δεν μπορεί να την προσβάλει.

- Αθωωτική απόφαση: **486 β'**: μόνο για την καταδίκη στα έξοδα

468 β': αν απορρίφθηκε η πολιτική αγωγή ως μη στηριζόμενη στο νόμο

- Καταδικαστική απόφαση: το **468** ισχύει και σε αυτές. Ειδικά υπάρχει το άρθρο **488 ΚΠΔ**: κατα του σκέλους που τον αποβάλλει (//468), είτε αν του επιδικάστηκαν λιγότερα από αυτά που ζήτησε. Πρακτικά οι διατάξεις έχουν αξία στο κομμάτι που αποβάλλει τον πολιτικώς ενάγοντα.

502 §5: Έχω αθωωτική απόφαση που αποβάλλει τον πολιτικώς ενάγοντα. Το Εφετείο που θα δικάσει την Έφεση, αν δεχτεί ότι κακώς αποβλήθηκε, θα παραπέμψει τον κατηγορούμενο στο πολιτικό δικαστήριο.

Εαν υποτεθεί ότι ο κατηγορούμενος καταδικάζεται (ενώ έχει αποβληθεί ο πολιτικώς ενάγων) και ασκείται έφεση από αυτόν και από τον πολιτικώς ενάγοντα, αυτές συνεκδικάζονται. Το μόνο που μπορεί να πετύχει ο πολιτικώς ενάγων και εδώ είναι να παραπεμφθεί στο πολιτικό δικαστήριο (αρχή της μη χειροτέρευσης της θέσης του κατηγορουμένου): δηλ. δεν μπορεί στον β' βαθμό να εμφανιστεί για 1^η φορά ο πολιτικώς ενάγων.

Ο πολιτικώς ενάγων προσβάλλει μόνο το κομμάτι της απόφασης που αφορά τις αστικές του αξιώσεις.

Προυπόθεση για το παραδεκτό του ενδίκου μέσου είναι το έννομο συμφέρον (**ΚΠΔ 463**):

- Η απόφαση έχει δυσμενή συνέπεια για αυτόν που ασκεί το ένδικο μέσο.
- Να προσδοκάται όφελος από την ευδοκίμηση του ενδίκου μέσου (ηχ δεν μπορεί ο κατηγορούμενος να ζητά να καταδικαστεί για δυσφήμιση αντί για εξύβριση)

Παραίτηση από ενδικο μέσο

Το ενδικο μέσο θα πρέπει να ασκείται υπο την αρνητική προϋποθεση: της μη παραίτησης του ασκούντος το ενδικο μέσο.

Τα περι παραίτησεως ρυθμίζονται στο άρθρο 475 ΚΠΔ, το οποίο δίνει το δικαίωμα στους διαδίκους να παραιτηθούν (αρχή της διαθεσεως: ο διαδικος δικαιούται να αποφασίσει αν θα ασκήσει το ενδικο μέσο αλλά και δικαίωμα να παραιτηθεί).

Ο Εισαγγελέας αντίθετα δεν μπορεί να παραιτηθεί απο την άσκηση ενδικου μεσου διότι σε αντίθεση με τους διαδίκους οι οποίοι ασκουν τα ενδικο μεσα δια ιδιον οφελος, ο Εισαγγελέας το ασκει στο ονομα της Πολιτειας, συνεπως ο θεσμικος του ρολος δεν του επιτρεπει να παραιτειται απο τα ενδικο μεσα τα οποια εχει ασκησει.

Μπορει ο διαδικος να παραιτηθεί, όχι απο το ενδικο μέσο το οποίο εχει ασκησει, αλλά από το δικαίωμα να ασκήσει ένδικο μέσο;

Η κρατούσα άποψη δέχεται οτι οπως χωρει παραιτηση απο το ενδικο μέσο, χωρει και προκαταβολικη παραιτηση απο την άσκηση του ενδικου μεσου.

Διατυπώσεις που πρέπει να τηρούνται για την παραιτηση απο ενδικο μέσο:

Γίνεται συμφωνα με το 474 παρ. 1 δηλ με τον ίδιο τροπο που θα ασκουσε το ενδικο μέσο (με δηλωση στον Γραμματεα του δικαστηριου που εξεδωσε την απόφαση).

Δυνατοτητα υπαρχει να ασκηθει η παραιτηση και προφορικα ενωπιον του δικαστηριου πριν αρχισει η συζητηση (πριν δηλ. Εξετασκει ο πρωτος μαρτυρας. Αν αρχίσει η συζητηση, η παραιτηση μετα απο αυτην ή κατα τη διαρκεια της ειναι ανίσχυρη).

Είχαμε πει οτι συμφωνα με 473 παρ.2, η αναίρεση κατα καταδικαστικης απόφασης μπορεί να ασκηθει και με επιδοση δικογράφου απευθειας στον Εισαγγελέα του ΑΠ. Αυτό γίνεται ΜΟΝΟ για τις καταδικαστικες αποφάσεις. Αν εχει ασκηθει αναίρεση κατ'αυτον τον τροπο, μπορεί να παραιτηθει με τον ίδιο τροπο, δηλ επιδιδοντας δικόγραφο παραιτησεως στον Εισαγγελέα του ΑΠ; Το 475 δεν προβλέπει κάτι τέτοιο. Θα πρέπει ωστόσο να γίνει δεκτο οτι χωρεί παραίτηση και δια αυτου του τρόπου, έστω κι αν αυτη η περιπτωση δεν ρυθμιζεται στον Κωδικα. Παραίτηση απο το ενδικο μέσο μπορεί να γίνει με τον ίδιο τρόπο που ασκείται αυτο. Όσες δυνατότητες προβλέπει ο νομος για την άσκηση του ενδικου μεσου, αντίστοιχες προβλεπει και για την παραίτηση από την άσκηση αυτη. Συνεπως μπορεί να γίνει και δια πληρεξουσίου.

Η παραίτηση είναι ΑΜΕΤΑΚΛΗΤΗ.

Ο συνήγορος του κατηγορουμένου ο οποίος εχει παρασταθει κατα την εκδοση της προσβαλλομενης αποφασης εχει το δικαίωμα να ασκει ο ίδιος ενδικο μέσο κατα της απόφασης. Μπορεί ο ασκησας το ενδικο μέσο συνήγορος να παραιτηθεί απο την άσκηση αυτή; Δεν μπορεί ουτε ο συνηγορος ουτε κανενα αλλο προσωπο που εχει αυτοτελως το δικαίωμα ασκησης του ενδικου μεσου να παραιτηθεί απο το ενδικο μέσο (δεν ισχυει εδω η αρχή της διαθεσεως), εκτος αν εχει ειδικο πληρεξουσιο για αυτο.

Αν υπαρχει παραιτηση και εφοσον εχουν τηρηθει οι προβλεπόμενες από το νομο διατυπώσεις, τότε το ενδικο μέσο απορριπτεται ως απαραδεκτο, χωρις το δικαστηριο να εισελθει καθολου στην ουσια της υποθέσεως. Το δικαστηριο οφείλει ομως να εξετάσει και το παραδεκτο της παραίτησης, γιατι αυτη ενδεχεται να ειναι ανισχυρη και να μην οδηγει στην απορριψη του ενδικου μεσου ως απαραδεκτου.

Σε όλες τις περιπτώσεις που ένα ενδικο μέσο απορρίπτεται ως απαράδεκτο χωρίς να είναι απαράδεκτο, δημιουργείται λόγος αναίρεσης για υπερβασή εξουσίας.

Και από την εφεση και από την αναίρεση χωρεί παραιτήση.

Η παραιτήση είναι ρητή. Υπάρχει όμως και η λεγόμενη σιωπηρή παραίτηση, η οποία εκφράζεται με την μη εμφάνιση του κατηγορουμένου για την υποστηρίξη του ενδίκου μέσου. Σε αυτές τις περιπτώσεις το μ.ν. άρθρο 501 για την εφεση και το 514 ΠΚ για την αναίρεση προβλέπουν ότι τα ενδικά μέσα απορρίπτονται «ως ανυποστηρικτά». Δεν είναι περίπτωση απαράδεκτου. Άλλο το απαράδεκτο, άλλο το ανυποστηρικτό.

ΠΚ 501

Παρ.1: Αν εκφωνηθεί το όνομα του εκκαλούντος και δεν εμφανιστεί ούτε ο ίδιος, ούτε κάποιος συνήγορος ο οποίος να τον εκπροσωπεί, ούτε υποβληθεί αίτημα αναβολής στο β' βαθμίο δικαστήριο → το δικαστήριο θα κηρύξει το ενδικο μέσο ανυποστηρικτό, αφού αυτεπαγγέλτως ελεγξει ότι ο κατηγορούμενος κλητεύθηκε νομίμως, και αν δεν υπάρχει νομιμή κλητεύση, το δικαστήριο θα κηρύξει απαράδεκτη την συζήτηση λόγω ελλείψεως νομίμου κλητεύσεως και θα ξανακάνει την κλητεύση. Σε αντίθεση με τον α' βαθμό, δεν θα γίνει καθόλου ουσιαστική συζήτηση. Επομένως για να απορριφθεί η εφεση ως ανυποστηρικτή θα πρέπει να υπάρχει νομιμή κλητεύση η οποία εξετάζεται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο.

Αν υπάρχουν περισσότεροι κατηγορούμενοι, έχουν ασκήσει εφεση και οι 2 και ο Α δεν εμφανίζεται, η εφεση του Β ο οποίος εμφανίζεται θα συζητηθεί κανονικά (501παρ2). Κατ'έξαιρση, το δικαστήριο παρά την απουσία του κατηγορουμένου προβαίνει στην ουσία της υποθέσεως με την έκδοση αποφάσεως σε περιπτώσεις παραγραφής ή υπέρθεσης δεδικασμένου, εφόσον η εφεση έχει ασκηθεί νομίμως και εμπροθεσμως!! Αν δεν έχει ασκηθεί έτσι, η εφεση θα κηρυχθεί απαράδεκτη χωρίς το δικαστήριο να έχει δικαίωμα να εξετάσει την ουσία της υποθέσεως, εστω για αυτά τα περιορισμένα ζητήματα, γιατί πολύ απλά η υπόθεση δεν μεταβιβάζεται καν στο β' βαθμίο αφού δεν ασκείται παραδεκτά και νομίμα. Η διαταγή είναι στενή και περιορίζεται σε αυτές τις δύο περιπτώσεις, ενώ π.χ. σύμφωνα με το γράμμα του νόμου δεν εφαρμόζεται σε περιπτώσεις που έχει αποποινικοποιηθεί το αδίκημα για το οποίο καταδικάστηκε ο κατηγορούμενος.

Τι ενδικά μέσα έχει ο κατηγορούμενος του οποίου η εφεση απορρίφθηκε ως ανυποστηρικτή;

ΠΚ 501 παρ. 1 -> **Αίτηση Αναίρεσεως**. Μπορεί να κάνει αναίρεση με λόγους σχετικούς με το ότι κακώς απορρίφθηκε η εφεση ως ανυποστηρικτή (π.χ. δεν κλητεύθηκε κλπ), δεν μπορώ να προβάλω λόγους απόμεινους στην ουσία, διότι το β' βαθμίο δεν μπήκε καν στην ουσία. Προθεσμία: μέσα σε 10 ημέρες από την καθαρογραφή, στην γραμματεία του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση.

ΠΚ 341 (ενδικο βοήθημα της **αίτησης ακύρωσης**): εφαρμόζεται σε πρωτοδικές αποφάσεις. Η ίδια αίτηση εφαρμόζεται στην ανυποστηρικτή έφεση. Απευθύνεται στο ίδιο δικαστήριο που απέρριψε την εφεση ως απαράδεκτη. Πρέπει αφενός να επικαλεστώ κώλυμα εμφανίσεως μου την ημέρα της διαδικασίας αλλά και κώλυμα γνωστοποιήσεως του κωλύματος εμφανίσεως. Εάν αυτά τα δύο κωλύματα αποδειχθούν, τότε εξαφανίζεται η απόφαση που απέρριψε την εφεση μου ως ανυποστηρικτή και αυτή επανεκδικάζεται παρουσία μου. Προθεσμία: 15 ημέρες από την έκδοση της απόφασης.

Αν ασκήσω την αίτηση ακυρώσεως την 12^η μέρα, είναι δεδομένο ότι έχω χάσει την προθεσμία της αναίρεσης; Όχι! Μπορεί όταν την ασκήσω να μην έχει καν αρχίσει η προθεσμία της αναίρεσης, γιατί αυτή δεν ξεκινά να τρέχει από την έκδοση αλλά από την καθαρογραφη, η οποία επεται!

Αν έχω εκπροθεσμη εφεση η οποία είναι και अपαραδεκτη, και ο εκκαλών δεν εμφανίζεται να την υποστηρίξει. Θα απορριφθεί ως απараδέκτη ή ως ανυποστηρικτη; Πρακτική σημασία: Αν απορριφθεί ως ανυποστηρικτη μπορώ να ασκήσω αίτηση ακυρώσεως και αναίρεση, ενώ αν απορριφθεί ως απараδεκτη μπορώ να ασκήσω μόνο αναίρεση. Πλέον η νομολογία λέει ότι το ανυποστηρικτο προηγείται του απараδέκτου, πράγμα που είναι επωφελές για τον κατηγορούμενο γιατί του παρέχεται και το προσθετο ενδικο βοήθημα της αίτησης ακυρώσεως.

501§4: Αφού είχε ξεκινήσει η συζήτηση το δικαστήριο αναβάλει την υποθεση με 332 για να έρθει κάποιος μαρτυρας που θεωρείται ουσιώδης (διατάσσει κρησσονες αποδειξεις). Όταν ξαναγίνει η συζήτηση, ξεκινά παλι από την αρχή. Ο κατηγορούμενος που εμφανίστηκε στην 1^η αλλά οι στην μετ'αναβολιν δικάσιμο, η εφεση του δεν θα απορριφθεί ως ανυποστηρικτη αλλά θα εκδικαστεί ως οιονεί παρών. Θεωρείται ότι αφού προσήλθε στην 1^η συζήτηση θέλει να γίνει η εξέταση της εφεσης.

Σε περίπτωση που δεν προέβη το δικαστήριο στην εξέταση της ουσίας της υπόθεσης, αναβλήθηκε η συζήτηση και οριστηκε νεα ημ/νια, θα τον δικάσουμε εδώ ωσει παρών; Συμφωνα με τον ΑΠ (αποφαση 8/2006) η συζήτηση της εφεσης θεωρείται ότι ξεκινά χρονικά από την εκφωνηση των ονοματων του κατηγορούμενου και του καταλογου των μαρτυρων. Αν κατά το χρονικό αυτό σημείο ήταν παρών, θεωρείται ότι ήταν παρών κατά την συζήτηση της έφεσης. Αντιθετως αν δεν ήταν ο ίδιος παρών αλλά ούτε εκπροσωπηθηκε από πληρεξουσίο δικηγόρο και αναβληθεί η συζήτηση, τότε αν απουσιάζει και την 2^η φορά, θα απορριφθεί ως ανυποστήρικτη. Εξαρτάται δηλαδή από τον λόγο για τον οποίο αναβάλλεται η υποθεση.

Πχ Α και Β ασκούν εφεση. Ο Α εκπροσωπείται από τον πληρεξουσίο δικηγόρο του Γ, και ο Β ζητά αναβολή λόγω ασθενειας. Αν στην κατ'αναβολή συζήτηση δεν παραστει ο Α, θα δικάσκει ωσει παρών; Ναι διότι στην 1^η συζήτηση ήταν δικονομικά παρών, συνεπώς και εδώ εφαρμόζεται η §4. Μόνο στην περίπτωση που δεν εμφανίζεται καθολού ούτε ο Α ούτε πληρεξουσίος δικηγόρος απορρίπτεται η εφεση ως ανυποστηρικτη.

Δικάζεται κάποιος ωσει παρών στην εφεσή του. Μπορεί να κάνει αίτηση ακυρώσεως; Γραμματικά φαίνεται ότι αίτηση ακυρώσεως χορηγείται μόνο όταν απορριπτεται ως ανυποστηρικτη η εφεση και όχι όταν ο κτγ δικάζεται ως ει παρών. Η Νομολογία λέει ωστόσο ότι πρέπει να γίνεται δεκτη η αίτηση ακυρώσεως και όταν ο κατηγορούμενος δικάζεται ως ει παρών, εστω κι αν το γράμμα περιορίζει την αίτηση ακυρώσεως μόνο στο ανυποστηρικτο.

Αρχή της απαξ ασκήσεως των ενδικών μέσων: Το ίδιο ενδικο μέσο δεν μπορεί να ασκηθεί 2 φορές. Η διαταξη περιορίζεται στην αναίρεση, αλλά για την ταυτοτητα λόγου γίνεται δεκτο ότι ισχύει και στην εφεση. Προυπόθεση είναι να έχει **κριθεί** το ενδικο μέσο που ασκηθηκε. Εάν κρίθηκε είτε επί του παραδεκτου είτε επί της ουσίας, δεν μπορώ να ασκήσω 2^ο ενδικο μέσο κατά της ίδιας αποφασής. Αν δεν έχει κριθεί ακόμα, μπορώ να ασκήσω και 2^ο ενδικο μέσο πχ για προσθετους λόγους, τα οποία συνεκδικάζονται (αθροισμα των προβαλλόμενων λόγων). Το πρόβλημα δημιουργείται όταν το ενδικο μέσο έχει κριθεί και απορριφθεί ως απараδεκτο: Μπορώ να επανέλθω με 2^ο ενδικο μέσο με το οποίο θεραπευω;

-Ασκω εφεση κατά πρωτοδικής απόφασης που δεν

-Ασκω εφεση κατα της πρωτοδικης αποφασης με πληρεξουσιο το οποιο δεν εχει το γνησιο της υπογραφής; Πρεπει να γίνει διαφοροποίηση των λόγων απαραδεκτων: Υπάρχουν ανίατοι λόγοι απαραδεκτου, και λογοι απαραδεκτου οι οποιοι θεραπευονται (πχ τυπικα ελαττώματα) ΕΦΟΣΟΝ εξακολουθω να εχω στην διαθεση μου την προθεσμία να ασκήσω ενδικο μεσο, αλλιως καθίστανται και αυτα τα ενδικα μεσα αθεραπευτα.

-Αν ασκησω εφεση την ημερα που καταδικαζομαι, με πληρεξουσιο που δεν εχει το γνησιο της υπογραφής, δικαζεται μεσα σε 5 ημερες και απορριπτεται ως απαραδεκτη. Μπορω να ασκησω 2^η έφεση; Ναι, έχω αλλες 5 ημερες να ασκησω σωστα την εφεσή μου. Δεν ισχυει εδω η αρχη της απαξ ασκησεως των ενδικων μέσων. Μπορω να θεραπευσω την παρατυπία γιατι εχω ακομη την προθεσμία να το κανω.

Απόρριψη του ενδικου μεσου

ΠΚ 476§1 Πότε απορρίπτεται ενα ενδικο μεσο ως απαραδεκτο.

Ο κανονας ειναι οτι το ενδικο μεσο απορριπτεται ως απαραδεκτο απο το δικαστηριο το οποιο ειναι αρμοδιο να το δικασει. Αν εχω απαραδεκτη αιτηση κατα βουλεματος, θα εκδοθει βουλευμα. Αν εχω κατα αποφάσεως, θα εκδοθει απόφαση.

Διαφορα μεταξύ συμβουλίου και δικαστηρίου; Το δικαστικο συμβούλιο συνεδριαζει μυστικα χωρις αποδεικτικη διαδικασία και αποφαινεται μόνο επι εγγράφων.

Μπορει να εχω ενδικο μεσο το οποιο ειναι αναμφίβολα απαραδεκτω (πχ ασκω εφεση κατα αποφασης που επιβάλει μη εκκλητη ποινη). Πρεπει να βγει αποφαση που να λεει οτι η εφεση αυτη ειναι απαραδεκτη. Αν απαιτησω το ενδικο μεσο αυτο να κριθει απαραδεκτο απο το δικαστηριο θα μπω στη δρομολογηση ακροαματικης διαδικασιας παροτι ειναι δεδομενο οτι το ενδικο μεσο θα απορριφθει ως απαραδεκτο. Ο εισαγγελέας εχει την δυνατοτητα τοτε να την εισαγει στο συμβουλιο, και να απορριφθει το ενδικο μέσο κατα αποφάσεως ως απαράδεκτο με ΒΟΥΛΕΥΜΑ του δικαστικου συμβουλιου, χωρις να απαγορευεται να την στείλει και στο δικαστηριο αν θελει.

Πρακτικα: Όταν το απαραδεκτο του ενδικου μεσου κατα απόφασης ειναι οφθαλμοφανες και ανεπίδεκτο αμφισβητησεως, τότε στην πραξη ο Εισαγγελεας την εισαγει στο Συμβουλιο. Όταν ειναι ασαφες αν το ενδικο μεσο ειναι παραδεκτο ή απαράδεκτο τοτε την εισαγει στο ακροατηριο. Πρακτικα πανε στο ακροατηριο μόνο οι εκπρόθεσμες, γιατι μπροει ο κτγ να επικαλεσται λογο ανωτέρας βιας ο οποιος μονο στο ακροατηριο μπορει να κριθει από τη φυση του.

Εαν υπαρχει ζητημα απαραδεκτου και ο Εισαγγελεας στελνει την αποφαση στο Συμβούλιο, όρος του παραδεκτου της συζητησεως ειναι να κληθει μονο αυτος ο οποιος ασκησε το ενδικο μεσο να εκθεσει τις αποψεις του (αν δεν προσελθει δεν υπαρχει προβλημα) στο Συμβούλιο πριν την εκδοση βουλευματος.

Κατα της αποφασης που απορριπτε το ενδικο μεσο ως απαραδεκτο χωρει αναιρεση, η οποια ομως δεν μπορει να απτεται της ουσιας της υποθεσεως αλλα μόνο για τους λογους οτι κακως απορριφθηκε το ενδικο μεσο ως απαραδεκτο (για υπερβαση εξουσιας –ασκει εξουσία την οποία δεν εχει- ΠΚ 510 Η)

Πρακτικό: Ο Α παραπέμπεται με βουλευμα του Συμβουλιου Πλημμελειοδικων στο ακροατηριο του τριμελους Εφετείου κακουργηματων για κακουργηματικη απατη και ασκει εφεση κατα του βουλευματος, επικαλούμενος οτι το Συμβουλιο Πλημμελειοδικων κατα κακη εκτιμηση των αποδείξεων θεωρησε οτι συντρέχουν επαρκείς ενδείξεις ενοχής. Η έφεση απορρίπτεται απο το Συμβούλιο Εφετών ως απαράδεκτη.

- 1) Ορθώς απορρίφθηκε;
- 2) Έχει ενδικο μέσο ο Α κατά του βουλεύματος του Συμβουλίου Εφετών;

- 1) Ορθως απορρίφθηκε γιατί ο λόγος εφεσης που προβάλλεται είναι απαράδεκτος.
- 2) Στην διάθεση του θα έχει μόνο να ασκήσει αίτηση στον Εισαγγελέα του ΑΠ. Δεν έχει δικαίωμα να ασκήσει αναίρεση διότι σύμφωνα με τον κλειστο αριθμο ενδικων μεσων, αυτά ασκούνται κατά αποφάσεων. Άρα όταν τα ενδικο μέσα απορριπτονται με βούλευμα ΔΕΝ μπορεί ο κατηγορούμενος να ασκήσει ενδικο μέσο αναίρεσεως κατά βουλεύματος

Εάν το Συμβούλιο Εφετών απέρριψε την έφεση χωρίς να καλέσει τον ασκήσαντα το ενδικο μέσο Α ενώπιόν του, δημιουργείται λόγος αναίρεσεως για το λόγο ότι δεν εκκλήθη ο κατηγορούμενος στο Συμβούλιο;
Ναι. ΠΚ 171 1δ': Απόλυτη ακυρότητα γιατί παραβιάστηκε το υπερασπιστικό δικαίωμα του κατηγορουμένου.

Εάν υπάρχει απαλλακτικό βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών, ο πολιτικώς ενάγων δεν έχει δικαίωμα να ασκήσει έφεση κατ' αυτού. Αν ο πολιτικώς ενάγων παρόλα αυτά ασκήσει, με το 476, το Συμβούλιο έχει υποχρέωση να ασκήσει τον πολιτικώς ενάγοντα ο οποίος την άσκησε. Αν δεν τον καλέσει, δεν υπάρχει λόγος αναίρεσης διότι ακόμα και αν παραβιαστούν τα δικαιώματα του πολιτικώς εναγοντα ΔΕΝ παραγεται απόλυτη ακυροτητα. Παρότι συνήθως κτγ και πολιτικως ενάγων έχουν τα ίδια δικαιώματα, η παραβίαση δικαιωμάτων του πολιτικώς ενάγοντος δεν παράγει ΚΑΜΙΑ ακυρότητα, σε αντίθεση με την απραβιαση δικαιωματος του κατηγορουμένου.

Οι **προυποθέσεις παραδεκτού** συνοψίζονται στο 476

να ασκείται από δικαιούμενο πρόσωπο κατα απόφασης/βουλεύματος δεκτικό ενδίκου μέσου, να έχει ασκηθεί το ενδικο μέσο με τις διατυπώσεις που ορίζει ο νομος μεσα στην προθεσμία που ορίζει ο νομος. Αν μια απο αυτες τις προυποθεσεις δεν συντρεχει απορρίπτεται το ενδικο μέσο ως απαράδεκτο

Αποτελέσματα ενδίκου μέσου

1. Μεταβιβαστικό αποτέλεσμα
2. Επεκτατικό αποτέλεσμα
3. Ανασταλτικό αποτέλεσμα
4. Απαγόρευση της χειροτερευσης της θέσης του κατηγορουμενου.

Αν ενα ένδικο μέσο δεν έχει ασκηθεί παραδεκτα, δεν επερχεται κανένα απο τα αποτελεσματα αυτα.

Μεταβιβαστικό αποτέλεσμα

- Η υπόθεση μεταβιβάζεται σε ανώτερο δικαστήριο (καθορίζει ΠΟΥ μεταβιβάζεται, τυπική όψη) → ανώτερο δικαστήριο=ομοιοβαθμοι αλλα αριθμητικα περισσότεροι δικαστές, είτε ισ αριθμοι αλλα κατα βαθμο ανώτεροι δικαστές. Η μεταβίβαση σε ανώτερο δικαστήριο είναι ιδιον των ενδικων μεσων και ΟΧΙ των ενδικων βοηθηματων (πχ αίτηση ακυρωσεως ΠΚ 340 δικάζεται από το ίδιο δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση διοτι δεν θιγει την ουσιαστική κριση του δικαστηρίου).
- Σε ποια εκταση μεταβιβάζεται η υπόθεση στο ανώτερο δικαστήριο (Καθορίζει το ΤΙ μεταβιβάζεται, ουσιαστική διάσταση) → ΠΚ 502 (κατ' αναλογία ισχυει και στην αναίρεση): Το β' βαθμιο περιορίζεται στα κεφάλαια της υποθεσης στα οποια αναφερονται οι προβαλλομενοι στην εφεση λογοι (προέκταση της αρχής της διαθέσεως). Αυτό στην πράξη δεν έχει μεγάλη σημασια γιατι στην εφεση προβαλλουμε εναν γενικο λογο ωστε να εξετασται η υποθεση απο την αρχη. Αυτό ομως δεν σημαινει οτι επειδη ο κτγ επιδιωκει την εξ ολοκληρου επανεξεταση της υποθεσης, δεν μπορεί να περιορισει την εφεσή του σε συγκεκριμενο κεφάλαιο.
 - ο Αν ο λογος της εφεσεως είναι «κακή εκτιμηση των αποδείξεων» ή γενικά δεν προκύπτει σαφως οτι ο κτγ περιορίζει την έφεσή του σε συγκεκριμένο λόγο → εξ ολοκληρου επανεξέταση. Πχ ο κτγ μπορεί να προσβάλει μονο το σκελος της επιμετρησης της ποινης χωρις να αμφισβητήσει την ενοχή του (συνεπως δεν θα γίνει ξανά διαδικασία με μαρτυρες κλπ). Περιορισμός είναι δυνατον να γίνει και εκ των υστέρων, με παραίτηση από το ένα από τα 2 κεφάλαια. Φυσικά δεν μπορεί να προσβληθεί μόνο το κεφάλαιο της ενοχής, γιατί η ποινή έχει ως προϋπόθεση την ενοχή.
 - ο Καταδικαστική απόφαση = Απόφαση επί της ενοχής + Απόφαση επί της ποινής [Ενιαία απόφαση με 2 διακριτά κεφάλαια και συνεπως είναι διακριτα χωριστής προσβολής]
 - ο Εν αμφιβολία θεωρείται οτι προσβάλεται η απόφαση στο σύνολό της→ επανεξετάζεται στο σύνολό της και το δικαστήριο μπορεί να εξετασει οποιοδηποτε σφαλμα επικαλεσται ο κτγ

στο ακροατήριο (κατά τη συζήτηση), χωρίς να χρειάζεται να το έχει ήδη διατυπώσει προηγουμένως στο δικόγραφο της έφεσης. **ΕΞΑΙΡΕΣΗ**: Ειδικά τις **σχετικές ακυρότητες** πρέπει ο κατηγορούμενος να τις έχει διαλάβει ως λόγους εφέσεως προκειμένου να εξετασθούν αυτές στο ακροατήριο (μοναδικός λόγος εφέσεως που πρέπει να υπάρχει ήδη στο δικόγραφο της εφέσεως, διαφορετικά δεν μπορεί να προβληθεί για 1^η φορά στο β' βαθμίο δικαστήριο). Σχετική ακυρότητα= ΚΠΔ 170 η ακυρότητα, η οποία σε αντιδιαστολή με την απόλυτη ακυρότητα (ΚΠΔ 171- λαμβάνονται υπόψη αυτεπαγγέλτως), θεμελιώνεται μόνο όπου ο νόμος το προβλέπει ρητά και για να ληφθεί υπόψη από το δικαστήριο πρέπει να προταθεί από τον διαδικο, διαφορετικά καλύπτεται. Για τον λόγο αυτό (οτι δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη αυτεπαγγέλτως) πρέπει να περιέχεται στους λόγους εφέσεως.

- πχ. Ο Α προβαλλει ενώπιον του τριμελούς πλημμελειοδικείου ένσταση ακυρότητας του κλητηρίου θεσπίσματος [έγγραφο του Εισαγγελέα με το οποίο παραπέμπεται απευθείας ο κτγ στο ακροατήριο (χωρίς βουλευμα δηλ)] για το λόγο ότι η πράξη της κλοπής για την οποία καταδικάστηκε περιγράφεται αορίστως. Το Δικαστήριο απορρίπτει την ένσταση ακυρότητας και καταδικάζει τον κτγ. Ο κατηγορούμενος ασκεί έφεση και η υπόθεση πάει στο Τριμελές Εφετείο. Ενώπιον αυτού επαναφέρει την ένσταση ακυρότητας του κλητηρίου θεσπίσματος. Τι θα αποφασίσει το δικαστήριο; Θα την εξετάσει;
- Η ακυρότητα της κλήσης ή του κλητηρίου θεσπίσματος είναι **σχετική ακυρότητα** (ΚΠΔ 174 §2) πρέπει να προταθεί πριν το χρονικό σημείο που αρχίζει η αποδεικτική διαδικασία. Αν αρχίσει αυτή η διαδικασία την χάνω. Συνεπώς, ο Α αν ήθελε να προβαλλει εκ νέου την ένσταση αυτή να ασκήσει έφεση και για τον λόγο οτι «κακώς απορρίφθηκε η ένσταση μου για ακυρότητα του κλητηρίου θεσπίσματος γιατί αυτό ήταν αόριστο». ΜΟΝΟ αν το βαλω ως λόγο έφεσης μπορω να το πω εκ νέου στο β' βαθμίο δικαστήριο.
- Στην πράξη: εαν το βαλω στην εφεσή μου και δεν το επαναφέρω στο β' βαθμίο δικαστήριο, επειδη το δικαστήριο συνηθως δεν κοιταει το δικόγραφο της εφέσης (γιατι όλα είναι ίδια «για κακή εκτίμηση των αποδείξεων») και στην συζήτηση το δικαστήριο δεν το εξετάσει μιας και εγω δεν το θετω ως ζήτημα, η απόφαση είναι αναίρετέα λόγω υπέρβασης εξουσίας (αρνητική) διοτι το δικαστήριο δεν ασκήσε δικαιοδοσία. Συνεπως αν έχω περιλαβει αυτον τον λογο εφέσης, ακομα και αν δεν τον επανελαβα προφορικά κατά τη συζήτησης, το δικαστήριο οφείλει να απαντήσει και επι αυτού, διαφορετικά η απόφαση είναι αναίρετα.
- Πρόσθετοι λόγοι εφέσεως δεν προβλέπονται, παρα μόνο προσθετοι λογοι αναίρεσεως.

Η έκταση του μεταβιβαστικού αποτελεσματος δεν καθορίζεται από την διατύπωση αλλά από το πρόσωπο που ασκεί το ενδικο μέσο,

πχ. έφεση και αναίρεση που μπορεί να ασκήσει ο πολιτικώς ενάγων κατά της απόφασης: ΜΟΝΟ ως προς το κεφάλαιο που αφορά τις αστικές του αξιώσεις. Η ενοχή του κτγ είναι κατι για το οποίο δεν έχει λόγο. Αυτό σημαίνει οτι σε περίπτωση ασκήσης εφέσης από τον πολιτικως ενάγοντα, το τι προσβάλλεται το ορίζει ο νόμος: μονο το κεφάλαιο των αστικων αξιώσεων.

Μεγαλύτερη πρακτική σημασία έχει η έφεση του Εισαγγελέα η οποία προσβάλλει το κεφάλαιο της ενοχής συνήθως. Εφόσον περιορίζεται στο κεφάλαιο της ενοχής και δεν μπορεί να εισέλθει στο κεφάλαιο των αστικών αξιώσεων του πολιτικώς εναγόντος, αν ο Εισαγγελλέας ασκήσει έφεση κατά αθωωτικής απόφασης, ο πολιτικώς ενάγων στο β' βαθμίο δικαστήριο δεν μπορεί να επαναφέρει την αστική αξίωση που είχε προβάλει στο 1' βαθμίο δικαστήριο → ο πολιτικώς εναγών παρίσταται μόνον, αλλά ΜΟΝΟ προς υποστήριξη της κατηγορίας. Αν δηλ είχε παρασταθεί για ηθική βλάβη, στο β' βαθμίο δικαστήριο δεν μπορεί να παρίσταται για την αστική του απαίτηση η οποία δεν εισάγεται εκ νέου στο β' βαθμίο, αλλά μόνον προς υποστήριξη της κατηγορίας.

Προυποθέσεις για να αναπτυχθεί το μεταβιβαστικό αποτέλεσμα

-Να είναι παραδεκτό το ενδικο μέσο

-Να εμφανιστεί ο ασκήσας το ενδικο μέσο για να το υποστηρίξει. Το ανυποστηρικτό ενδικο μέσο δεν αναπτύσσει μεταβιβαστικό αποτέλεσμα

- **ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ: ΚΠΔ 501 §3 β' γ',** εξετάζονται έστω και αν ο εκκαλών δεν έχει εμφανιστεί ΕΦΟΣΟΝ όμως η έφεση είναι παραδεκτή → εκ του νόμου περιορισμένο μεταβιβαστικό αποτέλεσμα για δεδικοσμένο και παραγραφή (Έφεση), **ΚΠΔ 514 β' :** Ο ΑΠ εφαρμόζει επιεικότερο νόμο ακόμη κι αν ο κτγ δεν εμφανίστηκε (διαταγή συστοιχ με 501 §3 αλλά έχει άλλο κριτήριο εφαρμογής στην αναιρέση: ο επιεικότερος ποινικός νόμος). Και εδώ έχουμε εκ του νόμου μεταβιβαστικό αποτέλεσμα το οποίο πάλι προϋποθέτει την παραδεκτή άσκηση της αναιρέσης.

Μεγάλη σημασία για το μεταβιβαστικό αποτέλεσμα της αναιρέσης έχει το ΚΠΔ 511, το οποίο αναφέρεται σε αναιρέση την οποία εμφανίζεται ο αναιρεσείων για να υποστηρίξει. Το άρθρο αυτό μας λέει ποιους λόγους αναιρεσεως μπορεί να λαβεί αυτεπαγγέλτως υπόψη ο ΑΠ ακόμη κι αν δεν προτάθηκαν.

Κανονικά με βάση το μεταβιβαστικό αποτέλεσμα ο ΑΠ θα έπρεπε να μείνει στην εξέταση των προβαλλομένων λόγων. Όμως το 511 διευρύνει το μεταβιβαστικό αποτέλεσμα της αναιρέσης και δίνει τη δυνατότητα στον ΑΠ να εξετάσει λόγους αναιρέσης ακόμη και αν αυτοί ΔΕΝ έχουν προταθεί από τον αναιρεσείοντα. Δικαιολογητικός λόγος: καλό είναι η εξεύρεση νομικών σφαλμάτων να μην εξαρτάται από την επιμέλεια του αναιρεσείοντος.

Αυτοί οι λόγοι που εξετάζονται αυτεπαγγέλτως [φυσικά υπό την προϋπόθεση ότι η αναιρέση είναι παραδεκτή –απαραδεκτή είναι και όταν ο λόγος αναιρέσης δεν διατυπώνεται προσηκόντως (πχ δεν είναι ορισμένος)]

- Οι λόγοι που αναφέρονται στο ΚΠΔ 510 (εκ του νόμου διευρυμένο μεταβιβαστικό αποτέλεσμα το οποίο εκτείνεται περαιτέρω της βούλης αυτού που άσκησε το ενδικο μέσο-φυσικά πάντα υπό την αρχή μη χειροτερεύσης)

Υπό ποιες προϋποθέσεις μπορεί ο ΑΠ να λαβεί υπόψη το χρόνο παραγραφής (που στα πλημμελήματα είναι 5+3 (αναστολή εν επιδίκιά) +5 στα κακούργηματα). Μαλιστα γίνεται δεκτό ότι η έναρξη της διαδικασίας στο ακροατήριο δεν συμπίπτει με την έναρξη της συζήτησης αλλά με την επιδοση της κλήσης/κλήτηριο θεσπισμα. Από αυτό το χρονικό σημείο η παραγραφή από 5ετης γίνεται 8ετης. Αυτό σημαίνει ότι η κλήση/κλήτηριο θεσπισμα πρέπει για να υπάρξει η αναστολή εν επιδίκιά να επιδοθούν πριν από την 5ετια

και τη συμπλήρωση του βασικού χρόνου παραγραφής. Αν επιδοθούν μετα, η πράξη είναι παραγεγραμμένη καθώς δεν επέρχεται αναστολή εν επιδικία.

πχ έχουμε πράξη συκοφαντικής συσφήμισης που έχει τελεστεί την 1/2/2006. Η υποθεση δικάζεται από το 3μελές εφετείο πλημ. σε β' βαθμό 15/1/2014. Ο κτγ ασκεί αναίρεση κατά της αποφάσεως η οποία προσδιορίζεται να εκδικαστεί 14/3/2014. Ερώτηση: 14/3/2014 έχει συμπληρωθεί ο χρόνος παραγραφής; Ειδικά για την παραγραφή, κατ'εξαιρεση, για να ληφθεί υπόψη από τον ΑΠ δεν αρκεί να προβαλλεται ένας παραδεκτός λόγος αναιρέσεως, αλλά αυτός θα πρέπει να κριθεί από τον ΑΠ ΚΑΙ βασιμος. Εάν κριθεί βάσιμος, αντι να την γυρίσει πίσω, θα πει «αναιρεί και παύει οριστικά την ποινική δίωξη λόγω παραγραφής». Σημασία λοιπον δεν έχει το ποτε δικάζεται η αναίρεση, αλλά το αν βρίσκεται ένας βασιμος λόγος αναιρέσεως.

Θα ίσχυε το ίδιο και αν η αποφαση του β' βαθμιου και αν η απόφαση του β' βαθμιου είχε εκδοθεί 14/2; Όχι, θα είχαμε λόγο αναίρεσης για σφάλμα της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης γιατί εσφαλμένα δεν εφαρμόσε τις περι παραγραφης διατάξεις.

ΚΠΔ 519: Εάν ο ΑΠ αναίρεσει την αποφαση για απολυτη ακυροτητα, σχετικη ακυροτητα, παραβιαση δημοσιοτητας ελλειψη αιτιολογιας η υπερβαση εξουσιας τοτε θα αναπεμψει την υποθεση στο δικαστηριο το οποιο δικασε, και εκει θα γινει μια μετ'αναιρεση συζητηση της υποθεσεως από την αρχή. Υπαρχουν περιπτωσεις που ο ΑΠ κρατα και δικάζει ο ίδιος την αποφαση → 517 για παραβίαση δεδικασμενου (χωρις να την γυρίσει πίσω).

518: εσφαλμενη ερμηνεια ποινικης διαταξης: Το τι θα κανει ο ΑΠ εξαρταται απο αν υπαρχει ή όχι αξιοποινη πραξη. Αν δεν εμπιπτει σε καμια αξιοποινη πραξη η συμπεριφορα του κατηγορουμενου, τοτε ο ΑΠ δεν εχει λογο να την γυρίσει πισω (πχ δραστης κατηγορειται για υπεξαιρεση γιατι πηρε δανεικα και αγυριστα: η πραξη δεν συνιστα υπεξαιρεση γιατι ο δραστης εχει αποκτησει κυριοτητα, και δεν εχουμε απατη γιατι μονο η προθεση μη επιστροφης των δανεικων δεν συνιστα ψευδη παρασταση κατα τη νομολογια → δεν υπαρχει καθολου ποινικο αδίκημα, οποτε ο ίδιος ο ΑΠ θα αθωωσει.

Ο ΑΠ κατα κανονα αναπεμπει στο β' βαθμιο δικαστηριο που εξεδωσε την αποφαση. Το β' βαθμιο δικαστηριο αν εντοπίσει σφάλματα της πρωτόδικης απόφασης τι θα κανει; → 502 §4: Ενω οι ακυροτητες που εντοπίζονται απο τον ΑΠ οδηγουν σε επανεκδικαση της υποθεσης απο το β' βαθμιο δικαστηριο, ακυροτητες που εντοπίζονται απο το β' βαθμιο δεν οδηγουν σε αναπομνη στο α' βαθμιο δικαστηριο, αλλα θα κρατησει την υποθεση και θα την δικασει στην ουσία της. Δηλ ο κτγ δεν κερδιζει παλι τον α βαθμο δικαιοδοσίας, αυτον τον εχει χάσει. Μικρη πρακτικη αξια εχει συνεπως να προβαλω ακυροτητες ενωπιον του β βαθμιου δικαστηριου.

Μπορεί ο ΑΠ να εντοπίσει σφάλμα σε συγκεκριμενο κεφαλαιο της αποφασης, οποτε προβαινει σε ΜΕΡΙΚΗ αναίρεση της απόφασης: πχ. Ξερούμε οτι αποφασεις επι ενοχης και ποινης ειναι διαφορετικες. Αν υποτεθει οτι απο τα πρακτικα της αποφασης προκυπτει οτι κατα την επιβολη της ποινης ο προεδρος του δικαστηριου δεν εδωσε τον λογο στον συνηγορο του κατηγορουμενου; Παραβιάζεται το υπερασπιστικο δικαίωμα του κατηγορουμενου, παραγεται σχετικη ακυροτητα η οποια περιορίζεται στο κεφαλαιο της απόφασης που αποφαινεται επι της ποινης → Ο ΑΠ θα επικυρωσει το κεφαλαιο της ενοχης και θα αναπεμψει την υποθεση μονο ως προς το κεφαλαιο της ποινης. Η αναπομνη λοιπον γινεται αναφορικα με το κεφαλαιο προς το οποιο

εντοπίζεται το σφάλμα. Αν βεβαία το κεφάλαιο αυτό είναι της ενοχής, αναγκαστικά συμπαρασύρει και της ποινής.

πρακτικό: Χρονος τελεσεως 1/2/2006. Η απόφαση του ΑΠ η οποία αναιρεί μόνο ως προς την ποινή εκδίδεται 15/1/2014 και εισάγεται η υποθεση στο β' βαθμίο 14/3/14 μόνο για την επιμετρηση της ποινής. Ο κατηγορούμενος προβάλλει ένσταση παραγραφής στο β' βαθμίο δικαστήριο. Είναι βάσιμη η ένσταση;

113 §2: Τι εννοούμε καταδικαστική απόφαση; Εάν θεωρείται η απόφαση η οποία επιβάλλει ποινή, έχει παραγραφεί. **Καταδικαστική απόφαση σύμφωνα με τη Νομολογία θεωρείται η απόφαση επί της ενοχής.**

Άρα, εάν η απόφαση επί της ενοχής καταστεί αμετακλήτη πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής και αναιρεθεί η απόφαση εν μέρει, μόνο ως προς την ποινή, έχει καταστεί αμετάκλητη η καταδικαστική απόφαση, έχει παύσει να τρέχει ο χρόνος παραγραφής και επομένως στην μετ'αναιρεση συζήτηση επί της ποινής **δεν μπορεί να ληφθεί υποψη η συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής.** Άρα η ένσταση θα απορριφθεί ως αβάσιμη.

Ανασταλτικό αποτέλεσμα

Από αυτό κρίνεται αν η καταδικαστική απόφαση θα εκτελεστεί ή όχι, μέχρι να εκδικαστεί το ένδικο μέσο. Το ζήτημα της εκτέλεσης έχει μεγάλη σημασία όταν η ποινή που επιβάλλεται είναι στερητική της ελευθερίας (συνήθως επί κακουργημάτων). Αντιθέτως, στα κακουργήματα που προβλεπεται ποινή φυλάκισης αρχικά προβλεπεται αναστολή της ποινής σε ορισμένες περιπτώσεις (ΠΚ 99). Περαιτέρω ΠΚ 82 προβλέπεται δυνατότητα μετατροπής της ποινής (πληρώνεται σε χρήμα). Αν έχουμε αναστολή ή μετατροπή της ποινής δεν τίθεται θέμα εγκλεισμού στην φυλακή.

Άλλο πράγμα η αναστολή της ποινής με το ΠΚ 99 (θεσμός ουσιαστικού ποινικού δικαίου), και άλλο το ανασταλτικό αποτέλεσμα, το οποίο έχει νόημα μόνο όταν δεν αναστέλλεται με το 99, ούτε μετατρέπεται η ποινή.

ΚΠΔ 471 §1 Γενική Διάταξη: τόσο η άσκηση όσο και η προθεσμία ασκήσεως του ενδίκου μέσου οδηγούν σε αναστολή εκτέλεσης της απόφασης, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά. Στην πραγματικότητα η ρύθμιση είναι ΚΕΝΗ περιεχομένου, διότι εισάγονται με νομο διαφορετικές ρυθμίσεις.

471 §1 εδ β': η έφεση κατά βουλεύματος για λόγους 478, ουδέποτε αναστέλει την διαταγή του βουλεύματος που προβλέπει την σύλληψη κλπ.

Ανασταλτικό αποτέλεσμα της έφεσης (ΚΠΔ 477 §1): Κάμψη του κανόνα του 471 → η προθεσμία άσκησης εφέσεως ΔΕΝ έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Εάν το δικαστήριο αποφασίσει η έφεση πχ απόφαση εκδίδεται ερήμην του κατηγορουμένου. Αυτή η απόφαση υπόκειται σε έφεση (προθεσμία: 10 μέρες από την επίδοση της απόφασης). Εάν η καταδικαστική απόφαση λέει ότι «η τυχόν ασκηθείσα έφεση να έχει αναστέλλουσα δύναμη», το ανασταλτικό αυτό αποτέλεσμα ενεργοποιείται μόνο από τη στιγμή που θα ασκηθεί η έφεση. Αυτό σημαίνει ότι ο κατηγορουμένος που δεν γνωρίζει ότι εκδόθηκε απόφαση εις βάρος του, μπορεί να συλληφθεί σε εκτέλεση της αποφάσεως αυτής, πριν ασκήσει την έφεσή του. Διότι το 477 μας λέει ότι το ανασταλτικό αποτέλεσμα το έχει μόνο η ασκηθείσα έφεση. Ο κτγ θα πρέπει να κάνει αμέσως μια έφεση, ώστε να ενεργοποιηθεί το ανασταλτικό αποτέλεσμά της. Προυπόθεση είναι και πάλι η παραδεκτή άσκηση του ενδίκου μέσου.

Πρόβλημα γεννάται όταν κάποιος δεν γνωρίζει ότι έχει καταδικαστεί ερήμην, με αποτέλεσμα να μην πληροφορηθεί ότι έχει επιδοθεί η απόφαση και να συλληφθεί σε εκτέλεση της αποφάσεως. Σε αυτή την περίπτωση το μόνο που μπορεί να κάνει είναι να ασκήσει εκπροθέσμη έφεση επικαλούμενος λόγο ανωτέρας βίας, αυτή όμως **η εκπρόθεσμη έφεση δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα**. Έχει τη δυνατότητα να ζητήσει εκ των υστέρων από το δικαστήριο να χορηγήσει στην εφεσή του ανασταλτικό αποτέλεσμα.

Υπάρχουν ορισμένες περιπτώσεις που η έφεση έχει εκ του νόμου ανασταλτικό αποτέλεσμα (497 §2) στις περιπτώσεις αυτές η απόφαση δεν αναφέρει τίποτα περί ανασταλτικού αποτελέσματος. Επίσης εκ του νόμου αυτοδικαίως ανασταλτικό αποτέλεσμα έχει η έφεση του 497 §10.

Όταν έχουμε ποινή φυλάκισης ανώτερη των 3 ετών, το ανασταλτικό αποτέλεσμα της έφεσης εξαρτάται από την κρίση του δικαστηρίου. Ο νόμος εισάγει δύο «κριτήρια» -§3: όταν έχουμε ποινές φυλάκισης από 3-5 έτη, ο κανόνας είναι ότι χορηγείται το ανασταλτικό αποτέλεσμα εκτός αν κατ'εξαίρεση το δικαστήριο κρίνει

διαφορετικά. Όταν το δικαστήριο αποφαινεται η έφεση να έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, δεν χρειάζεται αιτιολογία. Μόνο η απορριπτική κρίση του δικαστηρίου για το ανασταλτικό αποτέλεσμα επιβάλλεται να αιτιολογηθεί.

Ποινές φυλάκισης προβλέπονται για τα πλημμελήματα. Ωστόσο το πεδίο εφαρμογής μπορεί να αφορά και κακουργήματα. Νοείται ποινή φυλάκισης στο κακούργημα; Όταν έχουμε ελαφρυντική περίπτωση συμφώνα με το 283, τότε αλλάζει το πλαίσιο ποινής 212. Εφαρμόζεται και σε αυτές τις περιπτώσεις.

Τί γίνεται τώρα στις καθεύξεις;

ΚΠΔ 497 §4: Στην πρόσκαιρη κάθειρξη (από 5-20 έτη), η κρίση για το αν θα χορηγηθεί ανασταλτικό αποτέλεσμα ανήκει στο δικαστήριο. Αμέσως αφού καταλήξει το δικαστήριο σε ποινή, συζητείται το αν η ποινή αυτή θα εκτελεστεί άμεσα ή όχι.

Όταν ασκώ έφεση προσβάλλω το κεφάλαιο της ενοχής. Δεν μπορώ να προσβάλλω την απόφαση του δικαστηρίου περί του ανασταλτικού αποτελέσματος με έφεση.

Αν το δικαστήριο εκδώσει απόφαση που προβλέπει ισόβια κάθειρξη, δεν έχει το ίδιο το δικαστήριο που δίκασε δυνατότητα να προβλέψει ανασταλτικό αποτέλεσμα

ΚΠΔ 497 §5:

Περιοριστικοί όροι: επιβάλλονται από τον ανακριτή και εισαγγελέα μετά την απολογία του κατηγορουμένου. Απαιτείται σύμφωνη γνώμη

π.χ. εγγυοδοσία, απαγόρευση εξόδου από την χώρα, εμφάνιση στο αστυνομικό τμήμα της περιοχής κατά τακτά χρονικά διαστήματα. Ακριβώς αυτοί οι περιοριστικοί όροι μπορούν να επιβληθούν και από το δικαστήριο υπό όρους. Αυτοί οι περιοριστικοί όροι επιβάλλονται ώστε να εμφανιστεί ο κτγ στο β' βαθμίο δικαστήριο και να μην φυγοδικήσει. Η τήρηση του περιοριστικού όρου είναι όρος του ενεργού του ανασταλτικού αποτελέσματος.

Στην §5 δεν χρειάζεται σύμφωνη γνώμη του Εισαγγελέα. Πάντα ακούγεται ο Εισαγγελέας, αλλά η γνώμη του δεν είναι δεσμευτική.

Τι γίνεται στην περίπτωση που το δικαστήριο αποφασίζει η έφεση να μην έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα;

Ο νόμος του δίνει τη δυνατότητα να ζητήσει **εκ των υστέρων να χορηγηθεί το ανασταλτικό αποτέλεσμα (497 §7 ΚΠΔ)**. Εάν το α' βαθμίο δικαστήριο δεν χορηγήσει ανασταλτικό αποτέλεσμα μπορεί ο κτγ να κάνει αίτηση στο β' βαθμίο δικαστήριο και να ζητήσει από αυτό να του χορηγηθεί το ανασταλτικό αποτέλεσμα το οποίο αρνήθηκε η α' βαθμιά απόφαση. Μπορούν να επιβληθούν περιοριστικοί όροι.

Ο νόμος θέτει χρονικό όριο στην επιβολή αυτών των αιτήσεων: Θα πρέπει η νέα αίτηση να υποβληθεί μετά την παρέλευση

Τα δικαστήρια απαιτούν καθαρογραφή της εκκαλουμένης προκειμένου να συζητηθεί η αίτηση. Η προϋπόθεση αυτή δεν είναι σύμφωνη με τον νόμο.

Αυτή η διαδικασία του 497 §7 είναι η μόνη που παρέχεται στον κατηγορούμενο που έχει ασκήσει εκπρόθεσμη έφεση. Είναι αρμόδιο το β' βαθμίο δικαστήριο να αποφανθεί για το εκπρόθεσμο ή μη της εφέσεως;

Το β' βαθμίο δικαστήριο είναι μὲν το ίδιο δικαστήριο με αυτό που θα δικάσει την ουσία της υπόθεσης, αλλά στην συγκεκριμένη περίπτωση θα εξετάσει μόνο την χορήγηση ανασταλτικού αποτελέσματος. Αρα η εξέταση του ενδίκου μέσου της εφέσεως θα γίνει σε μεταγενέστερο χρόνο από το ίδιο δικαστήριο. Μέχρι τότε, η εκτέλεση της απόφασης θα έχει ανασταλεί. Το δικαστήριο των αναστολών δεν εξετάζει ούτε την ουσία της υπόθεσης, ούτε το παραδεκτό.

το 497 §7 καταλαμβάνει είτε τις περιπτώσεις που το α' βαθμίο δικαστήριο αρνείται να χορηγήσει ανασταλτικό αποτέλεσμα, ή περιπτώσεις που χορήγησε ανασταλτικό αποτέλεσμα αλλά επειδή το ενδίκον μέσο δεν είναι παραδεκτό..;

497 §8: Πλούσια κριτήρια τα οποία ισχύουν τόσο για το α' βαθμίο δικαστήριο όσο και για το β' βαθμίο δικαστήριο των αναστολών (έντονες ομοιότητες με ΚΠΔ 282 για προσωρινή κράτηση) Δύο παράμετροι:

- Κίνδυνος φυγής του κατηγορούμενου
- Κίνδυνος τέλεξης νέων εγκλημάτων (ο νόμος αρκείται σε οποιαδήποτε καταδική για οποιοδήποτε έγκλημα).

Και οι δύο παράμετροι αυτοί αντικειμενικοποιούνται. Τα κριτήρια αυτά πρέπει να αιτιολογούνται. Ο νομοθέτης θέτει τον κανόνα ότι χορηγείται ανασταλτικό αποτέλεσμα, και μόνο κατ'εξαιρεση δεν χορηγείται αυτό.

Πάντως σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της §8, ακόμα κι αν συντρέχουν τα κριτήρια που δικαιολογούν την μη χορήγηση του ανασταλτικού αποτελέσματος, το ανασταλτικό αποτέλεσμα πρέπει να χορηγηθεί, όταν κρίνεται αιτιολογημένα ότι η εκτίση της ποινής θα έχει αποτέλεσμα την υπερμετρη βλάβη του κατηγορουμένου (πχ πρόβλημα υγείας, αν είναι οικογενειάρχης και τα μέλη της οικογένειάς του εξαρτώνται από αυτόν)

- Αν δεν υπάρχει κανένα κριτήριο που να δημιουργεί κίνδυνο φυγής κλπ → θα δοθεί ανασταλτικό αποτέλεσμα
- Αν συντρέχει κάποιο από τα κριτήρια αυτά, ακόμα και τότε
 - Το δικαστήριο θα χορηγήσει ανασταλτικό αποτέλεσμα αν κρίνει ότι η εκτίση της ποινής θα έχει ως αποτέλεσμα υπερμετρη και ανεπανόρθωτη βλάβη (τελικό ουσιαστικό κριτήριο)

Στην πράξη, καταλυτικό ρολό στην συνειδηση του δικαστη παίζει το ύψος της ποινής. Όσο πιο ψηλή είναι η ποινή, τόσο περισσότερο στενεύουν τα όρια χορήγησης ανασταλτικού αποτελέσματος.

Ανασταλτικό αποτέλεσμα στην αναίρεση (471 §2)

Πολύ σπάνια δίνεται ανασταλτικό αποτέλεσμα στην αναίρεση. Δικαιολογητικός λόγος είναι ότι όταν έχει δικαστεί και η έφεση, έχουμε δύο αποφάσεις που έχουν κρίνει επί της ουσίας ένοχο τον κτγ, συνεπώς το μόνο που απομένει είναι ο νομικός έλεγχος από τον ΑΠ. Το κριτήριο αθωότητας έχει υποστεί ένα πολύ σοβαρό πλήγμα από τη στιγμή που εκδίδεται και απόφαση του β' βαθμίου.

Ζητήματα τεχνικής φύσεως

-Στην έφεση, όταν το πρωτόδικο δικαστήριο αποφαινεται για το αν έχει η έφεση ανασταλτικό αποτέλεσμα, δεν έχει ακόμα ασκηθεί η έφεση. Αντιθετως, στην αναίρεση, το 471 §2 λέει ότι το ανασταλτικό μπορεί να ζητηθεί από τον κατηγορούμενο μόλις ασκήσει αναίρεση. Άρα πρέπει πρώτα να ασκήσω αναίρεση, και στη συνέχεια να ζητήσω ανασταλτικό αποτέλεσμα. Στην πράξη ο κτγ περιμένει την καθαρογραφή της απόφασης (20 μέρες από την καθαρογραφή=προθεσμία αναίρεσης) και αφού ασκήσει την αναίρεση να ζητήσει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Όμως μπορεί ο κτγ να έχει πολύ σοβαρό λόγο που του επιβάλει να ζητήσει αμέσως από το β' βαθμίο δικαστήριο την αναστολή. Τι θα κάνει στην περίπτωση αυτή;

- → Θα πρέπει να βρω παραδεκτό λόγο αναίρεσης, έστω κι αν είναι αβάσιμος, να καταθέσω αμέσως αυτή την αναίρεση, και έχοντας αυτή την πρόχειρη αναίρεση στα χέρια μου να πάω στο β' βαθμίο δικαστήριο και να ζητήσω ανασταλτικό αποτέλεσμα. Μετά θα συμπληρώσω με νέο δικόγραφο αναίρεσης την ήδη ασκηθείσα αναίρεση, και αυτές θα συνεκδικαστούν γιατί είναι και οι 2 εμπρόθεσμες.

Η αίτηση χορήγησης ανασταλτικού αποτελέσματος υποβάλλεται πάντα στο δικαστήριο το οποίο εξέδωσε την προσαλλόμενη απόφαση. Δεν είναι ο ΑΠ, διότι ο ΑΠ δεν μπαίνει ποτέ στην ουσία, και η χορήγηση ή μη ανασταλτικού αποτελέσματος είναι ζήτημα ουσίας.

Το 571 §2 θέτει ένα και μοναδικό κριτήριο: υπέρμετρη και ανεπανόρθωτη βλάβη. Στην πράξη, αν και δύσκολα δίνεται το ανασταλτικό αποτέλεσμα, ο δικαστής πάντα κάνει ατυπώς και μια πρώτη εκτίμηση για το αν υπάρχει πιθανότητα να ανααιρεθεί η απόφαση. Η βασιμότητα του λόγου αναίρεσης αυξάνει τις πιθανότητες χορήγησης ανασταλτικού αποτελέσματος.

Χρονικός περιορισμός: δύο μήνες από την προηγούμενη απόρριψη αίτησης αναστολής.

Παρασκευή, 28 Μαρτίου

Επεκτατικό αποτέλεσμα (ΚΠΔ 469)

Η ΚΠΔ άπτεται και ζητημάτων ουσιαστικού ποινικού δικαίου.

Εισαγωγικό Παράδειγμα: ας υποθέσουμε ότι πρωτοδίκως καταδικάζεται ο Α για κλοπή και ο Β για συνέργεια στην κλοπή, και έφεση ασκεί μόνο ο αυτουργός Α, και αθώνεται στο β' βαθμίο δικαστήριο, με το σκεπτικό ότι δεν έχει γίνει κλοπή. Αν δεν υπήρχε το επεκτατικό αποτέλεσμα θα καταληγάμε στο άτοπο να παραμείνει η καταδική για συμμετοχική πράξη, ενώ η κυρία πράξη έχει διαπιστωθεί ότι δεν υπάρχει.

Δικαιολογητική βάση:

→ Να μην υπάρχουν αντιφατικές αποφάσεις

→ Για να αποφευχθεί η άνιση μεταχείριση του αυτουργού ο οποίος αθώνεται και του συνεργού ο οποίος καταδικάζεται

Το επεκτατικό αποτέλεσμα ισχύει και στα ένδικα μέσα κατά βουλευμάτων και στα οίονει ένδικα μέσα (αν κάνει έφεση ο αυτουργός κατά παραπεμπτικού βουλευματος και αθωωθεί γι εσφαλμένη ερμηνεία ουσιαστικής ποινικής διάταξης, αυτή θα εφαρμόζεται και για τον συμμετόχο).

Πεδίο εφαρμογής:

- 1) Οι συμμετόχοι (ΠΚ 45 επ.). Για ταυτότητα λόγου θεωρείται ότι εφαρμόζεται και επί παραουργίας (πχ σε περίπτωση απόφασης που καταδικάζει περισσότερους για συγκλινούσα αμέλεια,

- Πρόβλημα δημιουργείται στα εγκλήματα συγκλινουσας δράσης (συμπραττουν περισσότερα άτομα χωρίς να είναι συναυτουργοι η παραυτουργοι) πχ δωροδοκία (θέλει 2, δεν νοείται με μόνο το ένα μέρος). Το ερωτημα είναι αν σε μια αποφαση δωροδοκίας καταδικαστει ο Α για ενεργητική, ο δε Β για παθητική δωροδοκία και ο Α ασκήσει έφεση, θα ισχυσει το επεκτατικό αποτελεσμα; Η νομολογία ΔΕΝ δεχεται εφαρμογή του 469 σε αυτη την περίπτωση, ενώ η θεωρία δεχεται οτι θα πρεπει να εφαρμοστεί και στα εγκλήματα της συγκλινουσας δράσης.

2) Να εξαρτάται η ποινική ευθύνη του ενός κατηγορούμενου από την ευθύνη του άλλου (αλληλεξάρτηση ποινικής ευθύνης)

πχ αποδοχή προϊόντος εγκλήματος, νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (διαφορά: στην νομιμοποίηση έχουμε μια μετατροπή του παρανομου στοιχείου σε φαινομενικά νόμιμο, ενώ στην αποδοχή προϊόντος έχουμε αυτούσιο το πράγμα-), υπόθαλψη εγκληματία (για να έχω υπόθαλψη εγκληματία θα πρεπει προηγουμενως να έχει τελεσει αυτος ενα εγκλημα, παρασιώπηση εγκληματος (232 ΠΚ) : Συνοδευτικά-παρακολουθηματικά εγκλήματα. Σε αυτές τις περιπτώσεις υπάρχει αλληλεξάρτηση της ποινικής ευθύνης. Πχ ο Α καταδικάζεται για κλοπή και ο Β για αποδοχή προϊόντος εγκλήματος. Αν ο Α ασκήσει εφεση και αθωωθεί, αυτο το επωφελές αποτελεσμα θα πρεπει να ισχυσει και για τον αποδοχέα.

Για να ενεργοποιηθει το αποτελεσμα αυτο, απαιτούνται δύο προϋποθέσεις:

- Συνεκδίκηση των προσώπων: οι συμμετοχοι ή το πρόσωπο που έχει τελεσει το εγκλημα θα πρεπει να έχουν συνεκδικαστει. Αν δεν υπάρχει συνεκδίκηση δεν υπάρχει πεδίο εφαρμογής του άρθρου 469. πχ μπορεί ο αποδοχέας Β να βρεθει εκ των υστερων και να καταδικαστει με άλλη αποφαση, να δικαστει χωριστά. Στην περίπτωση αυτη δεν υπάρχει επεκτατικό αποτελεσμα → δεν υπάρχει αυτόματη εκδίκηση της ωφέλειας δηλ. Στην πράξη το δικαστήριο παντοτε λαμβανει υποψη την αθώωση του αυτουργου (λαμβάνεται προνοια ώστε να μην εκδιδονται αντιφατικές αποφάσεις), αλλά δεν δεσμεύεται απο αυτην την απόφαση, και δεν λαμβάνεται αυτόματα υπόψιν. [Για τα ενδικο μέσα περι βουλευματων απαιτείται να έχουν παραπεμφθει με το ίδιο βούλευμα ;]

Το δικαστήριο που διαπιστώνει την υπαρξη συνεργου → υποχρεουται το δικαστήριο να το ανακοινωση στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικων (ΚΠΔ 37) ο οποίος μπορεί να διαταξει προκαταρκτική εξέταση και να ασκήσει ποινική δίωξη. Το ΚΠΔ 59 δινει την δυνατοτητα αναβολης της 1^{ης} υπόθεσης, ωστόσο εκδοθει αμετακλητη αποφαση για την 2^η.

- Τα πρόσωπα τα οποία δεν μπορούν να ωφεληθουν απο το ενδικο μεσο, να μπορούν να ωφεληθουν απο το 469

- όσοι δεν έχουν ΚΑΝ δικαιομα να ασκησουν ένδικο μεσο. (πχ αν ο ενας έχει εκκλητη και ο άλλος ανέκκλητη ποινή).
- ο ωφελούμενος είχε δικαιομα να ασκήσει έφεση αλλά δεν το έκανε
- αυτος ο οποίος ασκησε εφεση η οποία απορριφθηκε ως απαραδεκτη ή ανυποστηρικτη.

Όσο παραμενει ενεργο το δικαιομα του κτγ να ασκήσει ένδικο μέσο, το επεκτατικό αποτελεσμα δεν έχει εφαρμογή. (πχ οι Α και Β καταδικάζονται. Ο Α ασκει έφεση, ο Β δικαζεται ερημην, αρα η εφεση τρεχει απο την επίδοση. Η απόφαση δεν του έχει επιδοθει ακομα. Αρα ο Β εξακολουθει να έχει δικαιομα να σκησει ο

ίδιος ενδικο μέσο, και το 469 δεν εφαρμόζεται, συνεπώς δεν θα ωφεληθεί απο ευνοϊκη αποφαση του Α. Η εφεση του, αν ασκηθεί, θα εκδικαστεί αυτοτελώς και θα ληφθεί υπόψη η κρίση για την έφεση του Α.

Ποιοι είναι οι λόγοι που επεκτείνονται και ωφελούν;

3) Μονο οι αντικειμενικοί λόγοι (ουσιαστικού η δικονομικού δικαιου), που ισχυουν και για τους δύο. Όχι λόγοι που αρμοζουν στο πρόσωπο του ενος.

πχ ελλειψη στοιχειου α.υ., λ.α.α, (αντιθετως η ελλειψη δυνατοτητας καταλογισμού, η έλλειψη δόλου ειναι υποκειμενικα στοιχεία)

Παραδειγμα: Α αυτουργος κλοπής, Β συνεργος.

Κανει ο Α εφεση, και αθωνεται επι τον λογο οτι δεν ηταν αυτος ο δραστης της κλοπης και αθωωθει για τον λογο αυτο ο Α. Θα αθωωθει απο την απόφαση αυτη ο Β;

Στις περιπτώσεις συμμετοχής συμφωνα με το συστημα της περιορισμένης εξάρτησης, μπορω να εχω καταδικη για πράξεις με άγνωστο αυτουργό. εφόσον υπάρχει κύρια πράξη ο Β δεν θα ωφεληθεί.

Η παραγραφή είναι αντικειμενικός λόγος (όταν συμπίπτει για τους δράστες), Κατ'εξαίρεση ειναι υποκειμενικός (όταν δεν εχουμε αναστολή και για τους 2, στην παραπομνη εν επιδικία (επεκτείνεται για 3 έτη από την παραπομνη), αν αυτη γινει σε διαφορετικο χρονο για τους δυο δράστες, τότε η παραγραφή θα είναι υποκειμενικός λόγος, αφου δεν θα είναι ίδια για τους δυο δράστες.

Αν το κλητήριο θεσπισμα επιδοθει μετα την 5ετια, η πράξη εχει παραγραφει. Ενω για τον αλλο συνεργο, στον οποίο επιδόθηκε πριν την 5ετια, εχει επεκταθει ο χρονος παραγραφής κατα 3 έτη.)

Θέλουμε αντικειμενικους λόγους, οι οποίοι μπορεί να ειναι ουσιαστικοι ή δικονομικοί (κακη συνθεση του δικαστηριου η οποια δημιουργει απολυτη ακυροτητα, αποφαση δικαστηριου που εληφθη χωρις πρόταση του Εισαγγελεα)

υποκειμενικοι δικονομικοι (να μην δόθηκε ο λόγος στον εναν απο τους δυο κατηγορουμενους)

Μας ενδιαφέρει η φύση του λόγου στην περίπτωση της συνάφειας (ΚΠΔ 129) → εγκλήματα που τελουνται στο ιδιο χωροχρονικο πλαισιο χωρις να υπαρχει μεταξυ τους δεσμος ουσιαστικού δικαιου. Αυτο ειναι το χαρακτηριστικο της συνάφειας.

πχ ο Α κανει σημερα κλοπη και αυριο κανει ληστεία. Τα εγκλήματα αυτα ειναι συναφη γιατι εχουν τελεστει απο το ιδιο προσωπο, παροτι δεν εχουν ουσιαστικο δεσμο

πχ ο Α στο πλαισιο γενικότερης συρραξης χτυπα τον Β, και ο Γ τον Δ: εγκλήματα οχι απο συναιτιους αλλα που εκτυλίσσονται στον ιδιο τόπο και χρονο.

Ο θεσμος της συναφειας μας ενδιαφερει για την συνεκδικαση, να μην διασπαστει η ενοτητα της δίκης.

- 2^η περιπτωση, πχ ο Α κανει μηνυση του Β για κλοπή, και ο Β κανει μηνυση στον Α για ψευδη καταμνηση
- 3^η περιπτωση, πχ δωροδοκω καποιον για να μην αποκαλυπει ενα εγκλημα (τα παρακολουθηματικα εγκλήματα που προαναφεραμε).

Σε αυτές τις περιπτώσεις της συναφείας που δεν υπάρχει ουσιαστικός δεσμός ποινικού δικαίου, πρέπει να συνεκδικάζονται ώστε να εκδίδεται ενιαία απόφαση. Το 469 μας λέει ότι το επεκτατικό αποτέλεσμα ισχύει ΜΟΝΟ αν οι λόγοι που προβάλλονται είναι ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ και ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΙ, αφού τα συναφή εγκλήματα, παρ'ότι μπορεί να αποτελούν ένα ενιαίο βιοτικό συμβάν, δεν έχουν ουσιαστικό δεσμό μεταξύ τους.

Στη συναφεία του 129 γ, κατ'έξαιρση παμε στο α εδάφιο του 469 επειδή αυτό κάνει λόγο για επέκταση και των ουσιαστικών αντ. λόγων. -> θα προτιμήσουμε να εφαρμόσουμε το εδ α που παρέχει μεγαλύτερη προστασία στον κατηγορούμενο.

ΚΠΔ 469

Ο δυνάμει ωφελούμενος, δεν είναι εκκαλών στην β' βαθμία, αλλά έχει θέση εκκαλούντος. Δηλ μπορεί να εμφανιστεί στη β' βαθμία δίκη και να υποστηρίξει τους λόγους που προτείνει ο άλλος κτγ υπό την προϋπόθεση ότι είναι λόγοι αντικειμενικοί και όχι υποκειμενικοί. Προκειμένου όμως να εμφανιστεί στη β' βαθμία

Ο δυνάμει ωφελούμενος δεν κλητεύεται αλλά μπορεί εάν εμφανιστεί και να συμμετάσχει εάν πληροφορηθεί την διεξαγωγή της δίκης. Αυτό είναι ένα έλλειμα προστασίας, παλαιότερα προβλεπόταν η κλήση του συμμετόχου.

Εάν εμφανιστεί δεν μπορεί να προβάλει λόγους που αφορούν το πρόσωπό του (πχ εγώ αρνούμαι ότι ήμουν παρών στον τόπο του εγκλήματος) = υποκειμενικός ισχυρισμός. Κατ'ανάγκη συνεπώς θα υποστηρίξει **αντικειμενικούς λόγους** (θα πρέπει να πει ότι η κλοπή δεν τελεστήκε. Ούτε μπορεί να πει ότι ο αυτουργός δεν έχει τελέσει την κλοπή, γιατί και αυτός είναι υποκειμενικός λόγος).

Εάν το δικαστήριο παρέλειψε να αποφανθεί για το επεκτατικό αποτέλεσμα, μπορεί να επανέλθει και να εκδόσει **συμπερασματική απόφαση** με την οποία να επεκτείνει το ένδικο μέσο.

πχ Α αυτουργός, Β συνεργός. Ασκούν έφεση και οι 2, εμφανίζεται μόνο ο Α και αθώνεται, ο Β δεν εμφανίζεται και απορρίπτεται η έφεση του ως ανυποστηρίκτη. Ο Α αθώνεται για αντικειμενικό λόγο. Το δικαστήριο κανονικά έπρεπε να επεκτείνει την ωφέλεια και στον Β. Αν παραλείψει να το κάνει, ο Β μπορεί να ζητήσει την συμπλήρωση της απόφασης με αθωωτικό σκελός ως προς τον ίδιο. Αυτό είναι το **μέσο θεραπείας** του δικαστηρίου να επεκτείνει το επωφέλες αποτέλεσμα του ενδίκου μέσου. Αν δεν το κάνει γεννάται αναιρετικός λόγος για αρνητική υπερβασία εξουσίας. Ο Β ή θα κάνει αναίρεση, ή θα ζητήσει την συμπλήρωση της απόφασης του δικαστηρίου (1 από τα 2 θα κάνει).

Το ανασταλτικό αποτέλεσμα προϋποθέτει παραδεκτή άσκηση του ενδίκου μέσου. Άρα ο Β ο οποίος απλά παρίσταται και δεν είναι εκκαλών, δεν έχει ασκήσει ένδικο μέσο, συνεπώς δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, συνεπώς αν εμφανιστεί στην δίκη μπορεί να εκτελεστεί και η α' βαθμή απόφαση.

Το επεκτατικό αποτέλεσμα ισχύει και στα ένδικα μέσα κατά βουλευμάτων

Παραδειγμα: Οι Α και Β παραπέμπονται ως συναυτουργοί κακούργηματικής απάτης σε βάρος του Δημοσίου με ζημία ύψους 200,000 ευρώ, και παραπέμπονται για παράβαση του 286 §3. Ασκει έφεση κατά του παραπεμπτικού βουλεύματος ο Α επικαλούμενος εσφαλμένη ερμηνεία ουσιαστικής ποινικής διάταξης, και το

Συμβουλίο Εφετών όχι μόνο απορρίπτει την εφεση αλλά λέει και ότι η πράξη κακώς χαρακτηρίστηκε ως απάτη του 386 κ επρέπε να υπαχθεί στον Ν. 1608/50 (κατώφλι 150,000 ευρώ), και παραπέμπει τον Α για αυτό (απάτη με επιβαρυντική περίπτωση του 1608/50). Ερώτηση: αυτό το αποτέλεσμα θα ασκήσει και για τον Β;

Η νομολογία δέχεται επεκτατικό αποτέλεσμα (μονή περίπτωση που η Νομολογία δεχεται ότι ακόμη και το δυσμενές αποτέλεσμα μπορεί να επεκταθεί). Στο 470 ΚΠΔ προβλέπεται η αρχή μη χειροτερεύσης. Η απαγορευση ισχύει μόνο στα ένδικα μέσα κατά αποφάσεων και ΟΧΙ στα ένδικα μέσα κατά βουλευμάτων. Σε αυτά μπορεί το Συμβούλιο να χειροτερεύσει την θέση του κτγ. Θα εφαρμόσουμε το 469 παρά το γεγονός ότι δεν έχουμε ωφέλεια; Η νομολογία λέει ναι γιατί παροτι το 469 μιλά για ωφέλεια, υπάρχει ανάγκη ενιαίας παραπομπής των συμμετόχων, κατ'έξαιρση το 469 εφαρμόζεται ακόμα και αν στα βουλεύματα έχουμε χειροτέρευση της θέσης του μη ασκησαντος το ένδικο βοήθημα συμμετοχού. Συνεπώς θα παραπεμπόταν και ο Β για απάτη με την επιβαρυντική περίπτωση του 1608/50.

Αρα στα **βουλεύματα** μπορεί να έχουμε επεκταση ΟΧΙ ΜΟΝΟ ΤΗΣ **ΩΦΕΛΕΙΑΣ**, αλλά και της **βλάβης-ΔΥΣΜΕΝΕΣΤΕΡΗΣ** μεταχείρισης του κατηγορουμένου.

Το ΚΠΔ 469 λέει ότι επεκτείνονται οι λόγοι, αλλά και το ίδιο το ένδικο μέσο το οποίο ασκεί κάποιος από τους κτγ. Για να κατανοήσουμε τι εννοεί η διαταγή, ανατρέχουμε στην **ΚΠΔ 493**: Εδώ πλέον έχουμε επεκταση του δικαιώματος άσκησης του ενδίκου μέσου. Η διαταγή εφαρμόζεται **μόνο στα συναφή εγκλήματα, όχι στην συμμετοχή.**

πχ με απόφαση του 3μελούς πλημμελειοδικείου καταδικάζεται Α για κλοπή σε ποινή φυλάκισης 10 ετών και ο Β για αποδοχή προϊόντος εγκλήματος σε φυλάκιση 3 μηνών.

Τα εγκλήματα αυτά είναι συναφή. Ο Β δεν έχει δικαίωμα να ασκήσει ένδικο μέσο γιατί η ποινή του δεν είναι εκκλητή. Η εφεση όμως που θα ασκήσει ο Α, επεκτείνεται και στον Β ο οποίος δεν έχει δικαίωμα να ασκήσει εφεση. Αν λοιπόν ο Α ασκήσει εφεση αυτομάτως αποκτά το δικαίωμα να ασκήσει εφεση και ο Β. Προυπόθεση για να εφαρμοστεί το 493 συνεπώς είναι να ασκήσει ο δικαιούμενος το ένδικο μέσο. Αν το ασκήσει ο Α, ο Β κατά την κρατούσα στη Νομολογία άποψη δεν χρειάζεται ΚΑΝ να ασκήσει ο ίδιος εφεση κατά της απόφασης. Μπορεί να έρθει απλά στο ββαθμίο δικαστήριο που δικάζει την εφεση και να προβάλει οποιοδήποτε λόγο θέλει, υποκειμενικό και αντικειμενικό, χωρίς να εξαρτάται από τους λόγους που προβάλει ο Α, και να καταστεί εκκαλών, είτε ασκήσει είτε δεν ασκήσει το ένδικο μέσο.

Αν δεν το ασκήσει ή δεν εμφανιστεί στην ββαθμία δίκη, οποία ωφέλεια θα έχει θα είναι **μόνο στο πλαίσιο του 469** (μόνο για αντικειμενικούς δικονομικούς λόγους).

Στην αναίρεση μπορεί να τεθεί θέμα αντίστοιχο με αυτό που θέτει το 493;

Όχι, διότι η άσκηση αναιρέσεως δεν εξαρτάται από την επιβολή ποινής ορισμένου ύψους. Δικαίωμα να ασκήσουν αναίρεση έχουν όλοι. Βέβαια στην αναίρεση εφαρμόζεται απολυτως το 469, δηλ αν καταδικαστούν 2 ή περισσότερα πρόσωπα με την ίδια απόφαση και ένας ασκήσει εφεση, το αν θα εφαρμοστεί το 469 εξαρτάται από τη φύση και το λόγο της αναιρέσεως. Εάν όμως έχουμε περίπτωση

συναφειας, τότε για να εφαρμοστεί το 469 θα πρέπει η απόφαση να αναιρεθεί μόνο για δικονομικό λόγο (όχι ελλειψη αιτιολογίας, εσφαλμένη ουσιαστική ερμηνεία ποινικής διάταξης κλπ= αυτά αποτελούν ουσιαστικούς λόγους).

4/4/2014

Αρχή της μη χειροτέρευσης της θέσης του κατηγορουμένου (ΚΠΔ 470).

Δεν μπορεί να επιβληθεί στον κτγ μεγαλύτερη ποινή από αυτή που του επιβλήθηκε στον α βαθμό, γιατί αν ο κατηγορουμένος υπολογίζει ότι μπορεί να έχει δυσμενέστερη μεταχείριση με την άσκηση εφέσης, θα διστάζει να την ασκήσει.

Αυτή ισχύει τόσο όταν ασκείται ενδίκo μεσο από τον κατηγορουμένο αλλά και υπέρ αυτού που καταδικάστηκε (πχ από τον Εισαγγελέα). Το ίδιο ισχύει όταν το ενδίκo μεσο ασκεί ο συνήγορος που παρέρη κατά την έκδοση της απόφασης (έχει αυτοτέλες δικαίωμα να ασκεί ενδίκα μέσα).

Η απαγόρευση χειροτέρευσης δεν ισχύει στα ενδίκα μέσα κατά βουλευμάτων, καθώς αυτά έχουν προκριματικό χαρακτήρα και διαμορφώνουν την κατηγορία με την οποία θα ασχοληθεί το ποινικό δικαστήριο, συνεπώς αυτή θα πρέπει να διαμορφώνεται ελεύθερα χωρίς να περιορίζεται από το ΚΠΔ 470.

Εφαρμόζεται και στα ενδίκα βοηθήματα και στα οιονεί ενδίκα μέσα

πχ εγγυοδοσία 100,000 ευρώ και ο κτγ κάνει προσφυγή κατά αυτής. Αυτή θα την κρίνει το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών. Αυτό δεν μπορεί να επιβάλει στον κτγ μεγαλύτερη εγγύηση.

Στα ένδικα βοηθήματα, πχ κατηγορουμένος έχει καταδικαστεί για πλημμελημα ασκεί αίτηση ακύρωσεως (341 ΚΠΔ) επικαλούμενος κώλυμα εμφανίσεως και κώλυμα γνωστοποιήσεως. Εάν τυχόν ακυρωθεί η απόφαση κατά παραδοχή της αιτήσεως ακυρώσεως, το δικαστήριο ΔΕΝ μπορεί να επιβάλλει στον κατηγορουμένο αυστηρότερη ποινή, γιατί διαφορετικά θα μπορούσε να αποτραπεί ο κτγ από την άσκηση του ενδίκου βοηθήματος φοβούμενος δυσμενέστερη μεταχείριση.

→ Συνεπώς μόνο στα ενδίκα μέσα κατά βουλευμάτων δεν εφαρμόζεται η αρχή αυτή, και όταν ασκείται ενδίκo μεσο ΚΑΤΑ του κατηγορουμένου από τον Εισαγγελέα.

Η χειροτέρευση μπορεί να είναι

- **Άμεση**

Όταν επιβάλλεται αυστηρότερη ποινή, ή ποινή που είναι κατ'είδος βαρύτερη εστω και αν έχει μικρότερη διάρκεια από αυτή που επιβάλλεται πρωτοδικώς

πχ. ο κτγ έχει καταδικαστεί σε 1^ο βαθμό σε κράτηση 40 ημερών και σε 2^ο βαθμό καταδικαστεί σε φυλάκιση 15 ημερών, εστω και αν σε αποψη χρόνου είναι ελαφρύτερη, δεν επιτρέπεται γιατί είναι βαρύτερη κατ'είδος. Το ίδιο όταν επιβάλλεται βαρύτερη συνολική ποινή στα συρρεόντα εγκλήματα (ΠΚ 94) πχ για απάτη 12 μήνες και 8 μήνες για πλαστογραφία → η συνολική ποινή δεν είναι το άθροισμα αλλά 12+4=16.

Ακόμα και όταν επιβάλλεται η ίδια συνολική ποινή, οι επιμέρους αθροιζόμενες ποινές είναι μεγαλύτερες.

Στην σύρροη εγκλημάτων μας ενδιαφέρει και η σύγκριση των συνολικών ποινών αλλά και των επιμέρους ποινών για την εξέταση της μη χειροτέρευσης.

Παρασταση του πολιτικώς εναγόντος για 1^η φορά στον β βαθμό δικαιοδοσίας διότι με αυτό τον τρόπο χειροτερεύει η θέση του κατηγορουμένου (οι συνθήκες υπό τις οποίες διεξάγεται η β βαθμια δίκη είναι δυσμενέστερες για τον κτγ).

- **Έμμεση χειροτέρευση**

Αφορά στην επιβαρυνση του νομικού χαρακτηρισμού της πράξης, ασχετως της επιβαλλόμενης ποινής. Συγκρίνουμε τα πλαίσια ποινής: αν είναι το ίδιο, τότε χειροτέρευση δεν υπάρχει. Στην άμεση χειροτέρευση το β βαθμιο δικαστήριο έχει το δικαίωμα να επιβαλλει την ίδια ποινή με αυτή που επεβαλε πρωτοδικως (ίδια μεταχείριση).

πχ ο Α έχει καταδικαστεί από το πρωτοδικο δικαστήριο ως αυτουργος απάτης και το β βαθμιο δικαστήριο προβαινοντας σε ορθότερο νομικο χαρακτηρισμο θεωρει οτι δεν είναι αυτουργος αλλά αμεσος συνεργος και του επιβαλει μικρότερη ποινή από αυτή που του είχε επιβληθεί πρωτοδικως. Υπάρχει έμμεση χειροτέρευση; Δεν είναι, γιατί με βάση το ΠΚ 46 ο άμεσος συνεργος τιμωρείται με το ίδιο πλαίσιο ποινής με τον αυτουργο. Το ίδιο ισχύει για τον ηθικο αυτουργο.

Μονο η απλή συνεργεία τιμωρείται με άλλο πλαίσιο (αρ.47).

Άμεσος δόλος α βαθμου και σε β βαθμο ενδεχόμενος δόλος. Έχουμε έμμεση χειροτέρευση; Όχι, γιατί ΠΚ 299 περιλαμβάνει και τους τρεις βαθμους δόλου, συνεπως δεν μεταβάλλεται το πλαίσιο ποινής. Η έμμεση χειροτέρευση είναι ΚΑΘΑΡΑ θέμα ουσιαστικού δικαιου, γιατί από το ουσιαστικο δικαιο θα δουμε το πλαίσιο ποινής.

Ο Α έχει καταδικαστεί σε 1 βαθμο για δυο κλοπες κατ εξακολουθηση σε ποινή 6 ετων και στο β βαθμο συρροη. Στο κατ'εξακολουθησιν επιβάλλεται μια ποινή, ενώ στο κατα συρροη για καθε πράξη επιβάλλεται μια ποινή. Αρα το κατ εξακολουθησιν είναι ευμενέστερο και γιατί η ποινή δεν μπορεί να υπερβει το ανωτατο όριο της προβλεπόμενης ποινής στο νόμο.

Επίσης έμμεση χειροτέρευση είναι όταν στον α βαθμο έχει αναγνωριστει ελαφρυντικη περισταση και στον β βαθμο αυτο δεν του αναγνωρίζεται παροτι καταδικάζεται σε ελαφρύτερη ποινή (θίγεται η ηθική του υποσταση).

Κάμπτεται η αρχή αυτή

- **όταν επιβάλλεται παρεπομενη ποινή, υπο την προϋποθεση οτι η επιβολη τους απο το νομο είναι υποχρεωτικη**, πχ. δήμευση (ΠΚ 76 §1 ως παρεπομενη ποινή, §2 ως μετρο ασφαλείας), στερηση πολιτικων δικαιωμάτων. Σε μια κλοπή το αν θα δημευτουν τα εργαλεια κλοπής εναποκειται στην κρίση του δικαστη. Αν το α βαθμιο δικαστήριο παρελειψε, δεν μπορεί το β βαθμιο να την επιβαλει γιατί προβλεπεται ως δυνητική στον νομο. Μονο όταν προβλεπεται ως υποχρεωτική στο νομο, μπορεί το β βαθμιο δικαστήριο να (πχ α βαθμιο καταδικασει για λαθρεμπορία και όχι δημευση μεταφορικού μεσου, τότε το β βαθμιο έχει την εξουσία να επιβαλει αυτο για πρώτη φορά την δημευση αυτή, επειδή προκειται για παρεπομενη ποινή που επιβάλλεται υποχρεωτικά απο το νομο)
- **επιβολη μετρου ασφαλείας που προβλεπεται στον ΠΚ** (πχ κρατηση σε καταστημα αν προκειται για ακαταλογιστο, ΠΚ 76 §2 όπλα, ναρκωτικά) Στις περιπτώσεις των μετρων ασφαλειας που προβλεπονται στον ΠΚ και όχι ειδικων νομων, μπορεί να επιβληθεί για 1^η φορά το μετρο αυτο.

Η αρχή της μη χειροτέρευσης ισχύει στην εφεση, όχι στην αναιρεση (γιατί είτε θα γίνει δεκτή, είτε θα απορριφθεί, οπότε επικυρώνεται η β βαθμία αποφαση). Όμως όταν ο ΑΠ αναιρεί την αποφαση κατά κανόνα αναπεμπει στο δικασαν δικαστήριο με άλλη συνθεση → εκεί ισχύει και πάλι η αρχή της μη χειροτέρευσης, δηλ το δικαστήριο που επιλαμβάνεται μετ αναιρεση, δεν μπορεί να επιβάλει μεγαλύτερη ποινή από την αποφαση του β βαθμίου δικαστηρίου (ΚΠΔ 524 §2). Ισχύει συνεπώς στις εφεσεις και στη μετ αναιρεση διαδικασία.

Πρακτικό

Ο Α καταδικάζεται σε α βαθμό από το κατ εφεση από το Τριμελές Πλημμελειοδικείο για απάτη σε ποινή φυλάκισης 12 μηνών. Ασκει έφεση και καταδικάζεται εκ νέου από το Τριμελές Εφετείο Πλημμελημάτων σε ποινή φυλάκισης 10 μηνών. Ασκή αναιρεση για έλλειψη αιτιολογίας η οποία γίνεται δεκτή. Στο Τριμελές Εφετείο Πλημμελημάτων στο οποίο αναπέμπεται η υπόθεση από τον ΑΠ ο Α δεν εμφανίζεται και η έφεσή του απορρίπτεται ως ανυποστήρικτη. Είναι ορθή η απόφαση;

Όταν λείπει ο εκκαλών, η εφεση θα απορριφθεί ως ανυποστηρικτη. Έχω μια ποινή 10 μηνών και ασκώ αναιρεση. Μπορεί στην πορεία να μου επιβληθεί βαρύτερη ποινή; Από τη στιγμή που γίνεται δεκτή η αναιρεση και αναπεμπεται το ανώτατο όριο ποινής είναι οι 10 μήνες. Όταν απορρίπτεται η έφεσή του ως ανυποστήρικτη, ποια ποινή καλείται να εκτίσει; Την ποινή των 10 ή των 12 μηνών; Δεν υπάρχει η αποφαση που του επιβάλει 10 μήνες, έχει αναιρεθεί! Παραμένει λοιπόν σε ισχύ η πρωτοδική απόφαση, → 12 μήνες. Έχει παραβιαστεί η αρχή της μη χειροτέρευσης. Κάθε φορά που ασκείται αναιρεση και αναπέμπεται η υπόθεση στο β βαθμίο δικαστήριο δεν μπορεί να απορρίψει την εφεση στην κατ αναιρεση δική ως ανυποστηρικτη, εκτός αν το β βαθμίο είχε επιβάλει την ίδια ποινή με το α βαθμίο.

Το δικαστήριο θα έπρεπε ερμήνην του κατηγορουμένου να δικάσει πάλι στην ουσία και η να αθωώσει, η να κατηγορήσει (όχι παντως πάνω από 10 μήνες).

Πρακτικό

Ο Α καταδικάζεται από το μονομελές πλημμελειοδικείο για πλαστογραφία τριών διπλωμάτων οδήγησης και με την ίδια απόφαση καταδικάζεται η Β για πλαστογραφία διαβατηρίων την οποία τέλεσε εντός του ιδίου εργαστηρίου με τον Α, αλλά σε διαφορετικό χρόνο. Οι Α και Β ασκούν εφεση και καταδικάζονται εκ νέου από το Τριμελές Πλημμελειοδικείο. Ο Α ασκει αναιρεση κατά της αποφάσεως επικαλούμενος

i) απόλυτη ακυρότητα διότι στη συνθεση του τριμελούς πλημμελειοδικείου μετείχε ο πλημμελειοδίκης που είχε δικάσει πρωτοδίκως και

ii) για εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του 216 γιατί η πράξη έπρεπε να χαρακτηριστεί ως πλαστογραφία πιστοποιητικού (217).

Η Β ασκή αναιρεση για έλλειψη αιτιολογίας, πλην όμως δεν εμφανίζεται ενώπιον του ΑΠ με συνεπεία να απορριφθεί η αναιρεση της ως ανυποστηρικτη. Ο ΑΠ αναιρεί την απόφαση του τριμελούς πλημμελειοδικείου ως προς τον Α κατά παραδοχή του 1^{ου} λόγου αναιρέσεως. Ενόψει αυτού, ορθώς απέρριψε την αναιρεση της Β ως ανυποστήρικτη;

Πρόβλημα: το επεκτατικό αποτέλεσμα. Ποιο από τα 2 εδάφια του 469 έχω; Αν έχω το 2^ο θα πρέπει ο λόγος που προβάλλεται να είναι δικονομικής φύσεως και αντικειμενικός, ενώ στο 1^ο εδάφιο θα είναι δικονομικός ουσιαστικός. Οι πράξεις των Α και Β τι είναι;

Είναι συναφή εγκλήματα (129), η περίπτωση που τελούνται από διαφορετικούς, σε διαφορετικό χρόνο αλλά ίδιο τοπο. Έχουμε λοιπόν καταδική για συναφή εγκλήματα. Για να δούμε αν έχουμε επεκτατικό αποτέλεσμα στη συναφεία πρέπει να έχουμε αντικειμενικό δικονομικό λόγο. Ο λόγος που προβαίνει ο Α είναι δικονομικός και αντικειμενικός, αφού αφορά και τους δύο. Αρα από τη στιγμή που γίνεται δεκτός αυτός ο λόγος, ο ΑΠ κακώς απέρριψε την αναίρεση της Β ως ανυποστηρίκτη, αλλά θα έπρεπε να έχει επεκτείνει το αποτέλεσμα και στην Β.

Εάν είχε αναίρεθεί ως προς τον η απόφαση για τον 2^ο λόγο, αυτός είναι ουσιαστικός υποκειμενικός. Αν είχαν καταδικαστεί και οι 2 για διαβατηρία, εκεί ο λόγος θα ήταν ουσιαστικός αντικειμενικός. Στην συναφεία θέλω δικονομικό λόγο για να έχω επεκτατικό αποτέλεσμα. Αρα αν είχε γίνει δεκτός ο λόγος του β δεν θα μπορούσε να εφαρμοστεί το 469.

Αν ο Α είχε επικαλεστεί απολυτή ακυρότητα διότι δεν του δόθηκε ο λόγος για να απολογηθεί και αναίρεται για αυτόν τον λόγο η απόφαση; Δικονομικός υποκειμενικός λόγος.

Αμεσότητα της ζημίας από την απάτη

Υπάρχει αυτή στους κληρονόμους; Άμεση ζημία υπέστη στην περιουσία του θανόντος, οπότε κανονικά θα έπρεπε να μην μπορούν να παρασταθούν ως πολιτικώς ενάγοντες. Η νομολογία εγκαταλείπει στην περίπτωση τους το κριτήριο της αμεσότητας, με την προϋπόθεση ότι ο παθών έχει κάνει τη δήλωση ότι παρίσταται ως πολιτικώς ενάγων. Αν ο παθών δεν το έκανε, δεν μπορούν για 1^η φορά οι κληρονόμοι να παρασταθούν ως πολιτικώς ενάγοντες. Αυτό θεμελιώνεται στην Ακ 933. Με επίδοση της αγωγής εξομοιώνεται και η δήλωση του παθόντος, και με αυτό το σκεπτικό, εφόσον εκδηλωθεί η παρασταση αγωγής από τον αποβιώσαντα, μπορούν οι κληρονόμοι να παραστανούν ως πολιτικώς ενάγοντες.

Η αρχή της αμεσότητας της ζημίας έχει πρακτική σημασία στην περίπτωση που ο παθών είναι **νομικό πρόσωπο**. π.χ ταμίας εργάζεται σε εταιρία και υπεξαιρεί χρήματα από το ταμείο. Την ζημία την υφίσταται το ν.π. της εταιρίας. Παρότι δεν μπορεί να είναι κατηγορούμενο το νομικό πρόσωπο, μπορεί να παρασταθεί μια εταιρία ως πολιτικός ενάγωντας. Χρειάζεται μόνο απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου με την οποία εξουσιοδοτείται πρόσωπο να δηλώσει την πολιτική αγωγή για λογαριασμό της εταιρίας.

Αρχή της αυτοτέλειας του ν.π. → ο μέτοχος α.ε. δεν μπορεί να παρασταθεί ως πολιτικώς ενάγων, καθώς αμέσως επέρχεται η ζημία ΜΟΝΟ στο ν.π. της εταιρίας.

Στις ομόρρυθμες εταιρίες, αν υπάρχει διαχειριστής θα εκπροσωπηθεί από αυτόν. Όμως, ατομικά ο ο.ε. δεν μπορεί ποτέ για λογαριασμό του να δηλώσει την παρασταση της πολιτικής αγωγής, αλλά μόνο για λογαριασμό της εταιρίας (αρχή αυτοτέλειας και εδώ).

Για να υπάρχει πολιτική αγωγή, θα πρέπει το έγκλημα που έχει τελεστεί να είναι δεκτικό πολιτικής αγωγής, να έχει δηλαδή μια διασταση ατομική, να προσβάλει ένα **ατομικό εννομο αγαθό**. Αυτό σημαίνει ότι για

εγκλημα που προσβάλει υπερατομικό εννομο αγαθό δεν μπορεί να ασκηθεί πολιτική αγωγή, πχ ανέγερση αυθαιρέτου (αφορά εννομα συμφεροντα της ολότητας), ή δικη ναρκωτικών (εννομο αγαθό δεν είναι η υγεία του καθενος αλλά η προστασία της υγείας της ολότητας).

Εξαίρεση είναι εγκλήματα με τα οποία συμπεροσβαλλονται και εννομα αγαθα που έχουν ατομική διάσταση, πχ

η πλαστογραφία (εννομο αγαθό: η ασφάλεια των έγγραφων συναλλαγών), στην οποία γίνεται δεκτό ότι μπορεί να παρασταθεί ως πολιτικώς ενάγων αυτός που είχε συνταξει το έγγραφο το οποίο νοθευτηκε, του οποίου η υπογραφή νοθεύτηκε κλπ γιατί προσβαλλονται και κάποια ατομικά συμφέροντα. Άλλο παραδειγμα είναι η ψευδής καταμήνυση, ψευδορκία (προστατευόμενο υπερατομικό αγαθό της ορθής απονομής της δικαιοσύνης) → ως πολιτικώς ενάγων μπορεί να παραστεί ο αντίδικος στην δική στην οποία δόθηκε η ψευδής μαρτυρική κατάθεση.

Η δηλωση της πολιτικής αγωγής μπορεί να γίνει για πρώτη φορά και στο ακροατήριο, μέχρι να αρχίσει η αποδεικτική διαδικασία. Εάν αρχίσει η εξέταση, δεν μπορεί (ΚΠΔ 68).

Αν ο πολιτικώς ενάγων εισάγει αποζημίωση λόγω της **υλικής ζημίας** δεν μπορεί να έρθει για 1^η φορά στο ακροατήριο και να δηλώσει την παρασταση αλλά θα πρέπει να έχει προηγηθεί **προεργασία επίδοσης δικογράφου** κατά ΚΠΔ 167

Αν είναι λόγω **ψυχικής ικανοποίησης/ηθικής βλάβης**, η δηλωση μπορεί να γίνει για 1^η φορά στο ακροατήριο, **δεν απαιτείται προδικασία**.

Στην πράξη πάντα γίνεται παρασταση πολιτικής αγωγής για ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης γιατί αυτή απαλλάσσει τον πολιτικώς ενάγοντα από την υποχρέωση επίδοσης δικογράφου.

§3: Ο πολιτικώς ενάγων είναι συνηθώς και ο ουσιωδέστερος μάρτυρας. Εάν λοιπόν λείπει από τη διαδικασία στο ακροατήριο, το δικαστήριο συνηθέστερα αναβάλλει την υπόθεση, χωρίς να προσκρούει αυτό στο άρθρο 108παρ.3. Αναβάλλει όχι γιατί λείπει ο πολιτικώς ενάγων, αλλά γιατί λείπει ο **ουσιωδής μαρτυρας** (352 ΚΠΔ αναβολή για κρησσονες αποδείξεις).

Τι πρέπει να περιέχει η δηλωση του πολιτικώς ενάγοντος;

ΚΠΔ 84: Τρεις τυπικές προϋποθέσεις:

- Συνοπτική εκθεση της υποθέσεως.
- Παράθεση των λόγων στους οποίους στηρίζεται το δικαίωμα της παραστασης (να προσδιορίζεται το **είδος της ζημίας** –για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, υλικής ζημίας κλπ).
- Να διοριστεί αντίκλητος ο οποίος να κατοικεί στην έδρα του δικαστηρίου.

Όποιος διορίζεται ως πολιτικώς ενάγων έχει πληρεξούσιο δικηγόρο ο οποίος δρα ως αντίδικος του κατηγορουμένου.

Στην προδικασία, γιατί να υπάρχει πολιτική αγωγή; Τι δικαιώματα δίνει στον πολιτικώς ενάγοντα;

- ΚΠΔ 108

Εγκληση από Α κατά Β για κακουργηματική απατη. Η υποθεση πηγαινει στον τακτικο ανακριτη. Αν ο Α δεν δηλώσει παράσταση πολιτικής αγωγής, στην υποθεση ειναι απλος μάρτυρας και όχι διάδικος. Αν ήταν διάδικος θα ειχε πολλα απο τα δικαιωματα του κατηγορουμενου με κυριο το δικαιομα να λαμβανει εγγραφα από την δικογραφία, το οποιο μπορεί να ασκησει μονο αφοτου κληθεί ο κτγ σε απολογία. Μπορεί να λαβει γνωση της εισαγγελικής πρότασης, και γενικα εξοπλιζεται με δικονομικα δικαιωματα που του δινουν τη δυνατοτητα να απαντα στους ισχυρισμούς του κατηγορουμένου και γενικά να λαμβανει ενεργό ρόλο στην ποινικη δίκη.

Ο πολιτικως ενάγων εισαγει μια αστικη αξίωση στο ποινικό δικαστηριο. Ο πολιτικως ενάγων δεν εχει δικαιομα χωρις να ζητα συγκεκριμενο ποσό να παρίσταται απλα προς υποστήριξη της κατηγορίας.

Εξαιρέσεις:

- Με το 105 ΕισΝΑΚ το δημόσιο ευθυνεται πρωτογενώς και στη συνεχεια μπορεί αυτο να στραφει κατα του υπεθυνου δημοσίου υπαλλήλου, αν πχ ο δημοσιος υπαλληλος Α τελεσει ψευδη βεβαιωση κατα του Β, ο Β θα στραφει αναγκαστικα κατα του Δημοσίου.
ΚΠΔ 264 §2 (θεσπίστηκε με τον Ν. 2193/93) δινει την δυνατοτητα δηλωσης παραστασεως πολιτικής αγωγής κατα του υπαλληλου μονο προς υποστήριξη της κατηγορίας
- Όταν ο Εισαγγελέας εφεσιβάλει πολιτικη αγωγή, στην β βαθμια δικη ο πολιτικως εναγων δεν μπορεί να παραστει εκ νεου για την αστικη του αξίωση αλλα μονο προς υποστήριξη της κατηγορίας.

Η υποστήριξη της κατηγορίας ειναι μια **ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ** δυνατοτητα που δινει ο νόμος μονο σε αυτες τις 2 περιπτώσεις και σε καμία άλλη.

Όταν ο πολιτικως εναγων ζητα μεχρι 44 ευρω, το ποινικο δικαστηριο οφείλει να το δικασει, και δεν μπορεί να το μεταβιβασει στο πολιτικο δικαστηριο.

Εαν ζητά περισσότερα απο 44 ευρω (πχ 40,000 ευρω για ψυχικη οδυνη) το δικαστηριο δεν θα δικασει για αυτο το ποσο αλλα θα το μεταβιβασει στο πολιτικο δικαστηριο.

Ο κατηγορούμενος για απατη Α προσφέρει στον Β, ο οποίος παρίσταται στο ποινικο δικαστηριο για χρηματικη ικανοποίηση λόγω ηθικης βλάβης το αιτούμενο ποσό των 30 ευρω. Θα αποβληθεί ο Β από την δίκη;

Από άποψη αστικου δικαίου, μπορεί αυτος να παρασταθεί στην ποινικη δίκη; Έχει ενεργό αστικη αξίωση αν εισπράξει το ποσό; Όχι γιατι υπάρχει εξόφληση. Επειδη όμως η πολιτικη αγωγή εχει και ποινικό χαρακτηρα, γινεται δεκτό απο την νομολογία οτι η προσφορα του αιτουμενου απο τον πολιτικώς ενάγοντα ποσου, δεν του στερει την παρασταση στο ποινικο δικαστηριο, εστω κι αν η αστικη εξίωση εχει εξαλειφθεί.

ΚΠΔ 66

Ο Α που εχει τραυματιστεί απο τροχαίο ατύχημα που προξένησε ο Β, υποβαλει κατα του Β αγωγή με την οποία ζητεί χρηματικη ικανοποίηση λόγω ηθικης βλάβης 10,000 ευρω. Το πολιτικο δικαστηριο δεχεται την αγωγή και επιδικάζει στον Α 8,000 ευρω. Στο μονομελες πλημμελειοδικείο στο οποίο εισάγεται κατηγορία

σωματικής βλάβης εξ αμελείας από το ίδιο τροχαίο, ο Α δηλώνει ότι παρίσταται ως πολιτικώς ενάγων για 44 ευρώ. Είναι νόμιμη η παράστασή του;

Όχι γιατί έχει βγει οριστική απόφαση. Αν είχε υποβάλει την αγωγή αλλά δεν είχε εκδοθεί απόφαση, θα μπορούσε να παραπεμφεί.

Τί θα γίνει σε αυτές τις περιπτώσεις; Όταν προηγείται η αστική δίκη και βγει πρώτα η απόφαση επί της αστικής αξίωσης, αυτό σημαίνει ότι μετά δεν μπορεί να εισαγει την αξίωση του στο ποινικό δικαστήριο. Ιδίως στα τροχαία είναι πολύ συνηθές να βγαίνει πρώτα η πολιτική απόφαση. Σκοπός του νόμου είναι να αποκλειστεί ο πολιτικώς ενάγων από την ποινική δίκη; Πως ξεπερνάται αυτό το πρόβλημα;

Παντοτε στο αστικό δικόγραφο που ζητείται χρηματική αξίωση, κάνουμε μια **επιφύλαξη** για το ποσό το οποίο προτιθέμαι να ζητήσω από το ποινικό δικαστήριο. Αυτό το ποσό μπορώ στη συνέχεια να το εισαγωγώ στο ποινικό δικαστήριο.

Το ίδιο συμβαίνει και στην ανάποδη περίπτωση. Το μικρό ποσό το οποίο ζητάμε, το ζητάμε πάντα με επιφύλαξη. Αυτό σημαίνει ότι το επιπλέον μπορώ να το ζητήσω από το αστικό. Αν δεν κάνω επιφύλαξη, δεν μπορώ μετά να πάω στο αστικό και να ζητήσω πχ 10,000 ευρώ. Για αυτό πρέπει πάντα η σχετική δήλωση να γίνεται μετ' επιφυλάξεως.

Το ΚΠΔ 66 αφορά αξιώσεις του ΑΥΤΟΥ είδους

Κάνω αγωγή για υλική ζημία μόνο στα πολιτικά δικαστήρια χωρίς επιφύλαξη, και αυτό μου επιδικάζεται με οριστική απόφαση. Μπορώ να ερθω στα ποινικά και να ζητήσω 44 ευρώ για αξίωση ηθικής βλάβης; Ναι γιατί πρόκειται για αξιώσεις διαφορετικού είδους, για τις οποίες δεν προβλέπεται κανένας περιορισμός.

Πρακτικό: Ο Α δηλώνει ενώπιον του ανακριτή ότι παρίσταται σε βάρος του Β, κατηγορουμένου για κακουργηματική απάτη, «ως πολιτικώς ενάγων». Μετά την απολογία του Β, ο Α ζητά από τον ανακριτή να λαβεί αντίγραφο της δικογραφίας, αίτημα το οποίο ο ανακριτής δεν ικανοποιεί. Τελικώς ο Β παραπέμπεται με βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών για κακουργηματική απάτη ενώπιον του Τριμελούς Εφετείου κακουργημάτων. Ο Β ασκεί έφεση κατά του βουλεύματος, επικαλούμενος απόλυτη ακυρότητα λόγω παράνομης παράστασης του Α στην ποινική διαδικασία ως πολιτικώς ενάγοντος.

- i) Ορθώς απορρίπτει ο ανακριτής το αίτημα του Α;
- ii) Τι θα αποφασίσει το Συμβούλιο Εφετών επί της εφέσεως;

Απάντηση:

- i) Δεν αρκεί ο Α να λείπει ότι παρίσταται ως πολιτικώς ενάγων. Πρέπει να προσδιορίζεται το ΕΙΔΟΣ ΤΗΣ ΖΗΜΙΑΣ. Άνευ αυτού, η δήλωση παραστασεως πολιτικής αγωγής είναι απαράδεκτη, οπότε **ορθώς** ο ανακριτής απορρίπτει το αίτημα. (Ο πολιτικώς ενάγων για υλική ζημία πρέπει να κάνει δήλωση ΚΑΙ στην προδικασία, ΚΑΙ στο ακροατήριο- ΚΠΔ 68 §1,2).
- ii) Απόλυτη ακυρότητα δημιουργεί μόνο η παρανομη παρασταση του πολιτικώς ενάγοντα ΣΤΟ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟ, όχι στην προδικασία (ΚΠΔ 171 §2). Άρα εν προκειμένω, επειδή η όποια παρατυπία στην δήλωση παραστασης έχει λάβει χώρα στην προδικασία και όχι στο ακροατήριο, ο κατηγορούμενος δεν μπορεί να στηριχθεί στο ΚΠΔ 478 και να προβάλει απόλυτη ακυρότητα.

Πρακτικό: Σε ποινική δίκη για υπεξαίρεση που έχει τελεστεί σε βάρος της α.ε. Β, δηλώνει για λογαριασμό της εταιρίας παράσταση πολιτικής αγωγής ο διευθυνών σύμβουλος Γ, ο οποίος κατά το χρόνο της

δηλώσεως έχει παραιτηθεί από την θέση του. Παράγεται απόλυτη ακυρότητα από την παράσταση της εταιρίας ως πολιτικώς ενάγουσας; Ας υποθέσουμε ότι ο Διευθυνών Συμβουλος έχει εκ του καταστατικού εξουσία να εκπροσωπεί την εταιρία, με την διαφορά ότι δεν είναι πλέον διευθύνων σύμβουλος.

Απάντηση: 171 §2 εννοούμε τις περιπτώσεις όπου πρόσωπο το οποίο παρίσταται χωρίς να νομιμοποιείται ενεργητικά. **Μόνο όταν λείπει η ενεργητική νομιμοποίηση παράγεται απόλυτη ακυρότητα.** Όταν αυτή υπάρχει, έχουμε παραβάσεις σχετικές με τη διατυπωση, οι οποίες δεν παράγουν απόλυτη ακυρότητα. Αν δεν προβληθεί ένσταση και το δικαστήριο δεν τον αποβάλει, η παραμονή του δεν προκαλεί απόλυτη ακυρότητα. Αν εντοπισθεί το σφάλμα, θα τον πετάξουν έξω. Αν δεν εντοπισθεί, παρα το γεγονός ότι υποβλήθηκε από πρόσωπο που δεν έχει την εξουσία, δεν προκαλείται απόλυτη ακυρότητα. Απόλυτη ακυρότητα (ΚΠΔ 171 §2) σημαίνει ότι επαγγέλεται αυτεπάγγελα από το δικαστήριο.

Πρακτικό: Ο Α δηλώνει ότι παρίσταται ως πολιτικώς ενάγων κατά του Β για χρηματική ικανοποίηση 44 ευρώ λόγω ηθικής βλάβης, παρα το γεγονός ότι για την χρηματική αυτή ικανοποίηση έχει ήδη εκδοθεί οριστική απόφαση του πολιτικού δικαστηρίου. Ο Β, ο οποίος διαπίστωσε εκ των υστέρων την ύπαρξη οριστικής απόφασης και άσκησε κατά της αποφάσεως αναίρεση για απόλυτη ακυρότητα. Είναι βάσιμος ο λόγος αναίρεσης;

Απάντηση: Απόλυτη ακυρότητα παράγεται μόνο όταν δεν νομιμοποιείται ΚΑΘΟΛΟΥ αυτός που παρίσταται. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις που ο εμφανιζόμενος ΕΙΝΑΙ ο αμέσως παθών, αλλά υπάρχει κακή εκπροσώπηση, παραγραφή της αστικής αξίωσης κλπ, σε όλες αυτές τις περιπτώσεις δεχεται η νομολογία ότι ΔΕΝ παράγεται απόλυτη ακυρότητα. Πρέπει σε αυτές τις περιπτώσεις να προβαλλεται από τον κτγ το ελαττωμα της πολιτικής αγωγής και μόνο τότε μπορεί να ιδρυθεί λόγος αναίρεσης για υπέρβαση εξουσίας.

Ακυρότητες

=συνέπειες από την παραβίαση δικονομικών τύπων. Κάθε παραβίαση δικονομικού τύπου δεν επιφέρει και ακυρότητα, αλλά μόνο οι ουσιώδεις.

ΚΠΔ 170 §1: μόνο όπου το λέει ρητά ο νόμος

πχ. ΚΠΔ 212: αν ο δικηγόρος καταθέσει στην ποινική δίκη η διαδικασία ακυρώνεται. Αυτό δεν θα συνέβαινε αν το ΚΠΔ 212 δεν το προέβλεπε ρητά.

Απόλυτες ακυρότητες παράγονται από την παραβίαση δικονομικών τύπων που αξιολογούνται ως ζωτικής σημασίας. Αυτές *λαμβάνονται υπόψη αυτεπαγγέλτως* (ΚΠΔ 171).

Απόλυτες ακυρότητες παράγονται για τους 4 λόγους του ΚΠΔ 171 §1,2.

α) **Κακή σύνθεση δικαστηρίου**: Παραβίαση διατάξεων που αφορούν κωλύματα συμμετοχής στην διαδικασία (πχ ΚΠΔ 14 §3 εαν συμμετέχει δικαστής που δίκασε πρωτοδίκως, η ακυρότητα λαμβάνεται υπόψη αυτεπαγγέλτως). Άλλο παράδειγμα είναι ΚΠΔ 305 §2.

β) **Κίνηση δίωξης/υποχρεωτική συμμετοχή Εισαγγελέα**: Δεν νοείται απόφαση ποινικού δικαστηρίου χωρίς πρόταση του Εισαγγελέα. Εαν η κίνηση της δίωξης εξαρτάται από προϋποθέσεις, η έλλειψή τους επιφέρει ακυρότητα, πχ για να κινηθεί η δίωξη για κακούργημα απαιτείται προκαταρκτική εξέταση.

γ) **Υποχρεωτική αναστολή της διαδικασίας**, πχ όταν έχει ασκηθεί ποινική δίωξη για δυσφήμιση (πχ Ο Β με έκλεψε και υπάρχει εκκρεμής δίκη κλοπής), το δικαστήριο υποχρεούται να αναστείλει μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης.

δ) **Υπερασπιστικά δικαιώματα κατηγορουμένου** (να παρίσταται με συνήγορο, να λαμβάνει γνώση της δικογραφίας, να έχει προθεσμία για απολογία, να του γνωστοποιηθεί το τέλος της ανάκρισης κλπ): πχ έχουμε κατηγορούμενο που εξετάζεται ως μάρτυρας (μαρτυροποίηση του κατηγορουμένου). Αυτό παράγει απόλυτη ή σχετική ακυρότητα; ΚΠΔ 105: ο κατηγορούμενος πρέπει να εξεταστεί σύμφωνα με 273 (απολογία). Αν ληφθεί μαρτυρική κατάθεση, αυτή είναι απολύτως άκυρη και δεν λαμβάνεται υπόψη (177 §2) καθώς είναι και παράνομη.

Απόλυτη ακυρότητα προκαλείται ΜΟΝΟ όταν παραβιάζονται τα δικαιώματα του κατηγορουμένου και όχι όταν παραβιάζονται συναφή δικαιώματα του πολιτικώς ενάγοντα.

Σχετικές ακυρότητες: πρέπει να προταθούν από τους διαδίκους (ΚΠΔ 173). Δεν μπορούν να προταθούν από πρόσωπο που δεν έχει συμφέρον από την προβολή τους.

Χρόνος προβολής

ΑΚΥΡΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΙΑΣ.

-**Ακυρότητες προδικασίας** (ΚΠΔ 173 §1,2): Οι σχετικές προτείνονται μέχρι το περας της προδικασίας*, οι δε απόλυτες εωσότου γίνει αμετάκλητη η παραπομπή στο ακροατήριο**.

****Πότε γίνεται αμετάκλητη η κλήση στο ακροατήριο; ΚΠΔ 322:**

-Αν παραπέμπεται στο 3μελες Πλημμελειοδικείο, ο κατηγορούμενος έχει δικαίωμα προσφυγής. Συνεπώς η παραπομπή γίνεται αμετάκλητη αν παρέλθει άπρακτη η 10ήμερη προθεσμία ή ασκηθεί προσφυγή και απορριφθεί.

-Αν παραπέμπεται στο μονομελές, δεν έχει δικαίωμα προσφυγής. Η παραπομπή είναι αμετάκλητη.

Στο παράδειγμα της μαρτυρικής κατάθεσης από τον δικηγόρο του κατηγορουμένου, η σχετική ακυρότητα αυτή μπορεί να προβληθεί μέχρι την έκδοση κλητηρίου θέσπισματος.

Η παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο γίνεται με βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών. Εξαιρέσεις: για 1608/50 (→Συμβούλιο Εφετών, ΚΠΔ 308 §1) και 308Α (με κλητήριο θέσπισμα κατά του οποίου δεν προβλέπεται προσφυγή).

***Πότε περατώνεται η προδικασία;**

Όταν ο κατηγορούμενος καλείται με κλητήριο θέσπισμα για πλημμέλημα/

Η προδικασία περατώνεται με την έκδοση βουλεύματος [προθεσμία έφεσης 10 μέρες από την επίδοση].

Σχετική ακυρότητα: μέχρι την έκδοση βουλεύματος Συμβουλίου Πλημμελειοδικών.

Απόλυτη ακυρότητα: μέχρι την έκδοση βουλεύματος Συμβουλίου Εφετών (αν ασκηθεί έφεση), εφόσον στην έφεση κατά βουλεύματος (ΚΠΔ 478) Μπορώ να προβάλω απόλυτες ακυρότητες και όχι σχετικές.

Απόλυτη ακυρότητα στο Συμβούλιο Εφετών υπάρχει και όταν έχω κάνει αίτηση να λάβω γνώση της Εισαγγελικής πρότασης στο Συμβούλιο Εφετών. Μπορώ να προβάλω αυτή την ακυρότητα; Ναι.

Αν και το Συμβούλιο Εφετών μου την απορρίψει; Μπορώ μόνο να ζητήσω από τον Εισαγγελέα ΑΠ να ασκήσει αυτός αναίρεση. Έτσι εξηγείται γιατί έχει παραμείνει ως λόγος αναίρεσης κατά του βουλεύματος (ΚΠΔ 484). [Πλεον δεν επιτρέπεται στον κατηγορούμενο να ασκεί αναίρεση κατά βουλεύματος].

Πως προβάλω τις ακυρότητες;

1) Με τα ένδικα μέσα/βοηθήματα που μου δίνει ο νόμος.

-Παραπομπή με βούλευμα ← Έφεση

-Κλητήριο θέσπισμα ← Προσφυγή

2) Με πρωτογενή αίτηση κηρύξεως της ακυρότητας στο Συμβούλιο Πλημμελειοδικών, μέσα στα όρια που ορίζονται στο ΚΠΔ 176. ΔΕΝ πρόκειται για ένδικο μέσο/βοήθημα, συνεπώς δεν έχει και προθεσμία (πέρα από όσα ορίζονται στο 176).

Συνεπώς έχω ΔΥΟ ΟΔΟΥΣ για να επιδιώξω την κήρυξη της ακυρότητας.

176 §2, πχ απολογία χωρίς υπερασπιστικά δικαιώματα: Το Συμβούλιο θα την γυρίσει πίσω για να επαναληφθεί η άκυρη πράξη.

ΑΚΥΡΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΧΩΡΑ ΣΤΟ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟ

Σχετικές (ΚΠΔ 173 §1): μέχρι να εκδοθεί απόφαση β' βαθμίου. Πρέπει να προβάλλονται σε κάθε στάδιο της δίκης.

η ακυρότητα του 212 ΚΠΔ πρέπει να προβληθεί στο α' βαθμίο, και εάν απορριφθεί μπορεί να προβληθεί και στο β' βαθμίο (*και εφόσον την έχω συμπεριλάβει ως ΛΟΓΟ ΕΦΕΣΗΣ*), διαφορετικά δεν μπορεί να προβληθεί για πρώτη φορά σε αυτό. Επίσης μπορώ να την προβάλω και στον ΑΠ (510 β).

Μέχρι να βγει η απόφαση μπορώ να προβάλω την ακυρότητα.

***Με μια **ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΕΞΑΙΡΕΣΗ** : όταν έχω ακυρότητα κλήσης/κλητηρίου θεσπίσματος (174 §2), αυτή **καλύπτεται** αν δεν προβληθεί μέχρι την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας (μέχρι να εξεταστεί ο πρώτος μάρτυρας).

ΚΠΔ 321 §4 σχετική ακυρότητα (γιατί το προβλέπει ο νόμος). Αν δικαστώ ερήμην στον α βαθμό, μπορώ να προβάλω την ακυρότητα αυτή στο β' βαθμίο;

Το δικαστήριο στην ερημοδικία εξετάζει το εμπρόθεσμο και το νομότυπο της κλητεύσεως. Για παραδειγμα εάν το δικαστήριο έκρινε εσφαλμένα ότι κλητευθήκα εμπροθέσμως, ενώ στην πραγματικότητα η κλήση ήταν εκπρόθεσμη, μπορώ να το προβάλω αυτό για 1^η φορά στο β' βαθμίο δικαστήριο;

ΝΑΙ, γιατί το 321 §4 αναφέρεται μόνο στον κατηγορούμενο που ήταν παρών. Συνεπώς μπορώ να προβάλω την ακυρότητα αυτή, ΕΦΟΣΟΝ φυσικά και πάλι την έχω συμπεριλάβει ως λόγο έφεσης (ΚΠΔ 166 §3). Αν δεν την προβάλω, καλύπτεται.

-Η υπόθεση αναβάλλεται. Στην μετ'αναβολήν δικάσιμο, μπορώ να προβάλω ένσταση ακυρότητας; Ναι, εφόσον δεν έχει αρχίσει η εξέταση των μαρτύρων.

ΚΠΔ 352: Αναβολή για κρήσσονες αποδείξεις.

Γίνεται είτε εξαρχής, είτε αφού ξεκινήσει η αποδεικτική διαδικασία και από την πρόοδο της προκύψει η ύπαρξη αποδεικτικού κενού. Στην μετ'αναβολή δίκη ΔΕΝ μπορεί να προβληθεί η ένσταση ακυρότητας (έπρεπε να προβληθεί στην 1^η δικάσιμο).

Οι απόλυτες ακυρότητες δεν χρειάζεται να προβληθούν.

Παρίσταται στο α' βαθμίο δικαστήριο παρανόμως ο πολιτικώς ενάγων. Έχω δικαίωμα να ασκήσω αναίρεση για 510 §1^Α. Ο ΑΠ θα αναιρέσει και θα παραπέμψει στο δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση.

Στο α' βαθμίο παρίσταται παρανόμως ο πολιτικώς ενάγων. Ο κατηγορούμενος καταδικάζεται και ασκεί έφεση. Μπορεί να το προβάλει στο β' βαθμίο;

Καταρχάς δεν χρειάζεται να το συμπεριλάβει ως λόγο έφεσης.

ΚΠΔ 502 §4: το β' βαθμίο ακυρώνει την απόφαση αλλά δεν κερδίζει τίποτα ο κατηγορούμενος γιατί αυτή δεν γυρίζει πίσω στο α' βαθμίο, αλλά το β' βαθμίο την κρατά και την δικάζει. Πρακτικά δηλαδή έχει μηδανινή σημασία, γιατί ακόμα και αν γίνει δεκτή θα δικαστεί από το β' βαθμίο, όπως ακριβώς θα δικαζόταν και αν δεν υπήρχε αυτή. Μόνο στην αναίρεση έχει σημασία.

Έλλειψη ακρόασης (ΚΠΔ 170 §2)

Στην πραγματικότητα πρόκειται για σχετική ακυρότητα γιατί γεννάται μόνο από τη στιγμή που έχω υποβάλει σχετικό αίτημα, πχ στην αναβολή του 352 όπου ζητώ... και το δικαστήριο δεν απαντά καθόλου για αυτό, μπορώ να ασκήσω αναίρεση για έλλειψη ακρόασης.

Αν ζητήσω κάτι και το δικαστήριο μου πει απλα οχι, μπορώ να ασκήσω αναίρεση αλλά για άλλο λόγο →για έλλειψη αιτιολογίας.

Πρακτικό

Ο Α, κατηγορούμενος για πλαστογραφία σε βαθμο κακουργήματος, υποβάλλει ενώπιον του ανακριτή αίτημα διεξαγωγής γραφολογικής πραγματογνωμοσύνης, στο οποίο ο ανακριτής δεν απαντά καθόλου (απορρίπτει σιωπηρά). Ο Α υποβάλλει στο Συμβούλιο Πλημμελειοδικών κατά ΚΠΔ 176 αίτημα να κηρυχθεί η ακυρότητα της διαδικασίας. Είναι νόμιμο το αίτημα αυτό;

Το ΚΠΔ 170 μιλά για ακυρότητα της διαδικασίας στο ακροατήριο και όχι στην προδικασία!! Συνεπώς το αίτημά του θα απορριφθεί.

ΚΠΔ 307: μόνη δίοδος είναι το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών όταν υπάρχει διαφωνία ανακριτή και κατηγορουμένου. Αυτό θα κρίνει αν χρειάζεται πραγματογνωμοσύνη. Το Συμβούλιο πάντως δεν ελέγχει την θετική δράση του ανακριτή αλλά μόνο την παράλειψή του.

Πρακτικό: Οι Α και Β δικάζονται από το 3μελές Πλημμελειοδικείο, ο μεν Α ως αυτουργός, ο δε Β ως συναυτουργός σε απάτη. Ο Α εκπροσωπείται από τον πληρεξούσιο δικηγόρο Γ, ενώ ο Β είναι απών. Αμφότεροι καταδικάζονται σε ποινή 6 μηνών και 3 μηνών αντίστοιχα. Ο Β είχε σκοπό να ζητήσει από το δικαστήριο αναβολή λόγω προβλήματος υγείας, πλην όμως ο αδερφός του, στον οποίο είχε δώσει το ιατρικό πιστοποιητικό, έφτασε στο δικαστήριο καθυστερημένα, μετά την έκδοση της απόφασης.

1) Ποια ένδικα βοηθήματα έχει στην διάθεσή του ο Β που δικάστηκε ερήμην;

- ΚΠΔ 489: Δεν έχει έφεση, γιατί η ποινή του δεν καλύπτει το κατώτατο όριο του εκκλητού.
- ΚΠΔ 341: Για την αίτηση ακυρώσεως της διαδικασίας απαιτείται:

i) Κώλυμα εμφανίσεως

ii) Κώλυμα γνωστοποίησεως: Δεν μας ενδιαφέρει η υπαιτιότητα. Εδώ υπάρχει το διπλό κώλυμα.

Υπάρχει και μια τυπική προϋπόθεση, να είναι ανέκκλητη η απόφαση. Άρα εδώ, εφόσον ο Β δεν μπορεί να ασκήσει έφεση, μπορεί να ασκήσει αίτηση ακύρωσης. Αντίθετα, ο Α δεν έχει στην διάθεσή του την αίτηση ακύρωσης γιατί η ποινή που του επιβλήθηκε είναι εκκλητή.

- Έχει αναίρεση γιατί η απόφαση είναι ανέκκλητη. Έχουμε πει ότι αναίρεση προβλέπεται για ανέκκλητες α βαθμες αποφάσεις και για β βαθμίες.

2) Αν ο Β είχε δικαστεί ερήμην ως αγνώστου διαμονής (155 ΚΠΔ), τι ένδικα μέσα θα είχε στην διάθεσή του;

- Αναίρεση (από τη στιγμή που η ποινή είναι ανέκκλητη).
- Όχι έφεση

- Αίτηση ακύρωσης της απόφασης (αφού κλητευθηκε ως αγνώστου διαμονής) ΚΠΔ 430: δεν μπορεί να ασκήσει και τα δύο, δηλαδή αν ασκήσει αναίρεση χάνει την αίτηση ακύρωσης της απόφασης. Παρόλα αυτά αν ασκήσει αίτηση ακύρωσης και αυτή απορριφθεί, μπορεί να ασκήσει αναίρεση.

Η προθεσμία είναι 8 ημέρες από την εκτέλεση της απόφασης (=σύλληψη ή επιβολή προστίμου προς εκτέλεση της απόφασης). Πριν από την εκτέλεση δεν αρχίζει η προθεσμία. Όσο δεν έχει εκτελεστεί η απόφαση, έχω δικαίωμα να ασκήσω 430 ΚΠΔ και αφού εκτελεστεί, μέσα σε προθεσμία 8 ημερών.

Αν γίνει η εκτέλεση μετά από 15 χρόνια, μπορώ να ασκήσω 430; Ναι, αλλά η ποινή θα έχει παραγραφεί.

Αν συλληφθεί σε 10 χρόνια από την τέλεση της πράξης;

Τα πλημμελήματα παραγράφονται σε 5+3 έτη. Συνεπώς αν ασκήσω αίτηση ακύρωσης σε 10 χρόνια, το έγκλημα έχει παραγραφεί αλλά έχω τυπικά αίτηση ακύρωσης (εμπρόθεσμη και νομότυπη). Ωστόσο σπάνια το δικαστήριο θα την κάνει δεκτή στην ουσία της, γιατί αν το κάνει θα πρέπει να παύσει την ποινική δίωξη, εφόσον πρόκειται για παραγεγραμμένο έγκλημα.

Παραγραφή της ποινής (ΠΚ 114,115)

Φυλάκιση= 10 έτη

Κάθειρξη= 20 έτη

Η αφετηρία του χρόνου παραγραφής αρχίζει από την εκτέλεση της απόφασης.

Ο Α συλλαμβάνεται την επόμενη της δικασίμου προς εκτέλεση της απόφασης. Νόμιμα;
ΚΠΔ 471 λέει ότι και η προθεσμία αναστέλλει.

Ωστόσο η ειδικότερη διάταξη του ΚΠΔ 479 ορίζει ότι πρέπει να έχει ασκηθεί η έφεση. Σύμφωνα με την §2 η έφεση έχει εκ του νομού αναστέλλουσα δύναμη ΕΦΟΣΟΝ έχει ασκηθεί. Για όδο δεν έχει ασκηθεί η έφεση, αυτό δεν επέρχεται.

Προθεσμία άσκησης έφεσης: 10 μέρες από την δημοσίευση (όταν ο κατηγορούμενος είναι παρών)
10 ημέρες από την επίδοση (όταν είναι απών). Εδώ, εφόσον ο Α ήταν παρών μέσω του δικηγόρου του η προθεσμία είναι 10 ημέρες.

Ο Α συλλαμβάνεται 20 ημέρες από την δικάσιμο. Τι θα κάνει;

Δεν έχει πια έφεση. Παρ' όλα αυτά θα ασκήσει έφεση επικαλούμενος λόγους ανωτέρας βίας, αν και στην συγκεκριμένη περίπτωση δύσκολα θα γίνει αυτή δεκτή. Στην συνέχεια θα ζητήσει αναστολή με το 479 §7 ΚΠΔ.

Μπορεί το δικαστήριο να πει ότι η έφεση δεν είναι εμπρόθεσμη, άρα δεν σου χορηγώ αναστολή;

Όχι, το δικαστήριο εξετάζει μόνο αν η εκτέλεση της απόφασης είναι υπέρμετρα βαριά για τον κατηγορούμενο. Το βάσιμο και την ουσία της έφεσης θα εξετάσει το δικαστήριο που θα δικάσει την έφεση. Η επίκληση της ανωτέρας βίας πρέπει να γίνεται ήδη στο δικόγραφο της έφεσης (Νομολ. ΑΠ)

Αν υποθεθεί ότι ο Β συλλαμβάνεται προς εκτέλεση της απόφασης την επομένη της δικασίμου;

Δεν έχει δικαίωμα έφεσης άρα ούτε 497 §7.

Θα έχει αναίρεση, η οποία δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα ΚΠΔ 471 §2. Εάν κάνω αναίρεση, θα ζητήσω αναστολή από το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση (όχι από τον ΑΠ) # Έφεση (ζητώ αναστολή από το δικαστήριο που θα δικάσει την έφεση).

Η προθεσμία αναίρεσης αρχίζει από την καθαρογραφή και είναι 10 ημέρες.

Στην πράξη καταθέτω παραδεκτό (δηλ. σαφή και ορισμένο) -έστω αβάσιμο λόγο αναίρεσης (πχ έλλειψη αιτιολογίας και προσδιορίζω ακριβώς σε τι συνίσταται η έλλειψη αιτιολογίας), ζητώ αναστολή εκτελέσεως, και αφού καθαρογραφεί η απόφαση, ασκώ άλλη μια αναίρεση, η οποία θα συνεκδικαστεί.

Πρακτικό

Ο παραστάς στο α' βαθμίο δικαστήριο συνήγορος του Α, ο Γ, ασκεί έφεση κατά της α' βαθμης καταδικαστικής απόφασης, η οποία απορρίπτεται από το 3 μελές Εφετείο ως απαράδεκτη, με το σκεπτικό ότι ο Γ άσκησε έφεση χωρίς να είναι εφοδιασμένος με ειδικό πληρεξούσιο του Α. Είναι ορθή η απόφαση που απέρριψε την έφεση ως απαράδεκτη;

Υπάρχει δυνατότητα να ασκηθεί ένδικο μέσο από τρίτον, και όχι από τον δικαιούμενο;

ΚΠΔ 465 θέλει πληρεξούσιο.

Αλλά σύμφωνα και με 465 §2 έφεση μπορεί να ασκηθεί και από τον συνήγορο που είχε παραστεί στην συζήτηση.

Συνεπώς η απόφαση είναι εσφαλμένη. Πώς θα την διορθώσουμε;
Ο Α θα ασκήσει αναίρεση με το ΚΠΔ 476 §2 για οποιονδήποτε λόγο και αν απορρίφθηκε ως απαράδεκτη η έφεση.

Ο Α παραπέμπεται με κλητήριο θέσπισμα του Εισαγγελέα Εφετών στο Μονομελές Εφετείο Κακουργημάτων για την πράξη της ληστείας. Την επομένη της επιδόσεως του κλητηρίου θεσπίσματος, ο Α προσφεύγει στο Συμβούλιο Εφετών και ζητά να κυρηχθεί άκυρη η προδικασία διότι απολογήθηκε ενώπιον του ανακριτή για την πράξη της ληστείας χωρίς συνήγορο, αν και είχε ζητήσει τον διορισμό συνηγόρου.

1) Τι θα αποφασίσει το Συμβ. Εφετών;

ΚΠΔ 100 §3 (η υποχρέωση καθιερύεται ΕΦΟΣΟΝ το ζητήσει ο κατηγορούμενος)

+ΚΠΔ 171 δ'

→ απόλυτη ακυρότητα της προδικασίας.

ΚΠΔ 173 §2: θέτει χρονικό όριο προβολής της ακυρότητας

Εδώ η σχετική αίτηση υποβάλλεται την επομένη της επιδόσεως του κλητηρίου θεσπίσματος.

^ κατ'εξαίρεση με κλητήριο θέσπισμα για κακούργημα: περιπτώσεις του 308^Α: τελευταίο εδάφιο §2: η παραπομπή έχει ήδη καταστεί αμετάκλητη από τη στιγμή που επιδόθηκε το κλητήριο θέσπισμα. Η αίτηση υποβάλλεται εκπροθέσμως. Συνεπώς το Συμβούλιο Εφετών θα την απορρίψει ως απαράδεκτη και δη ως εκπρόθεσμη.

Κατά την εκδίκαση της υπόθεσης στο Μονομελές Εφετείο Κακουργημάτων, ο Β δηλώνει ότι παρίσταται κατά του Α για χρηματική ικανοποίηση λόγω της ηθικής βλάβης που υπέστη από την πράξη της ληστείας. Ο Α υποβάλλει ένσταση αποβολής της πολιτικής αγωγής, επικαλούμενος ότι έχει εκδοθεί πρωτόδικη απόφαση του Μον.Πρωτοδικείου, με την οποία επιδικάστηκε στον Β ποσό 10,000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη από τη ληστεία.

2) Είναι βάσιμη η ένσταση;

ΚΠΔ 66: Έχουμε οριστική απόφαση πολιτικού δικαστηρίου, η οποία επιδικάζει την ΙΔΙΑ αυτή αξίωση στον Β, συνεπώς αυτός δεν μπορεί να την εισάγει στο ποινικό δικαστήριο. Αυτό θα μπορούσε να το κάνει εφόσον ο Β, το αργότερο με τις προτάσεις, είχε διατυπώσει επιφύλαξη ότι ορισμένο ποσό θα το διεκδικήσει στο ποινικό δικαστήριο. Φυσικά, αν δεν υπήρχε οριστική απόφαση θα μπορούσε να την εισάγει χωρίς κανεναν περιορισμό.

Τελικώς ο Α καταδικάζεται για ληστεία σε ποινή κάθειρξης 6 ετών, η οποία, σύμφωνα με την πρωτόδικη απόφαση, έχει αναστέλλουσα δύναμη. Ο Α ασκεί την τελευταία μέρα της 10ήμερης προθεσμίας έφεσης, εγχειρίζοντας στον Γραμματέα του 3μελούς Εφετείου κακουργημάτων υπόμνημα, στο οποίο εκτίθενται λεπτομερώς οι λόγοι της έφεσης. Τρεις ημέρες μετά την άσκηση της έφεσης, ο Α συλλαμβάνεται σε εκτέλεση της πρωτόδικης απόφασης.

2) Είναι νόμιμη η σύλληψη;

ΚΠΔ 497 §1: Η έφεση έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα εφόσον ασκηθεί παραδεκτά. Επομένως, η έφεση που ασκήθηκε με την εγχείριση των λόγων έφεσης στον Γραμματέα ΔΕΝ ασκείται παραδεκτώς, γιατί τα ένδικα μέσα ασκούνται με έκθεση. Εάν δεν υπάρχει έκθεση εφέσεως, δεν υπάρχει ένδικο μέσο.

(ΚΠΔ 476: Εδώ δεν τηρήθηκε ο τύπος). Συνεπώς έχουμε απαράδεκτη έφεση, αυτή δεν αναπτύσσει ανασταλτικό αποτέλεσμα και η σύλληψη του Β είναι νόμιμη.

Το μόνο που μπορεί να κάνει πλέον ο Β είναι να ζητήσει αναστολή μέχρι την εξέταση της έφεσης (479 §7).

Πρακτικό Β

Ο Α υποβάλλει κατά του Β έγκληση, αφενός για κακουργηματική υπεξαίρεση συνιστάμενη στο ότι ο Β δανείστηκε από αυτόν το ποσό των 150,000 ευρώ, το οποίο παρά τις επανειλημμένες οχλήσεις του, ουδέποτε του επέστρεψε, και αφετέρου για το αδίκημα της απειλής. Ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών, αφού μελέτησε την έγκληση, εξέδωσε ως προς την υπεξαίρεση απορριπτική διάταξη και παρέπεμψε την πράξη της απειλής, η οποία εφαινότο τελεσθείσα την 15/1/2009 στο ακροατήριο του Μον.Πλημ. στη δικάσιμο της 10/2/2014 με κλητήριο θέσπισμα που επιδόθηκε στον Α στις 10/1/2014. Στο Μον.Πλημ. ο Α υποβάλλει ένσταση παραγραφής, η οποία απορρίπτεται και κατόπιν αυτού καταδικάζεται σε ποινή φυλάκισης 20 ημερών. Ο Α ασκεί κατά της καταδικαστικής απόφασης του Μον.Πλημ. αναίρεση ενώπιον του Γραμματέα του δικαστηρίου στις 24/2/2014, επικαλούμενος ως μοναδικό λόγο την παραγραφή.

- 1) Ορθώς ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών εξέδωσε απορριπτική διάταξη για την κακουργηματική υπεξαίρεση χωρίς να διατάξει προηγουμένως προκαταρκτική εξέταση;
- 2) Είναι βάσιμη η ένσταση παραγραφής του Β;
- 3) Είναι παραδεκτή η αναίρεση του Β;

1) Προκαταρκτική εξέταση είναι υποχρεωτική στα κακούργηματα (ΚΠΔ 42).

ΚΠΔ 47 §1: Όταν ο Εισαγγελέας παραλαμβάνει έγκληση προβαίνει σε έναν πρώτο έλεγχο: σε αυτόν ΔΕΝ υποχρεούται να διατάξει προκαταρκτική εξέταση. Εδώ η έγκληση είναι νομικά αβάσιμη γιατί ο δανειολήπτης δεν τελεί ποτέ υπεξαίρεση αφού έχει αποκτήσει κυριότητα (συνεπώς δεν υπάρχει το στοιχείο του «ξένου» κινητού πράγματος). Συνεπώς ορθά απορρίπτει ο Εισαγγελέας χωρίς προκαταρκτική εξέταση. Επίσης, αν έχουν διενεργηθεί πράξεις του 243 §2 ΔΕΝ χρειάζεται προκαταρκτική εξέταση.

2) ΠΚ 113 «αναστέλλεται από την έναρξη της ακροαματικής διαδικασίας».

Πράξη τελείται 15/1/09

Κλητήριο επιδίδεται 10/1/14

Δικάσιμος 10/2/14

Εαν η επίδοση γίνει πριν την παρέλευση της 5ετίας επέρχεται αναστολή της παραγραφής. Εδώ, σημασία έχει ο χρόνος επίδοσης και όχι η ημ/νια της δικάσιμου. Αφού το κλητήριο θέσπισμα επιδόθηκε πριν την παρέλευση της 5ετίας, η υπόθεση παίρνει άλλα 3 χρόνια → 8ετής παραγραφή.

3) Αναίρεση 24/2/14

Έκδοση απόφασης 10/2/14

Πρώτα εξετάζω αν χωρεί αναίρεση: Χωρεί, γιατί η ποινή ΔΕΝ είναι εκκλητή (20 ημέρες-ΚΠΔ 479)

Η αναίρεση ασκείται –με επίδοση δηλώσεως στον Εισαγγελέα ΑΠ (προθεσμία: 20 ημέρες)

- με σύνταξη έκθεσης στον Γραμματέα (προθεσμία 10 ημέρες)

Άρα εδώ είναι εκπρόθεσμη, εφόσον ασκείται με έκθεση 14 ημέρες μετά.

3 β) Εάν υποτεθεί ότι το κλητήριο θέσπισμα είχε επιδοθεί 20/1/14 και αυτός είχε προβάλει ένσταση παραγραφής; Αυτή θα ήταν βάσιμη. Αν κακώς είχε απορριφθεί, και ήθελε να ασκήσει αναίρεση, ποιον λόγο θα επικαλούνταν;

ΚΠΔ 510 §1 λόγος ε': για εσφαλμένη εφαρμογή/ερμηνεία ουσιαστικής ποινικής διάταξης περί παραγραφής (ΠΚ 113).

3 γ) Αν δεν είχε παραγραφεί όταν εκδόθηκε η αναιρεσιβαλλόμενη αλλά είχε παραγραφεί κατά τη συζήτηση; πχ. πλημέλλημα τελείται 10/1/2006

δικάζεται 7/1/2014

ασκώ αναίρεση που συζητείται 15/3/2014, με λόγο έλλειψη αιτιολογίας.

Ήταν παραγεγραμμένη όταν δικάστηκα; Όχι. Αρα καλώς δικάστηκα.

Τι θα αποφανθεί ο ΑΠ στις 15/3/14;

Ο ΑΠ για να εξετάσει την παραγραφή θέλει μια παραδεκτή ΚΑΙ βάσιμη αναίρεση (ΚΠΔ 511). Αν πράγματι η απόφαση είναι ανατιολόγητη, μπορεί ο ΑΠ να πει ότι αναιρώ την προσβαλλόμενη και παύω την ποινική δίωξη λόγω παραγραφής.

Η αναίρεση είναι απαράδεκτη γιατί δεν καθορίζει σε τι συνίσταται το σφάλμα της απόφασης: Πρέπει να προσδιορίζεται σε ΤΙ συνίσταται η έλλειψη αιτιολογίας, αλλιώς είναι απαράδεκτος ο λόγος αναίρεσης. Συνεπώς, ο ΑΠ δεν μπορεί να εξετάσει την ουσιαστική βασιμότητα του λόγου, αφού η αναίρεση δεν είναι παραδεκτή.

Πρακτικό

Ο Α δικάζεται κατ'έφεσιν για κλοπή και ο Β για απλή συνέργεια σε κλοπή. Ο Α ισχυρίζεται ότι κατά την τέλεση της πράξης τελούσε υπό την επηρροία ναρκωτικών, εξαιτίας της οποίας είχε περιέλθει σε κατάσταση ανικανότητας προς καταλογισμό. Ο Β προβάλλει άλλοθι, λέγοντας ότι κατά το χρόνο που φέρεται να συνήργησε στην κλοπή, βρισκόταν στο εξωτερικό. Το β' βαθμίο δικαστήριο καταδικάζει τους Α και Β, χωρίς να απαντήσει σε κανέναν από τους παραπάνω ισχυρισμούς. Υπάρχει έλλειψη αιτιολογίας της απόφασης;

Νομολογία ΑΠ: έννοια αυτοτελών ισχυρισμών: όταν επικαλούμαι ΑΛΛΟ δικαίωμα το οποίο καταλύει ένα δικαίωμα. Τέτοιοι είναι όσοι καταλύουν την ικανότητα καταλογισμού, άρση του αδίκου.

Αν το δικαστήριο δεν απαντήσει σε αυτούς αιτιολογημένα ή αν δεν απαντήσει καθόλου, υπάρχει έλλειψη αιτιολογίας. Αντίθετα, ο κατηγορούμενος που προβάλλει άλλοθι=αρνητικός χαρακτηρισμός, άρα με βάση την νομολογία δεν χρειάζεται να απαντώνται.

Φυσικά θα πρέπει να αναφέρω τα πραγματικά περιστατικά στα οποία στηρίζεται ο λόγος που επικαλούμαι, διαφορετικά, επί αόριστων ισχυρισμών, το δικαστήριο δεν έχει υποχρέωση να απαντήσει αιτιολογημένα.

Ποινική δίωξη.

κ. Λίβος

8/29/14 11:58 AM

Γενικό Ποινικό

- Απόπειρα
- Συμμετοχη
- Συρροη

Διάκριση ενδεχόμενου δόλου από ενσυνείδητη αμέλεια

Ειδικό μέρος: ΣΟΣ απάτη και εκβίαση (όχι κατα της ζωής και κατά σωματικής ακεραιότητας, μόνο την έκθεση και την παράλειψη λυτρώσεως από κίνδυνο ζωή και την διάκριση απόπειρας ανθρωποκτονίας από σωματική βλάβη).

- Πρόβλημα άλλα να λέει ο ηθικός αυτοουργός και άλλα κάνει ο φυσικός αυτοουργός (σος)
- Πρόβλημα αρχής εκτελέσεως στην απόπειρα. Έχουμε επίθεση, και άρα κατάσταση άμυνας;; Πως σχετίζεται η κατάσταση άμυνας με την αρχη εκτελέσεως;

Πώς διαβάζουμε;

Πρέπει να αναγνωρίζω την θεωρία στα πρακτικά

Τα πρακτικά που έχει μέσα ο Μυλωνο τα γραφω σε καρτελες και τα λύνω ξανα

(για να μαθω να **αναγνωρίζω το πρόβλημα** που βρίσκεται στο πρακτικό μέσα από τα πραγματικά περιστατικά). Να διατυπώνω τον προβληματισμό, η λύση δεν έχει τόσο σημασία όσο η αιτιολόγηση και το σκεπτικό.

Πώς ανακαλυπτω το πρόβλημα στο πρακτικό;

- **Πώς λύνω το πρακτικό;**
 - ο **1. Τι πράττουν οι άνθρωποι; Να καταλαβω σωστά τι μου λέει το πρακτικό. Κάνω σχεδιάγραμμα στο πρόχειρο (ονόματα και ρήματα)**

Λέξεις κλειδιά:

- ο **Ρήματα** (δηλώνουν το τι έχουν κάνει οι δράστες)
- ο **Άλλες λέξεις**

πχ στην τελευταία εξεταστική που το πρακτικό αφορούσε περισσότερα εγκλήματα: πως θα αντιμετωπίσω αυτό το πρόβλημα; όταν έχω περισσότερα εγκλήματα μπορεί να έχω συρροή, κατ'εξακολούθησιν έγκλημα (ιδιόμορφη συρροή), κατ'επάγγελμα ή κατα συνήθεια. Άρα όταν καποιος τελει περισσότερα εγκλήματα ενδέχεται να ενδιαφέρουν πλείονα ζητήματα. Αρχίζω να αποκλείω: δεν έχω συρροη γιατί εκεί έχω να λυσω προβλήματα εγκλημάτων, αλλά ξέρω ποια εγκλήματα είναι αυτά. Εδώ δεν ξέρω, γιατί έχω την πρόθεσή του να πάρει 150,000 αλλά έχει πάρει μόνο 12,000. (έχω υπερχειλή υ.υ.: σκοπός μεγαλύτερος).

Πάω στο κατα συνήθεια: Για να έχω κατα συνήθεια θα πρέπει να έχει ροπή επανάληψης των πράξεων αυτών στην προσωπικότητά του. Αν δεν υπάρχει αυτή, δεν τίθεται θέμα κατα συνήθειαν τέλεσης

Πάω στο κατ'επάγγελμα: πρέπει να υπάρχει εγκληματική υποδομή: Η υποδομή σημαίνει να έχω αναπτύξει τις κατάλληλες δεξιότητες για την τέλεση του εγκλήματος (δεν σημαίνει επικινδυνότητα) → έχει μεγάλη σημασία ως επιβαρυντική περίπτωση (μπορεί να κάνει το πλημμέλημα κακούργημα!!). Γιατί πρέπει να ξέρω αν είναι κακούργημα; Γιατί πρώτα από όλα έχω διαφορετική παραγραφή (όταν έχω απόπειρα ανθρωποκτονίας εκ προθέσεως, και με ελαφρυντικό έχω τελικά ποινή 4 χρόνια, έχω καθείρξη ή φυλάκιση;)

οταν τελω περιουσιακο εγκλημα όπως η απατη απο την οποια αποκερδαινω παρανομο περιουσιακο οφελος, αν τελεσω πολλες φορες απατη, γίνεται εισόδημα; Πως θα ξεχωρίσω το παράνομο περιουσιακο οφελος από το εισόδημα; Δεν ταυτίζεται το εισόδημα με το παράνομο περιουσιακό οφελος. Στο ποινικό δίκαιο υπάρχει τεχνική ορολογία, αν υπάρχει ασυμφωνία μπορεί να έχω νομική πλάνη. Η έννοια του εισοδήματος είναι τεχνικός όρος και σημαίνει να πορίζομαι τα προς το ζην σε τακτική μηνιαία βάση. Άρα αυτά που πορίζομαι απο την απάτη, μπορεί να είναι 10 εκ., αλλά να μην είναι εισόδημα=άρα όχι κατ'επάγγελμα! Αν δεν προκύπτει ότι το έκανα με σκοπο βιοπορισμού, δεν έχω ουτε κατ επαγγελμα.

Πάω στο κατ'εξακολούθηση: Για να μην ειμαι υποχρεωμένος να εφαρμόσω τους κανόνες της συρροής, μου δίνεται η δυνατότητα να αντιμετωπίσω το έγκλημα ως κατ'εξακολούθηση. Υπήρχε και δικονομικό πρόβλημα απόδειξης των επιμέρους πράξεων-> ειπαν οι Ιταλοί, αρκει να αποδείξω μια πράξη και το συνολικό ποσο->ετσι δεν χρειάζεται να αποδείξω και τις υπόλοιπες.

Στη συνέχεια μπήκαν όρια περα από τα οποία μια συμπεριφορά τελείται σε βαθμό κακουργήματος: έτσι τέθηκε το πρόβλημα όταν ο δράστης απέβλεπε σε συνολικό κακουργηματικό ποσό, αλλά με πλείονες πράξεις: μπορώ να αθροίσω το ποσό στο οποίο απέβλεπε ο δράστης και να τον μεταχειριστώ σαν να έχει τελέσει κακούργημα; Για να γίνει αυτο, χρειάστηκε νομοθετική πρόβλεψη 98 §2 «εαν απέβλεπε **συνολικά**»

Οι 10 Χρυσοί Κανόνες

- 1. Διαβαζουμε με προσοχη το πρακτικο και γραφουμε με προσοχη στο προχειρο τι κανει το καθε πρόσωπο, ωστε να μην μπερδεύουμε ονόματα και πράξεις.**
- 2. Στην απάντησή μας δεν επαναλαμβάνουμε ποτέ με δικά μας λόγια το πρακτικό.**
- 3. Δεν αντιγράφουμε ποτέ το κείμενο των διατάξεων του νόμου που μας αφορούν, αλλά τις σημειώνουμε μόνο αριθμητικά.**
- 4. Γράφουμε ευανάγνωστα. Τηρούμε την ορθογραφία. Δεν γράφουμε με bullets.**
- 5. Αποφεύγουμε εκφράσεις του προφορικού λόγου (οχι «εδώ έχουμε απάτη»)**

Αποφεύγουμε τις ενδοιαστικές εκφράσεις. Διατυπώνουμε την απάντησή μας χωρίς επιφυλάξεις. (Μην φτάσουμε και στο άλλο άκρο όμως!)

- 6. Δεν λύνουμε δικά μας πρακτικά (πχ. ασαν ο κλέφτης είχε φύγει..)**
- 7. Δεν επιλύουμε ποτέ ζητήματα που δεν τίθενται. (πχ αν είναι δεδομένη η κλοπή, δεν επιλύουμε το ζήτημα της κλοπής).**
- 8. Δεν γράφουμε ΠΟΤΕ με ποια ποινή θα τιμωρηθεί ο δράστης (στοιχίζει στον βαθμό- είναι νομικό λάθος). Δεν βάζουμε ποινες χωρίς δικη και χωρίς να έχουμε δει τον κατηγορούμενο.**
- 9. Δεν επεκτείνουμε την απάντησή μας σε εγκλήματα που δεν αποτελούν την εξεταστέα ύλη μας, ιδίως όταν τα ανακαλυπτούμε εκείνη τη στιγμή στο ευρετήριο του Κώδικά μας.**

Η λύση ενδιαφέρει μόνο όταν προηγουμένως έχουμε αναπτύξει τον προβληματισμό. Εάν η λύση εξαρτάται από την μια ή την άλλη θεωρία, επιλέγουμε ποια θεωρία προτιμάμε στην συγκεκριμένη περίπτωση και για ποιο λόγο. Ποτέ δεν αφήνουμε το ζήτημα ανοιχτό για να επιλέξει ο βαθμολογητής μας.

